

സത്യഭൂതൻ

2025 ജനുവരി | ലക്കം 01

വില ₹ 30

YEARS

ഒരു നൂറ്റാണ്ട് പൂർത്തിയാക്കിയ
ലയാളത്തിലെ ഏക ഇസ്ലാമിക പ്രസിദ്ധീകരണം

സിറിയയുടെ മതപൈതൃകം
വിവാഹ മോചനവും ഇസ്ലാമും
ആശങ്ക ഉയർത്തുന്ന സിറിയ

Muslim Television Ahmadiyya International (MTA)

Reaching The Corners Of The Earth

MTA International emerged in 1994 with the aim of providing a positive alternative in the broadcasting world.

MTA was the brainchild of Hadhrat Mirza Tahir Ahmad, Khalifat-ul-Masih IV ra, and ever since its inception MTA has been a unique channel in many respects. Its focus lies in producing programs that can be enjoyed by people of all ages at all times. It recognizes that television plays a significant role in the world and has accordingly devoted itself to applying this influence positively for the purpose of educating its viewers. MTA's future is not dependant upon commercial sponsorships or license fees, thus allowing it to concentrate on producing a variety of programs on a range of subjects for its viewers in all parts of the world, without sacrificing standards.

MTA offers quality family viewing right across the globe. It broadcasts internationally in up to eight languages simultaneously and features programs focusing on the different cultures of the world and the environments in which they exist. MTA has also kept pace with technology and broadcasts in both analogue and digital. MTA features many thought-provoking discussions and programs on issues of great relevance to society, with some of MTA's programs being unmatched in their high level of quality.

അർക്കം

5 എഡിറ്റോറിയൽ

6 യുഗശബ്ദം

7

പാവങ്ങളുടെ ജീവിതം കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ ജ്ഞാനമയ ഓരോരുത്തർക്കുമുണ്ടാകേണ്ട

ഹദ്ദിസ് മിർസാ മസ്കൂർ അഹ്മദ് (അദ്ധ്യക്ഷൻ) 2023 ജൂൺ 10 ന് ചെയ്ത പ്രഭാഷണം.

10

വിശ്വാസത്തിന്റെ വെളിച്ചം സത്യ വെളിച്ചം

ഹദ്ദിസ് അഹ്മദ് (അ)

13

മനുഷ്യനിലെ സൂക്ഷ്മലോകം

ഹദ്ദിസ് മിർസാ ത്വാഹിർ അഹ്മദ് (അ)

16

ഇസ്ലാമിക വിചാരത്തിന്റെ പുനഃസ്ഥാപനം

സർ മുഹമ്മദ് സഫറുള്ള ഖാൻ

20

പ്രധാനമന്ത്രി മുൻഭാവം സിംഹം പ്രെ. അബ്ദുസലാമിനെ അനുസ്മരിക്കുന്നു.

21

സിറിയയുടെ മതപൈതൃകം
ഫസൽ അഹ്മദ്, യു.കെ

26

സത്യഭൂതൻ
ടി. ശഹ്മുദ്ദീൻ, കണ്ണൂർ

30

ലോക സമാധാനത്തിനു വരുമാനമില്ലാത്ത പാവം അഹ്മദിയ്ക്ക് വലിയൊരു പരിശ്രമങ്ങളും

ഇബ്നു വഹാ, ബോംബെ

34

വിവാഹ ഭോജനവും ഇസ്ലാമും

എ. എം മുഹമ്മദ് സലീം
കുറിപ്പുകൾ

40

ആശങ്ക ഉയർത്തുന്ന സിറിയ
മുസാഫിർ

42

വാർത്തകൾ

2025 - ജനുവരി
ഫി. ശ. 1405 - സുലഹ്
1446 ജ. ആഖിർ - റജബ്
പുസ്തകം 97 ലക്കം 01
വില 30 രൂപ

എഡിറ്റർ
എ. എം. മുഹമ്മദ് സലീം
ഫോൺ : 8907 182 933
Email: salimqld@gmail.com

ചീഫ് എഡിറ്റർ
സി.പി. സുൽത്താൻ നസീർ
ഫോൺ : 9544 274 240

മാനേജർ
ഡോ. സി. സലാഹുദ്ദീൻ
ഫോൺ : 9447 424 619

സർകുലേഷൻ മനേജർ
കെ. സാജിദ്
ഫോൺ : +971505253252

സത്യഭൂതൻ
മസ്ജിദ് ഉമർ, സെന്റ് ബെനഡിക്റ്റ് റോഡ്
എറണാകുളം നോർത്ത്, കൊച്ചി - 682018

Printed & Published by
B.B.Ahmad Kabeer,
for the Kerala
Ahmadiyya Muslim Jama-ath

Printed at
A-One Offset Prints,
Ramanattukara,
Calicut, Kerala - 673 633

Published at
Masjid Umar, St. Benedict Road,
Ernakulam, Kochi-18.

Edited by A.M. Muhammed Salim.

Design: Creative Graphics

സത്യഭൂതന്റെ പഴയ ലക്കങ്ങൾ ഓൺലൈനിൽ വായിക്കുവാൻ ഈ QR CODE ഉപയോഗിക്കുക.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ നിന്ന്

'അവരുടെ നാമന്റെ വചനങ്ങൾ അവരെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നതായാൽ പോലും ബധിരരും അന്ധരുമായി അവരതിനെ കൈകാര്യം ചെയ്യുകയില്ല.' (25:74)

നബി വചനം

ജ്ഞാനം ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്ന് പോകും. എന്നിട്ട് കുഴപ്പവും അജ്ഞതയും പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. 'ഹിജ്' വർദ്ധിക്കും. അപ്പോൾ അനുചരന്മാർ ചോദിച്ചു: എന്താണ് ഹിജ്? തിരുമേനി^(സ) കൈ കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. അതു കണ്ടപ്പോൾ തിരുമേനി കൊലയെയാണ് ഉദ്ദേശിച്ചത് എന്ന് വ്യക്തമായി. (ബുഖാരി)

വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ വചനം

ധൃതിപ്പെടാതെ ശാന്തരായി ചിന്തിക്കൂ. 'അല്ലയോ മുസ്ലിം പണ്ഡിതരെ എന്നെ നിരാകരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ ധൃതിപ്പെടരുത് ധൃതിക്കിടയിൽ മനുഷ്യന് പെട്ടെന്ന് ഗ്രഹിക്കാൻ പറ്റാത്ത രഹസ്യങ്ങൾ പലതുമുണ്ട്. കേൾക്കുന്ന മാത്രയിൽ ഒരു കാര്യവും തള്ളിക്കളയാൻ നിങ്ങൾ മുതിരല്ല. അതല്ല സാത്വികരുടെ മാർഗ്ഗം..... ശക്തി ഉപയോഗിച്ച് മതം പ്രചരിപ്പിക്കാനായി യുദ്ധം ചെയ്യാനായി ഖുർആനിൽ എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എവിടെയാണ്?. നേരെ മറിച്ച് വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥത്തിൽ 'ലാ ഇക്റാഹ ഫി ദീൻ' (മതത്തിൽ യാതൊരു നിർബന്ധവുമില്ല) എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. (കിശ്തീനുഹ്)

സത്യദൂതൻ നൂറിന്റെ നിറവിൽ

സത്യദൂതൻ 2025 ജനുവരി മാസത്തോടെ ഒരു നൂറ്റാണ്ടു തികക്കുകയാണ്. മലയാളത്തിൽ മറ്റൊരു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനും കൈവന്നിട്ടില്ലാത്ത അത്യപൂർവ്വ നേട്ടത്തിന്റെ നെറുകയിലാണ് സത്യദൂതൻ. അല്ലാഹുവിന് സ്തുതി. വീണ്ടും സ്തുതി.

സത്യദൂതനോടൊപ്പം വലിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും പണ്ഡിതന്മാരുടെയും പിന്തുണയോടെ താരശോഭയിൽ ഉദയം ചെയ്ത സഹജീവികളായ നിരവധി മുസ്ലിം പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. സനാഉല്ലാ മക്തി തങ്ങളുടെ 'പരോപകാരി', കെ യം മൗലവിയുടെ 'അൽ മുർശിദ്' മുസ്ലിം ഐക്യസംഘത്തിന്റെ 'അൽ ഇർശാദ്' വക്കം അബ്ദുൽഖാദർ മൗലവിയുടെ 'അൽ ഇത്തിഹാദ്'....പലതും കടുത്ത പ്രതിയോഗികൾ. രാവേറുനോൾ ആകാശത്തുള്ള നക്ഷത്രങ്ങൾ അസ്തമിക്കുന്നത് പോലെ അവയെല്ലാം കാലചക്രവാളത്തിൽ തിരോഭവിച്ചു. സത്യദൂതൻ ധ്രുവ നക്ഷത്രം പോലെ മാർഗ്ഗദർശിയായി പ്രകാശംതുവി നിലകൊള്ളുന്നു. മറ്റൊരു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനും നേരിടേണ്ടി വന്നിട്ടില്ലാത്ത എതിർപ്പിന്റേയും വിമർശനങ്ങളുടെയും പ്രതിസന്ധികളുടെയും കനൽ പഥങ്ങളിലൂടെ അറിവിന്റെ വെളിച്ചം പകർന്ന് ആരംഭിച്ച സത്യദൂതന്റെ ജ്ഞാന പ്രയാണം ശതാബ്ദി വർഷത്തിലേത്തി നിൽക്കുകയാണ്.

ഒരു ദൈവ നിയുക്തന്റെ ദൗത്യങ്ങൾക്ക് സമൂഹത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന പ്രതിരോധങ്ങളും പ്രത്യാക്രമണങ്ങളും വിശുദ്ധ ഖുർആനും ചരിത്രവും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ സ്വാഭാവിക പ്രതിഭാസങ്ങളാണ്. റസൂൽ തിരുമേനി^(സ) പ്രവചിച്ച വാഗ്ദത്ത മസീഹ് ഹദ്ദന്ത് അഹ്മദ്^(അ)ന്റെ ദിവ്യസന്ദേശങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ എത്തിക്കുകയായിരുന്നു സത്യദൂതന്റെ ചരിത്രനിയോഗം. സമൂഹത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന പ്രതിസ്പന്ദനങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനങ്ങൾ സത്യദൂതന്റെ നൂറുകൊല്ലത്തെ താളുകളിൽ വായിച്ചെടുക്കാം. വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ മലയാളത്തിലെ സന്ദേശവാഹിയായ സത്യദൂതൻ ചന്ദ്രന്റെ ആയിരത്തിലേറെ വ്യഭിക്ഷയങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയായി സൂര്യപ്രഭയോടെ നിലകൊള്ളുന്നു. ആ സൂര്യവെളിച്ചം ചെളി വെള്ളത്തിലും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും അജ്ഞാനത്തിന്റെ ഇരുൾമുറ്റിയ നെടുംകോട്ടകളിൽ അരിച്ചിറങ്ങുകയും ചെയ്തു. സത്യദൂതന്റെ ജ്ഞാന പ്രസരണത്തിൽ സത്യദൂതനേയും അതിന്റെ മാതൃപ്രസ്ഥാനത്തെയും എതിർക്കുന്നവരിലും ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളുടെ ജീവസ്സേകാൻ സത്യദൂതനായിട്ടുണ്ട്.

വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ ജ്ഞാന പ്രഭ, സാർവ്വജനീന പ്രവാചകനായ റസൂൽ തിരുമേനി(സ)യുടെ ജീവിത മാതൃകകൾ, മനുഷ്യാത്മാവിനെ പ്രഭാവിതമാക്കുന്ന വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങൾ, ഇസ്ലാമിനെ തിരെയുള്ള ക്രൈസ്ത- ഹൈന്ദവ- നിർമ്മത വാദികളുടെ കടുത്ത ആരോപണങ്ങളെ നിഷ്പ്രഭമാക്കിയ സംവാദങ്ങൾ, കേരളത്തിലെ മുസ്ലിം പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെ തുറന്നുകാട്ടുകയും വിമർശനങ്ങളെ നിശബ്ദമാക്കുകയും ചെയ്ത പ്രതിലേഖനങ്ങൾ, ശാസ്ത്രീയവും വൈജ്ഞാനികവുമായ മുന്നേറ്റങ്ങളെ സ്വാംശീകരിക്കുന്ന വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ വിശദീകരണങ്ങൾ, രണ്ടാം ലോക മഹായുദ്ധം, ലോക മുസ്ലിംകളുടെ ദുർഘട സന്ധികൾ, ഇന്ത്യാ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിലുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയ പ്രക്ഷോഭങ്ങളും, ഇസ്ലാമിന്റെ രൂപീകരണം, ഗൾഫ് യുദ്ധം ആണവദീപ്തി, മൂന്നാം ലോകമഹായുദ്ധം തുടങ്ങി ജീവസ്പർശിയായ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളുടെ നൂറു വർഷത്തെ ലിഖിത സമാഹാരമാണ് സത്യദൂതൻ

നൂറിന്റെ തികവിൽ സർവ്വശക്തനും കാരൂണ്യവാനുമായ ദൈവത്തിന് നിറഞ്ഞ ഹൃദയത്തോടെ നന്ദി അർപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം എല്ലാ സത്യദൂതൻ വായനക്കാർക്കും നവവത്സരാശംകൾ നേരുന്നു. 🌟

ധർമ്മശാസ്ത്രം മനുഷ്യനെ പൂർണ്ണനാക്കുന്നു

ഹദ്റത്ത് അഹ്മദ് رحمته

ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിന് മനുഷ്യന്റെ മേലുള്ള സ്വാധീനശക്തി അവന്റെ ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുക എന്നതാണ്. ഈ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ പരിണിതഫലമായി അവൻ സമസൃഷ്ടങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ യഥാക്രമം തിരിച്ചറിയുകയും അവരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ നീതിപരോപകാരിത, സഹതാപം, എന്നീ ധർമ്മങ്ങളെ യഥാർഹം അനുവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തനിക്ക് ദൈവം നൽകിയ ജ്ഞാന വിജ്ഞാനങ്ങളിലും സുഖൈശ്വര്യങ്ങളിലും മറ്റ് അനുഗ്രഹങ്ങളിലും അന്യരേയും യഥായോഗ്യം പങ്കാളികളാക്കി തീർക്കുന്നു. സൂര്യനേ പോലെ അവർക്ക് അവൻ തന്റെ പ്രകാശ സമ്പത്ത് എല്ലാവർക്കും പകർന്ന് കൊടുക്കുകയും ചന്ദ്രനെ പോലെ അവൻ സർവ്വ പ്രകാശ കേന്ദ്രമായ ദൈവത്തിൽ നിന്നും സ്വീകരിക്കുന്ന പ്രഭാപുരം അന്യർക്ക് ചൊരിഞ്ഞു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പകലിനെ പോലെ അവൻ പ്രകാശവാനായി സത്യത്തിന്റെയും സൽഗതിയുടേയും മാർഗ്ഗങ്ങൾ ലേകത്തിന് കാണിച്ചു കൊടുക്കുന്നു., രാവിനെപോലെ ബലഹീനരുടെ ദൗർബല്യങ്ങളെയും ചാപല്യങ്ങളെയും മറച്ചു വെക്കുകയും ക്ഷീണിതർക്കും ദുഃഖിതർക്കും വിശ്രമം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. അവൻ ആകാശത്തെ പോലെ പരവശർക്കും അഭയാർത്ഥികൾക്കും ശരണമേകുകയും അവ സരോചിതം തന്റെ കൃപാവർഷം അവരിൽ ചൊരിയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂമിയെ പോലെ അത്യന്തം വിനയത്തോടുകൂടി മറ്റുള്ളവർക്ക് സൗഖ്യവും ക്ഷേമവും നൽകുന്നതിന് സ്വയം കഷ്ടതകൾ വരിക്കുകയും സകലരേയും തന്റെ ദാക്ഷിണ്യാങ്കത്തിൽ അണച്ചുകൂട്ടുകയും അവർക്ക് വിവിധ തരത്തിലുള്ള ആത്മീയ ഫലങ്ങൾ വെച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈദ്യുശമായ ഒരു പരിവർത്തനമാണ് പരിപൂർണ്ണ ധർമ്മ നിയമം കൊണ്ടുണ്ടായി തീരുന്നത്. ഈ നിയമ ശാസ്ത്രമനുസരിച്ചു ജീവിക്കുന്ന ഒരുവൻ തന്റെ സൃഷ്ടാവിനോടുള്ള തന്റെ കർത്തവ്യങ്ങളനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനും സമസൃഷ്ടങ്ങളോടുള്ള തന്റെ ധർമ്മങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനും കഴിവുറ്റവനായി തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഭക്തൻ ദൈവപ്രേമത്തിൽ ലയിച്ചു സമസൃഷ്ടികളോടുള്ള യഥാർത്ഥ സേവകനായി തീരുന്നു. ധർമ്മശാസ്ത്ര മനുസരിച്ചുള്ള ജീവിതം ഒരു വനിൽ ഇവിടെ ഉണ്ടാക്കി തീർക്കുന്ന പ്രഭാവമാണിത്. എന്നാൽ മറുലോകത്ത് അവനു സിദ്ധിക്കുന്ന ഫലമാകട്ടെ ദൈവത്തോടുള്ള ആത്മൈക്യം ആ നാളിൽ പ്രത്യക്ഷ ദർശന രൂപത്തിൽ അനുഭൂതമാകു വെന്നതാണ്. സത്യവിശ്വാസത്തിന്റെയും സൽക്കർമ്മാസ്സക്തിയുടെയും പ്രേരണയാൽ അവൻ ദൈവാനു ഗ്രഹബദ്ധരായി ചെയ്യുന്ന സമസൃഷ്ടി സേവനം സ്വർഗ്ഗത്തിലെ വൃക്ഷങ്ങളും നദികളുമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. (ഇസ്ലാംമത തത്ത്വജ്ഞാനം) ❁

പാവങ്ങളുടെ ജീവിതം കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ ജാതിമത ഭേദമന്യേ മുന്നിട്ടിറങ്ങുക.

പട്ടിണി പാവങ്ങൾ, ദരിദ്രർ കഷ്ടപ്പെടുന്നവർ ജീവിക്കാൻ വേണ്ടി പാടുപെടുന്നവർ, ലോകം മുഴുവനുമുള്ള ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവർക്കായി ജാതി മതഭേദമന്യേ കുടിവെള്ളവും പാർപ്പിടവും ഭക്ഷണവും ലഭ്യമാക്കാൻ ലോകത്തെങ്ങുമുള്ള അഹ്മദീ നിർമ്മാണ വിദഗ്ദരോടും ജമാഅത്തുകളോടും അഭ്യർത്ഥിച്ചു കൊണ്ട് യു കെ യിലെ ടിൽഫോർഡിൽ ഇസ്ലാമാബാദിലെ മസ്ഗൂർ ഹാളിൽ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് International Association of Ahmadi Architects and Engineers (IAAAE) യോഗത്തിൽ 2023 ജൂൺ 10 ന് ചെയ്ത പ്രഭാഷണം.

ഹദ്റത്ത് മിർസാ മസ്ഗൂർ അഹ്മദ് (അയ്യൂബുല്ലാഹു)

അസ്സലാമു അലൈക്കും വ റഹ്മത്തുല്ലാഹ് (അല്ലാഹുവിന്റെ സമാധാനവും കാരുണ്യവും നിങ്ങൾക്കുണ്ടാകട്ടെ). അല്ലാഹുവിന്റെ കൃപയാൽ, കഴിഞ്ഞ വർഷം നമ്മുടെ എഞ്ചീനീയർമാർ നടത്തിയ വിവിധ പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനും ഭാവിയിലേക്കുറിച്ച് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനുമായി IAAAE അംഗങ്ങൾ ഇന്ന് അവരുടെ വാർഷിക സിന്ധോ സിയത്തിനായി ഒത്തുകൂടി. കൂടാതെ, സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനും മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കാനുമുള്ള അവസരവും കഴിവും നിങ്ങൾക്ക് നൽകിയതിന് ദൈവത്തോട് നന്ദി പറയാനും

ഈ യോഗം നിങ്ങളെ പ്രാപ്തരാക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും, ജമാഅത്തിന് (അഹ്മദിയാ ജമാഅത്ത്) സാങ്കേതികവും തൊഴിൽപരവുമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യം നൽകുന്നതിനൊപ്പം, ഐ എ എ ഇയുടെ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും ദരിദ്രരും ദുർബലരുമായ അംഗങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുക എന്നതായിരുന്നു. ഈ സുപ്രധാന ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നതിനായി, ലോകത്തിന്റെ അങ്ങയറ്റം പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന ആളുകൾക്ക് ശുദ്ധ ജലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ ഞാൻ ആദ്യം നിങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. അൽഹംദുലില്ലാഹ് എല്ലാ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിന് അവകാശ

പ്പെട്ടതാണ്. ഐഎഎഎഇ അതിന്റെ വാട്ടർ ഫോർ ലൈഫ് സ്കീമിന്റെ ബാനറിന് കീഴിൽ ആഫ്രിക്കയിലുടനീളമുള്ള നിരവധി വിദൂര ഗ്രാമങ്ങളിലും അവികസിത പ്രദേശങ്ങളിലും കിണറുകളും പമ്പുകളും സ്ഥാപിച്ച് ഈ നിർദ്ദേശം നിറവേറ്റാൻ ഉത്സാഹത്തോടെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ, ഐഎഎഎഇ അതിന്റെ മാതൃകാ ഗ്രാമപദ്ധതിയിലൂടെയും മറ്റ് സാമൂഹിക പദ്ധതികളിലൂടെയും ദരിദ്ര പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന ആളുകൾക്കായി വീടുകളും അഭയകേന്ദ്രങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാത്രമല്ല, വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലെ നിരവധി പദ്ധതികളിൽ തങ്ങളുടെ സമയവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും വാഗ്ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ജമാഅത്തിന്റെ വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ഐഎഎഎഎഇ അംഗങ്ങൾ അശ്രാന്തമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും, പ്രത്യേകിച്ചും മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്ന മേഖലയിലാണ് ഐഎഎഎഇ യുടെ ശ്രമങ്ങൾ ഗണ്യമായി വളർന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ കൃപയാൽ നിങ്ങളുടെ അഭിലാഷങ്ങളുടെയും പദ്ധതികളുടെയും വ്യാപ്തി വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്, യുവാക്കൾക്ക് സ്വന്തം കാലിൽ നിൽക്കാനും സമൂഹത്തിന് ക്രിയാത്മകമായ സംഭാവന നൽകാനും വിവിധ കഴിവുകളിൽ പരി

ശീലനം നൽകുന്നതിനുമായി നൈ ജീരിയയിൽ ഒരു സാങ്കേതിക പരിശീലന ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് നിർമ്മാണവും നിയന്ത്രണവും ഐഎഎഎഇ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ, ഈ പദ്ധതി ഉടൻ പൂർത്തിയാക്കാൻ സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു നിങ്ങളെ പ്രാപ്തനാക്കുമെന്നും രാജ്യത്തിന്റെയും ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ പുരോഗതിയിലും വികസനത്തിലും ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുക എന്ന അതിന്റെ അടിസ്ഥാന ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുമെന്നും ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുകയും പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കൂടാതെ, ലോകത്തിലെ ദുർബലമായ ഭൗമരാഷ്ട്രീയാവസ്ഥയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, കഴിഞ്ഞ വർഷം, സാധ്യമായ എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളെയും അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളെയും നേരിടാൻ ഞാൻ ഐഎഎഎഇയോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. തീർച്ചയായും, വലിയ തോതിലുള്ള ലോകമഹായുദ്ധം സംഭവിക്കുകയാണെങ്കിൽ, സമൂഹത്തെ പുനർനിർമ്മിക്കുന്നതിൽ ഐഎഎഎഇയ്ക്ക് എന്ത് പങ്കു വഹിക്കാനാകുമെന്ന് കൂടി ചിന്തിക്കണമെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നു.

എന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം, പാർപ്പിടവും സുഅരക്ഷിതമായ താമസസൗകര്യവും എങ്ങനെ വേഗത്തിൽ നിർമ്മിക്കാമെന്ന് വിശദീകരിക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതി ഐഎഎഎഇ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വലിയ തോതിലുള്ള കാർഷിക, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പദ്ധതികളും അവർ ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഐഎഎഎഇ ഇ ഈ പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിക്കുകയും പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് തുടരണം, അതേസമയം നിലവിലുള്ള പദ്ധതികളുടെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും വേണം.

മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുക എന്നത് ഒരു യഥാർത്ഥ മുസ്ലിമിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യമാണെന്ന് എല്ലായ്പ്പോഴും ഓർക്കുക, ആവശ്യം നേ

രിടുന്നവരെ സേവിക്കാനും മനുഷ്യസമൂഹത്തോട് ഒന്നടങ്കം അനുകമ്പ കാണിക്കാനും ഇസ്ലാം നമ്മോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഈ മഹത്തായ ദൗത്യം നിറവേറ്റുന്നതിനാണ് സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു വാഗ്ദത്ത മസീഹിനെ⁽¹⁾ അയച്ചത്. അതിനാൽ, സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടപ്പാടുകളും ആരാധനയും നിറവേറ്റാൻ വാഗ്ദത്ത മസീഹ്⁽¹⁾ തന്റെ അനുയായികളോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയുണ്ടായി. മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കാൻ എപ്പോഴും സന്നദ്ധരായി നിൽക്കാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ അനുയായികളെ ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ച് ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഒരു അവസരത്തിൽ, വാഗ്ദത്ത മസീഹ്⁽¹⁾ പറഞ്ഞു, 'ഓരോ ദിവസവും, ഓരോ വ്യക്തിയും സ്വയം വിശകലനം ചെയ്യുകയും മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമത്തിൽ എത്രത്തോളം ശ്രദ്ധിക്കുന്നുവെന്നും തന്റെ സഹോദരങ്ങളോട് എത്രത്തോളം സ്നേഹവും അനുകമ്പയും കാണിക്കുന്നുവെന്ന് വിലയിരുത്തുകയും വേണം. അവിടുന്ന് കൂടുതലായി പറഞ്ഞത്, 'മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള സഹതാപം ഒരു വലിയ ആവശ്യവും നമ്മുടെ ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്.'

മറ്റുള്ളവരെ സേവിക്കുന്നതിന്റെ യഥാർത്ഥ ശ്രേഷ്ഠതയും പ്രാധാന്യവും വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ഹദീസ് പരാമർശിക്കവേ വാഗ്ദത്ത മസീഹ്⁽¹⁾ പറഞ്ഞു:

'ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന്റെ നാളിൽ അല്ലാഹു പറയും: 'എനിക്ക് വിശക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു, നിങ്ങൾ എനിക്ക് ഭക്ഷണം നൽകിയില്ല. എനിക്ക് ദാഹിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു, നിങ്ങൾ എനിക്ക് വെള്ളം നൽകിയില്ല. ഞാൻ രോഗിയായിരുന്നു, നിങ്ങൾ എന്നെ ആശ്വസിപ്പിച്ചില്ല'. അപ്പോൾ അഭിസംബോധിതർ ചോദിക്കും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, എപ്പോഴാണ് നീ വിശന്നിരുന്നത്. ഞങ്ങൾ നിനക്ക്

ഭക്ഷണം നൽകാതിരുന്നത്? നിനക്ക് എപ്പോഴാണ് ദാഹിക്കുകയും ഞങ്ങൾ നിന്റെ ദാഹം ശമിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തത്? നിനക്ക് അസുഖം ബാധിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങൾ നിന്നെ ആശ്വസിപ്പിക്കാതിരുന്നത് എപ്പോഴാണ്?' മറുപടിയായി, സർവ്വശക്തനായ ദൈവം പറയും, 'എനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ട ഒരാൾ കഷ്ടപ്പെടുകയായിരുന്നു, നിങ്ങൾ അവനോട് അനുകമ്പയോടെയോ കാണിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തോട് സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ എനോട് സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു.' അപ്രകാരം മറ്റൊരു സമുദായത്തോട്, സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു പറയും, 'നിങ്ങൾ എനോട് സ്നേഹവും അനുകമ്പയും പ്രകടിപ്പിച്ചതിനാൽ ഞാൻ നിങ്ങളെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. എനിക്ക് വിശക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ എനിക്ക് ഭക്ഷണം നൽകി. എനിക്ക് ദാഹിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ എന്റെ ദാഹം ശമിപ്പിച്ചു. ഞാൻ രോഗിയായപ്പോൾ നിങ്ങൾ എന്നെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു'. ആ സമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങൾ ചോദിക്കും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, എപ്പോഴാണ് ഞങ്ങൾ നിന്നെ ഈ രീതിയിൽ സേവിച്ചത്? ഞങ്ങൾക്ക് സ്വയം അറിയില്ല. ഇതിന് മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറയും, 'നിങ്ങൾ എനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ട ഒരാളോട് സ്നേഹവും അനുകമ്പയും പ്രകടിപ്പിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ എനോടുള്ള നിങ്ങളുടെ സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്'⁽²⁾

അതിനാൽ, മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്നത് നമ്മുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകമാണെന്നും സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു വളരെയധികം സ്നേഹിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്ന വസ്തുതയ്ക്ക് വാഗ്ദത്ത മസീഹ്⁽¹⁾ വലിയ ഊന്നൽ നൽകി. അതിനാൽ, അഹ്മദി ആർക്കിടെക്റ്റുകളും എഞ്ചിനീയർമാരും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏത് പദ്ധതിയിലായാലും, അവർ കിണറുകൾ സ്ഥാപിക്കു

കയോ, സാധാണക്കാർക്ക് നല്ല വീടുകൾ നിർമ്മിക്കുകയോ, മാതൃകാപരമായ ഗ്രാമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയോ, ഊർജ്ജവും മറ്റ് അവശ്യ സേവനങ്ങളും നൽകുകയോ ചെയ്യുക. അവരുടെ ശ്രമങ്ങൾ എല്ലായ്പ്പോഴും മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള സ്നേഹത്തിൽ നിന്നും സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹുവിന്റെ ആനന്ദവും സാമീപ്യവും നേടാനുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽ നിന്നും പ്രചോദനമുൾക്കൊണ്ടവയായിരിക്കണം.

തീർച്ചയായും, നമ്മുടെ ജമാത്തിനുള്ളിലെ ഓരോ ഉപ സംഘടനയുടെയും പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യം മനുഷ്യരാശിക്ക് പ്രയോജനം ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഐഎഎഎഇ യിലെ അംഗങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ, നിങ്ങൾ എല്ലായ്പ്പോഴും ഈ കാര്യം നിങ്ങളുടെ മനസ്സിന്റെ പ്രഥമ പരിഗണനയിൽ വയ്ക്കുകയും ഇക്കാര്യത്തിൽ വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ഐ) ന്റെ മാതൃക അനുകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും വേണം. മനുഷ്യരാശിയുടെ വേദന അദ്ദേഹം എത്ര ആഴത്തിൽ അനുഭവിച്ചുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ഐ) മറ്റൊരു വചനം ഞാൻ ഉദ്ദരിക്കാം: വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ഐ) പറയുന്നു:

‘ഞാൻ പ്രാർത്ഥന നടത്തുകയും വേദനയുള്ള ഒരാളുടെ ശബ്ദം കേൾക്കുകയും ചെയ്താൽ, എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ പ്രാർത്ഥന അവസാനിപ്പിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കും’. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: ‘അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ ലഘൂകരിക്കാനും കഴിയുന്നത്ര അനുകമ്പയും സഹാനുഭൂതിയും കാണിക്കാനുമാണ് എന്റെ ഹൃദയം ആഗ്രഹിക്കുക.’

വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ഐ) തുടരുന്നു: ‘ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകളോ വേദനകളോ അനുഭവിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിലോ സഹായിക്കുന്നതിലോ പരാജയപ്പെടുന്നത് അടിസ്ഥാന ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങൾക്ക് എതിരാണ്. നിങ്ങൾക്ക് പ്രായോഗികമായി

സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ, കുറഞ്ഞത് നിങ്ങൾ അവർക്കു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കണം. സ്വന്തം ജനതയെ കാര്യമാക്കാതെ ഒരാൾ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരോട് വലിയ സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നു, അവർ ഹിന്ദുക്കളോ മറ്റാരെങ്കിലുമോ ആകട്ടെ. ഒരാൾ ഒരിക്കലും മറ്റുള്ളവരുടെ ആവശ്യങ്ങളിൽ നിസ്സംഗതയോ വിമുഖതയോ കാണിക്കരുത്’.⁽³⁾

വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ഐ) പ്രകടമാക്കിയ മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള സഹാനുഭൂതിയുടെയും ആത്മാർത്ഥമായ സ്നേഹത്തിന്റെയും മഹത്തായ നിലവാരമായിരുന്നു ഇത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതൃക അഹ്മദീ മുസലിംകൾ എന്ന നിലയിൽ നമ്മുടെ വിശ്വാസങ്ങളിലും അദ്ധ്യാപനങ്ങളിലും തികച്ചും പ്രകടമാക്കുകയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും വേണം. അതിനാൽ, നിങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന വാട്ടർ പമ്പുകളും കിണറുകളും അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾ നൽകുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും സേവനങ്ങളും നിഷ്കാമമായും നിഷ്കളങ്കമായും മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയായിരിക്കണമെന്നും ഞാൻ ആവർത്തിക്കുന്നു. മാനവ സമൂഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ആവശ്യങ്ങൾ നിവർത്തിക്കാനായിരിക്കണം നാം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. നിങ്ങൾ ജമാഅത്തിന് വേണ്ടി ധാരാളം ധനം ചിലവഴിക്കുന്നു. അത് നാം കൂടുതലായി മനുഷ്യ രാശിക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളുടെ സേവനത്തിനുമായി വിനിയോഗിക്കുന്നു. ഞാൻ പറഞ്ഞതിനെ സംബന്ധിച്ചും ചിന്തിക്കാനും മനുഷ്യരാശിയെ കൂടുതൽ വികാര വാഴ്ചപ്പോടെയും ഉത്സാഹത്തോടും സേവിക്കാൻ അല്ലാഹു നിങ്ങളെ കൂടുതൽ പ്രാപ്തരാക്കട്ടെ.

ഐഎഎഎഇ ക്ക് സേവനങ്ങൾ നൽകുന്ന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ

എണ്ണം സമീപ വർഷങ്ങളിൽ ക്രമാനുഗതമായി വർദ്ധിച്ചുവെന്നതിൽ വളരെ സന്തോഷമുണ്ടെന്ന് പറയാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കൃപയാൽ, പുതിയ ആളുകൾ ആകാംക്ഷയോടും മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കാനുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹത്തോടും കൂടി മുന്നോട്ട് വരുന്നു. അവരുടെ നല്ല ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾക്കും പരിശ്രമങ്ങൾക്കും അല്ലാഹു അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ. വരും വർഷങ്ങളിൽ ഐഎഎഎഇയെ സേവിക്കാൻ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആളുകൾ പ്രചോദിതരാകണമെന്നും അതിന്റെ അംഗങ്ങൾ നിസ്വാർത്ഥതയുടെയും വിനയത്തിന്റെയും മനോഭാവത്തോടെ മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കാനുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹത്താൽ പ്രചോദിതരാകട്ടെ എന്നും ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ജാതി, മതം, വർണ്ണം എന്നിവ കണക്കിലെടുക്കാതെ ലോകമെമ്പാടുമുള്ള മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്നതിനുമായി ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(ഐ)നെ അയച്ചതിന്റെ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുവാൻ ഐഎഎഎഇ കരുത്തിൽ നിന്നും കരുത്ത് ആർജ്ജിക്കണമെന്നും മികച്ച സേവനം നിർവ്വഹിക്കണമെന്നും ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ പരിശ്രമങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും പ്രതിഫലം നൽകുകയും നിരന്തരമായി ജീവിതത്തോട് പോരാടുന്നവർ, കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കുന്നവർ, ദാരിദ്ര്യത്തോടെയും ജീവിതം തള്ളിനീക്കുന്നവർ, ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവർ എന്നിവർക്ക് വേണ്ടി ആശ്വാസത്തിന്റെ വലിയ ഉറവിടമാകാൻ നിങ്ങളെ അല്ലാഹു പ്രാപ്തരാക്കട്ടെ (ആമീൻ) ജസാക്കല്ലാഹ്.

- എൻഡ്നോട്സ്
1. മൽഹൂസാത്ത്, വാല്യം. 7 പേജ് 280 പതിപ്പ് 1984 ഐബിഡ്
  2. മൽഹൂസാത്ത്, വാല്യം. 7 പേജ് 105,106 പതിപ്പ് 1984

പിശാചിന്റെ വെളിപാടുകളും സത്യ വെളിപാടുകളും

സത്യവെളിപാടുകളെയും പിശാചിൽ നിന്നുള്ള വ്യാജവെളിപാടുകളെയും തിരിച്ചറിയാനുള്ള മാന്ദണ്ഡങ്ങൾ വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ വചനങ്ങളിൽ

ഹർദ്ദത്ത് അഹ്മദ് (അ)

ചില അപൂർണ്ണരായ സത്യാന്വേഷകർക്ക് പിശാചിൽ (ശൈത്യാനിൽ) നിന്നും വെളിപാടുകൾ ലഭിക്കുന്ന അനുഭവമുണ്ടാകുന്നത് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. അലങ്കോലപ്പെട്ട സ്വപ്നങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നത് ചിലപ്പോൾ സ്വന്തം മനസ്സിന്റെ മതിഭ്രമവുമായിരിക്കാം. ശൈത്യാനിൽ നിന്നും വെളിപാടുകൾ ഉണ്ടാവുന്നു എന്നതിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ ശൈത്യാനിൽ നിന്നു വെളിപാടുകൾ ഉണ്ടാവുമെന്നുള്ള ഖുർആന്റെ ഉറച്ച അഭിപ്രായത്തെ എതിർക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒരു മനുഷ്യൻ അവന്റെ ആത്മാവിന്റെ സംസ്കരണം പൂർണ്ണമാക്കുകയോ പരിപൂർണ്ണതയിലെത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ അയാൾ ശൈത്യാനിൽ നിന്നുള്ള വെളിപാടുകളുടെ സ്വീകർത്താവായേക്കാം. അയാൾ ഈ ഖുർആൻ വചനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ പെടുന്നയാളുമായിരിക്കും. **‘കള്ളം പറയുന്ന പാപികളായ എല്ലാ ദാരോരുത്തരുടേയും മേൽ അവൻ (പിശാച്) ഇറങ്ങുന്നു.’** (26:223). പരിശുദ്ധന്മാർ ശൈത്യാന്റെ സ്വാധീനത്തെ കുറിച്ച് ഉടൻ താക്കീത് ചെയ്യപ്പെടുന്നതാണ്. യേശുവിനെ ശൈത്യാൻ ഒരു മലയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയെന്ന് ചില ക്രിസ്ത്യൻ പാതിരിമാർ അവരുടെ രചനകളിൽ അതിരുകവിഞ്ഞ നിലയിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഇത് മറ്റുള്ളവരും യഹൂദികളും ദുഷ്ടസാക്ഷികളാ

യേക്കാവുന്ന ബാഹ്യ സംഭവമായിരുന്നില്ലെന്നും യേശുവിന് മുമ്പ് തവണ പിശാചിൽ നിന്ന് വെളിപാടുകൾ ലഭിച്ചെന്നും ആ മുമ്പ് തവണയും അദ്ദേഹം അത് സ്വീകരിച്ചില്ലെന്നും അവർ പറയുന്നു. യേശു പിശാചിന് വശംവദനായി എന്ന് കേൾക്കുമ്പോൾ തന്നെ നാം ഭയന്നു വിരക്കുന്നു.....ഒരു നിർമല ഹൃദയത്തെ പിശാചിന്റെ ചിന്തകൾ സ്പർശിക്കുകയില്ല. അത്തരത്തിലുള്ള എന്തെങ്കിലും ചിന്തകൾ പരിശുദ്ധരെ സമീപിക്കുമ്പോൾ അത് ഉടൻ തിരസ്കരിക്കപ്പെടുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ ഇത്തരം ചിന്തകൾക്ക് തായിഫ് എന്നാണ് പറപ്പെടുക. അതിന് ഹൃദയവുമായി വളരെ വിദൂരബന്ധമേയുള്ളൂ. ദുരേയുള്ള മരത്തിന്റെ നിഴൽ പോലെയാണത്. ഇത്തരത്തിലുള്ള നേരിയ സന്ദേഹം യേശുവിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സംജാതമാക്കാൻ പിശാച് ആഗ്രഹിച്ചു എന്ന് വരാം. അത് അപ്പോൾ തന്നെ യേശുവിന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ശക്തിയാൽ തിരസ്കരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടാവും. യേശുവിന്റെ പ്രവാചകത്വപരമായ മേധാശക്തികൊണ്ടും അദ്ദേഹം ആർജിച്ച സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശ ശക്തികൊണ്ടും പൈശാചിക ചിന്തകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അരികിലെത്താൻ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല എന്നത് നമ്മുടെ അടിയുറച്ച വിശ്വാസമാണ്. വെളിച്ചത്തോടൊപ്പം അന്ധകാരത്തിന് നിൽക്കാൻ സാധിക്കാത്തത്

പോലെ പിശാചിന്റെ ചിന്തകളെ തിരസ്കരിച്ച് അദ്ദേഹം സ്വയം തന്നെ അവിടെ മേധാവിത്വം സ്ഥാപിച്ചു. പിശാചിന് അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം നിൽക്കാൻ സധ്യമല്ല. അതു ദൂരത്തേക്ക് ഓടിമറയുന്നു. **‘തീർച്ചയായും എന്റെ ദാസരുടെ മേൽ നിനക്ക് യാതൊരു സ്വാധീനശക്തിയും ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല.’**(വി. ഖുർആൻ 15:43) ശൈത്യാന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളും വെളിപാടുകളും സ്വീകരിക്കുന്നവരിൽ മാത്രമേ ശൈത്യാന്റെ സ്വാധീനമുണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ പ്രകാശത്തിന്റെ ശരം കൊണ്ട് ശൈത്യാനെതിരെ പ്രക്ഷേപിക്കുകയും വിദൂരത്ത് നിന്നും അവനെ മുറിവുൽപ്പിക്കുകയും അവൻ പറയുന്നതിനെയാണെന്നും അനുകരിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ അവന്റെ അധികാരവലയത്തിൽ നിന്നും പുറത്താണ് സർവ്വ ശക്തനായ ദൈവം അവർക്ക് അവന്റെ ആകാശഭൂമികളിൽ അതിവർത്തിച്ചു വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അഭിദർശനമരുളാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ശൈത്യാൻ ഭൂമിയിലെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഈ ലോക ദർശനത്തിന്റെ പൂർത്തീകരണം എന്ന നിലക്ക് ജിജ്ഞാസയുള്ളവരായ ഈ സൃഷ്ടിയുടെ മുഖം കാണേണ്ടതും ശബ്ദം കേൾക്കേണ്ടതുമാണ്. ദിവ്യവും നിർമലവുമായ അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങളിൽ നിന്ന് ശൈത്യാന്റെ കളങ്കങ്ങൾ അണ്ണുമാത്ര പോലും പതിയുന്നില്ല. ശൈത്യാൻ അവന്റെ പൗരാണികമായ വഞ്ചനാ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ യേശുവിനോട് ഒരഭ്യർത്ഥന നടത്തുകയുണ്ടായി. ഉടൻ

തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശുദ്ധ പ്രകൃതി അത് നിരാകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അത് സ്വീകരിച്ചില്ല. ഇത് യേശുവിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അപകീർത്തികരമായിരുന്നില്ല. രാജാക്കന്മാരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ചിലപ്പോൾ മഹാപാപികൾ സംസാരിക്കാറില്ലേ?. ഈ രീതിയിൽ ശൈതാൻ ആത്മീയമായി യേശുവിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് അവന്റെ വാക്കുകൾ ഇട്ടുകൊടുത്തു. പക്ഷേ യേശു ശൈതാനികമായ ആ വെളിപാടുകൾ സ്വീകരിച്ചില്ല. ഉടനെ നിരാകരിച്ചു. ഇത് സ്തുത്യർഹമായ ഒരു പ്രവർത്തിയാണ്. ഇതിനെ വിമർശിക്കുന്നത് വിഡ്ഢിത്വവും ആത്മീയമായ ദാർശനിക ബോധത്തിന്റെ പരാജയവുമാണ്. യേശു തന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ ചാട്ട വാറടികൊണ്ടു സാധിച്ചത് പോലെ ശൈതാന്റെ ദുർബോധനങ്ങൾ നിരാകരിക്കാനും ഹൃദയപരിശുദ്ധി പ്രകടിപ്പിക്കാനുമുള്ള വഴി എല്ലാ സുഫിമാർക്കും സ്വാതീകർക്കും തുറന്നു കൊടുത്തിട്ടില്ല.

സയ്യിദ് അബ്ദുൾ ഖാദിർ ജീലാനി^(റഹ്) പറയുകയുണ്ടായി ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിന് ശൈതാനിൽ നിന്നും വെളിപാടുകൾ ലഭിച്ചു. നിന്റെ പ്രാർത്ഥനകളെല്ലാം സ്വീ

കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവർക്ക് നിരോധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെല്ലാം നിനക്ക് അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അബ്ദുൾ ഖാദിർ^(റഹ്) അവനോട് പഞ്ഞു: ‘കടന്നുപോ ശൈതാൻ, റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)ക്ക് നിരോധിക്കപ്പെട്ടത് എങ്ങനെ എനിക്ക് അനുവദിയമാകും?’ അതിന് ശേഷം ശൈതാൻ അവന്റെ കനകസിംഹാസനവുമായി തന്റെ കൺമുമ്പിൽ നിന്നു അപ്രത്യക്ഷനായി. ഒരു ദിവ്യമാതൃവും അതുല്യ വ്യക്തിത്വവുമായിരുന്ന അഅബ്ദുൾ ഖാദിർ ജീലാനിയെപ്പോലുള്ളവർക്ക് ശൈതാന്റെ വെളിപാടുകൾ ലഭിക്കുമെങ്കിൽ ദൈവികാനേഷണത്തിൽ പരിപൂർണ്ണത പ്രാപിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സാധാരണക്കാർ എങ്ങിനെയാണ് അതിൽ നിന്നും രക്ഷപെടുക. അബ്ദുൾ ഖാദിർ ജീലാനിയും യേശുവും ചെയ്തത് പോലെ ശൈതാന്റെ വെളിപാടുകൾ തിരിച്ചറിയുന്ന പ്രകാശ ദൃഷ്ടി അവർക്കില്ല. റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)യുടെ ആഗമന കാലത്തിന് മുമ്പ് അറേബ്യയിൽ ധാരാളം ഭാവി പ്രവചനക്കാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർക്ക് ശൈതാനിൽ നിന്നും ധാരാളം

വെളിപാടുകൾ ലഭിച്ചിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർ പ്രവചനങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നു. അവ സത്യമായി പുലരുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നത് അത്ഭുതകരമാണ്. ഇസ്ലാമിക സാഹിത്യങ്ങൾ അത്തരം കഥകൾ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു ശൈതാന്റെ വെളിപാടുകളുടെ സാധ്യതകളെ നിഷേധിക്കുന്ന റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)യുടെ അദ്ധ്യാപനങ്ങളെയും സകല പ്രവാചക വ്യവസ്ഥയേയും നിഷേധിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് ഒരവസരത്തിൽ ഒരു ജിന്നിന്റെ പ്രവർത്തി മൂലം നാനൂറ് പ്രവാചകന്മാർക്ക് ശൈതാനിൽ നിന്നും വെളിപാടുണ്ടായി. ബൈബിളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ വെളിപാടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർ ഒരു രാജാവിന്റെ വിജയം പ്രവചിക്കുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ ഈ രാജാവ് യുദ്ധത്തിൽ അതിദാരുണമായി കൊല്ലപ്പെടുകയും പരാജയപ്പെടുകയുമാണുണ്ടായത്. ജിബ്രീലിൽ നിന്നും വെളിപാട് ലഭിച്ച ഒരു പ്രവാചകൻ മാത്രം ആ രാജാവ് കൊല്ലപ്പെടാതെ നായ്ക്കൾ അയാളുടെ മൃതദേഹം ഭക്ഷിക്കുമെന്നും അയാൾക്ക് വമ്പിച്ച പരാജയം സംഭവിക്കുമെന്നും പ്രവചിച്ചിരുന്നു.

ഇത് പൂർത്തിയാവുകയും നാനൂറ് പ്രവാചകന്മാരുടേയും പ്രവചനങ്ങളും വ്യാജമാണെന്ന് തെളിയുകയും ചെയ്തു.

സ്വാഭാവികമായും ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യമുയരുന്നു. ശൈതാന്റെ വെളിപാടുകൾ സാർവ്വത്രികവും യേശുവിനെ പോലെയുള്ള ഉന്നതരായ പ്രവാചകന്മാർക്ക് വരെ അത്തരത്തിലുള്ള ശൈതാന്റെ വെളിപാടുകളുടെ അനുഭവമുണ്ടാകുകയും ചെയ്തുവെങ്കിൽ എല്ലാ പ്രവചനങ്ങളും സംശയകരമായി തീരില്ലേ? അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ വെളിപാട് വമ്പിച്ച ഒരു പരീക്ഷണമായിരിക്കുകയും ചെയ്തില്ലേ? ഈ ചോദ്യങ്ങളുടെ ഉത്തരം ഇതാണ്. ഇതിൽ നിരാശപ്പെടാൻ യാതൊരു ന്യായവുമില്ല. അമൂല്യമായ എല്ലാ റ്റിനുമൊപ്പം എന്തെങ്കിലും വ്യാജവുമുണ്ടായിരിക്കും. എന്നതും ഒരു ദിവ്യനിയമമാണ്. നോക്കുക യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള മുത്ത് സമുദ്രത്തിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്നതാണ്. പക്ഷേ വളരെ വിലകുറഞ്ഞ വ്യാജമുത്തുകളും ആളുകൾ സ്വയം നിർമ്മിക്കാറുണ്ട്. വ്യാജമുത്തുകൾ ലഭിക്കുന്നു എന്നത് കൊണ്ട് യഥാർത്ഥ മുത്തിന്റെ വ്യാപാരം നിർത്തിവെക്കാൻ പറ്റില്ലല്ലോ. ഒരു മുത്തു വ്യാപാരിക്ക് യഥാർത്ഥ മുത്ത് ഏതാണെന്നും വ്യാജമുത്ത് ഏതാണെന്നും തിരിച്ചറിയാനുള്ള അന്തർദ്ദൃഷ്ടി ദൈവം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കാലഘട്ടത്തിന്റെ ഇമാം വെളിപാടാകുന്ന യഥാർത്ഥ മുത്തുകൾ തിരിച്ചറിയുന്ന ഒരു രത്ന വ്യാപാരിയാണ്. കാലത്തിന്റെ ഇമാമുമായി സഹവർത്തിത്വമുള്ളവർക്ക് സത്യവും അസത്യവും എളുപ്പത്തിൽ തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കും. അല്ലയോ സുഫികളേ, ജാഗരൂകരായിക്കൊണ്ട് ഇതിൽ കാൽവെക്കുക. ഓർമ്മിക്കുക, ദൈവത്തിൽ നിന്നുള്ള യഥാർത്ഥ വെളിപാടുകൾക്ക് താഴെ പറയുന്ന പ്രത്യേകതകളുണ്ട്. യഥാർത്ഥ വെളിപാടുകളുടെ പ്രത്യേകതകൾ.

1. സ്വീകർത്താവിന്റെ ഹൃദയം അത് ലഭിക്കുന്ന സമയത്ത് സത്യത്തിന്റെ വേദനകൊണ്ട് ആർദ്രമാവുകയും സ്വച്ഛരമായ തെളിനീരുപോലെ അത് ദൈവത്തിന് നേരെ ഒഴുകുകയും ചെയ്യും ഇതിന്റെ സൂചന ഹദീസിലുണ്ട്. അതായത് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ദുഖത്തിന്റെ അവസ്ഥയിലാണ് അവതരിക്കപ്പെട്ടത്. അതുകൊണ്ട് ദുഃഖിക്കുന്ന ഹൃദയാവസ്ഥയിൽ നിങ്ങൾ അത് ഗ്രഹിക്കുകയും വേണം.

2. സത്യവെളിപാട് അവാച്യമായ ഒരു ആനന്ദം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അജ്ഞാതമായ തരത്തിൽ അതിന്റെ ദൃശ്യത ബോധ്യമാവുകയും ഒരു ഇരുമ്പാണിപോലെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് അത് തുളഞ്ഞു കയറുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിലെ വചനങ്ങൾ വാഗ്മിത്വമുള്ളതും പ്രമാദങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തവുമായിരിക്കും

3. സത്യവെളിപാടിന് രാജപ്രൗഢിയും ഔന്നത്യവുമുണ്ട്. അത് ഹൃദയത്തിൽ ശക്തിയിൽ പതിക്കുകയും ഗഭീരമാർന്ന ശബ്ദത്തിൽ ഹൃദയത്തിന്മേൽ ഇറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. വ്യാജവെളിപാടുകൾ തസ്കരന്മാരെ പോലെയും, ഷണ്ഡന്മാരുടേയും സ്ത്രീകളുടേയും പതിഞ്ഞ ശബ്ദത്തിലുമാണ് വിനിമയം ചെയ്യപ്പെടുക. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ശൈതാൻ തസ്കരനും ഷണ്ഡനും സ്ത്രീയുമാണ്.

4. സത്യവെളിപാടുകൾ ദൈവത്തിന്റെ ശക്തിയാൽ പ്രഭാവിതമായിരിക്കും. അതിൽ സത്യമായി പുലരുന്ന പ്രവചനമടങ്ങിയിരിക്കും.

5. സത്യവെളിപാടുകൾ കർത്താവിന്റെ നന്മകളെ ദൈവം ദിനം പരപോഷിപ്പിക്കുകയും അവനിൽ അന്തർലീനമായ അശുദ്ധികളിൽ നിന്നും അവനെ പരിശുദ്ധനാക്കുകയും അവന്റെ ധാർമിക നിലവാരം ഉയർത്തുകയും ചെയ്യും.

6. സത്യവെളിപാടുകൾ സ്വീകർത്താവിന്റെ ആന്തരിക ശക്തികൾ ആസക്തം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയും

അത് അയാളുടെ കഴിവുകളിൽ നിർമലമായ ഒരു നവദീപ്തി തുവുകയും അയാളിൽ സ്വയം തന്നെ ഒരു മാറ്റം സംഭവിച്ചതായി അനുഭവവേദ്യമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അയാളുടെ പഴയ ജീവിതത്തിന് അന്ത്യം കുറിക്കുകയും അർപ്പാചീനമായൊരു നവജീവിതം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ അയാൾ മാനവരാശിയോടുള്ള അനുകമ്പയുടെ സ്രോതസ്സായി വർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സത്യവെളിപാടുകൾ ഒരേ ശബ്ദത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നില്ല.

ദൈവത്തിന്റെ ശബ്ദത്തിന് നൈരന്തര്യമുണ്ട്. ദൈവം വളരെ മാനുനാണ് പ്രണിപതിച്ചവന് നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ദൈവം അവന്റെ അർത്ഥനകൾക്കെല്ലാം ഉത്തരം നൽകുന്നു. ചിലപ്പോൾ വെളിപാടുകളുടെ പരമ്പരകൾക്കിടയിൽ ഒരു ഇടവേളയും സംഭവിക്കുന്നു.

8. സത്യവെളിപാടിന്റെ സ്വീകർത്താവ് ഒരു ഭീരുവായിരിക്കില്ല. ഒരു വ്യാജവാദിക്കുനേരെ അയാൾ എത്ര വലിയ എതിരാളിയായിരുന്നാലും മുന്നോട്ട് വരാൻ സത്യവാദിയെപ്പോലെയല്ല. കാരണം തന്നോടോപ്പം ദൈവമുണ്ടെന്നും അവൻ എതിരാളിയെ നിന്ദ്യമായ നിലയിൽ പരാജയപ്പെടുത്തുമെന്നും അദ്ദേഹം അറിയുന്നു.

9. സത്യ വെളിപാടുകളധികവും ദിവ്യജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നതിനും ദൈവത്തെ അറിയുന്നതിനുമുള്ള ഉപാധികളാണ്. കാരണം സത്യവെളിപാടിന്റെ സ്വീകർത്താവിനെ ദൈവം അറിവില്ലാത്തവനും വിശിയുമായി കൈയൊഴിയില്ല.

10. സത്യവെളിപാടുകളോടൊപ്പം പല അനുഗ്രഹങ്ങളുമുണ്ട്. വെളിപാടുകൾ ലഭിക്കുന്നയാൾ അദ്യശ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളാൽ അനുഗ്രഹീതനാകുന്നു. അയാൾക്ക് അന്തസ്സ് നൽകപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. (സറൂറത്തുൽ ഇമാം പേജ് 13-19) ●

മനുഷ്യനിലെ സുകൃതലോകം

അത്ഭുതങ്ങൾ നിറഞ്ഞ നിരവധി ജൈവിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ കണ്ണികോർക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യശരീരം ദൈവത്തിന്റെ വിസ്മയകരമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അതിലെല്ലാം നീതിയുടെ തത്വം പ്രകടമാണ്. . അടുത്ത തന്നെ പുറത്തിറങ്ങുന്ന 'കേവലനീതി കാരുണ്യം ബന്ധുത്വം' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ നിന്ന്

ഹദ്റത്ത് ഖിർസാ ത്വാഹിർ അഹ്മദ്

ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് നാലാമൻ

മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിയുടെ മഹിമയായ ഒരു ദിവ്യത്ഭുതമാണ് അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. ശതകോടി വർഷത്തെ ജൈവപരിണാമം അവനിൽ സാന്ദ്രീകരിക്കപ്പെടുകയും സംഗ്രഹിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇത് യാതൊരു തടസ്സവും ഒരു അതിശയോക്തിയല്ല. ജീവിപരിണാമത്തിന്റെ സമഗ്രമായ ഒരു സമ്പൂർണ്ണ രേഖ ഓരോ മനുഷ്യനിലുമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ ഒരു സുകൃത പ്രപഞ്ചമാണ്. തീർച്ചയായും സ്ഥലകാലങ്ങളുടെ സമ്പൂർണ്ണ സംയോജനത്തിന്റെ ജീവൽ പ്രതീകമാണ് അവൻ. എന്നാൽ ഇത് കൂടുതൽ ചർച്ചചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പായി ഒരു കാര്യം പരാമർശിക്കാതിരിക്കുക സാധ്യമല്ല. അതായത്, മനുഷ്യസൃഷ്ടിയുടെ പരമ പ്രധാനമായ എല്ലാ പരിണാമദശകളും അടിസ്ഥാന സവിശേഷതകളും പ്രസ്താവ്യ യോഗ്യമായ എല്ലാ ഘട്ടവും അതുപോലെ പരിണാമ യാത്രയിലെ ഓരോ ചുവടുവെപ്പും വിട്ടുപോകാതെ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പരാമർശിക്കുന്നു എന്നത് വിസ്മയകരമാണ്.

എല്ലാ ജീവിരൂപങ്ങളിലും വെച്ച് മനുഷ്യ സൃഷ്ടിപ്പിനെ സംബന്ധിച്ച ഖുർആൻ പരാമർശം ഏറ്റവും പ്രതീകാത്മകവും പ്രാതിനിധ്യാത്മകവുമായ രീതിയിൽ നീതിയുടെ പങ്ക് തികവുറ്റ രീതിയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഓ മനുഷ്യ, ഉദാരമതിയായ നിന്റെ നാമനെ കുറിച്ച് നിന്നെ ഗർവ്വിക്കാനാക്കിയത് എന്താണ്? അവൻ നിന്നെ സൃഷ്ടിക്കുകയും തികവുറ്റ രീതിയിൽ സന്തുലനപ്പെടുത്തുകയും നീതിപൂർവ്വം രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. എല്ലാ ഘട്ടത്തിലും ഇതാണ് അവൻ നിർവ്വഹിച്ചത്. എല്ലാ രൂപങ്ങളിലും അവൻ യോഗാനുസാരം മിശ്രണം ചെയ്യുകയും രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. (സൂറ: അൽ ഇൻഫിതാർ. 82: 7-9)

നമുക്കിപ്പോൾ മേലെക്കാടുത്ത വചനം കൂലകരമായി പുനഃപരിശോധിക്കാം. ഈ വചനത്തിൽ ദൈവം മനുഷ്യനെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത് പറയുന്നതായി കാണുന്നത് 'ഓ മനുഷ്യ, എന്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നീ നിന്നെ സൃഷ്ടിച്ച രക്ഷിതാവിനോട് ഇങ്ങനെ ഗർവ്വിക്കാനായി പെരുമാറുന്നത്? പ്രപഞ്ചത്തിലെ അപരിമേയമായ അത്ഭുതങ്ങളും മഹിതപ്രതാപവും നിന്റെ ഗ്രാഹ്യതക്ക് അതീതമാണെങ്കിൽ നീ നിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ കുറിച്ച് തന്നെ അഗാധമായി ചിന്തിക്കുക. നിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലുള്ള തികവുറ്റ സന്തുലനത്തെ സംബന്ധിച്ച് നീ അത്ഭുതം കൂറുക. അതായത് നിനിലുള്ള പ്രപഞ്ചത്തെ കുറിച്ച്. എന്നിട്ടും ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ നീ ധർഷ്ട്യം കാണിക്കുന്നു. നാം വീണ്ടും മേൽ

പറഞ്ഞത് ആവർത്തിക്കുന്നു. നിന്നെ സൃഷ്ടിച്ചത് അവനാണ്. രൂപപ്പെടുത്തിയത് അവനാണ് പിന്നെ നിന്നെ സന്തുലനപ്പെടുത്തിയതും'

മേൽ പ്രസ്താവിച്ച വചനം ആയിരത്തി നാനൂറ് വർഷം മുമ്പ് വെളിപ്പെട്ടതാണ്. നാം ഇപ്പോൾ ജീവിക്കുന്ന സമകാലീന ലോകത്തിലെ വികസിത വിജ്ഞാനത്തിന്റെ കാലത്ത് അവതരിച്ചത് പോലെയാണ് അത് കാണപ്പെടുന്നത്. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അവതരിക്കുന്ന കാലത്ത് മനുഷ്യൻ ഭൂണാവസ്ഥയിൽ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലൂടെ വിവിധ രൂപങ്ങളിൽ കടന്നു പോയി എന്ന സങ്കല്പം തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതായത് പരിണാമ ചരിത്രത്തിലെ വിവിധ ജൈവികാനുപാതത്തിലുള്ള ഘട്ടങ്ങളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സ്മരണിക പോലെ ഭൂണാവസ്ഥയിൽ മനുഷ്യൻ കടന്നു പോകുന്നു എന്ന സങ്കല്പം തന്നെ അന്നില്ലായിരുന്നു. സൂറ:അൽ ഇൻഫിതാറിൽ ഉദ്ദരിച്ച 9-ാം വചനം ഒരിക്കലും തന്നെ അക്കാലത്തെ മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ സൃഷ്ടിയായിരിക്കില്ല. ആ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് മനുഷ്യൻ ജനിക്കുന്നതിന് മുമ്പേ വിവിധ രൂപത്തിലൂടെയും ഘടനയിലൂടെയും കടന്നു പോയിട്ടുണ്ട് എന്ന് അത് മനുഷ്യനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അതായത് വ്യത്യസ്ത ജൈവ അനുപാതമുള്ള എണ്ണമറ്റ മാറ്റങ്ങളിലൂടെയായിരുന്നു ഭൂണാവസ്ഥയിലുള്ള ഈ കടന്നു പോക്ക്. ഇത്തരം ജ്ഞാനങ്ങൾ ഉദയം ചെയ്യാത്ത ഒരു കാലത്ത് ആ പ്രാ

ചീന ജനതക്ക് ഈ വചനത്തിൽ നിന്നും എന്ത് സന്ദേശമാണ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടാവുക എന്ന് ഒരാൾ അത് ഭൂതപ്പെട്ടുപോകും.

മനുഷ്യസൃഷ്ടിയുടെ ഈ പ്രമേയം സൂറ: അൽ വിയാമയിൽ വിണ്ടും വികസിക്കുന്നത് കാണുക:

വാസ്തവമിതാണ്: **മനുഷ്യൻ തന്റെ ആത്മാവിന്മേൽ ഒരു ഉൾക്കാഴ്ചയുണ്ട്. അവൻ എത്രതന്നെ തന്റെ ഒഴികഴിവുകൾ ബോധിപ്പിച്ചാലും ശരി.** (സൂറ: വിയാമ 75: 15-16)

അതായത്, ഈ പറഞ്ഞത് മനുഷ്യൻ അവൻ തന്റെ ഒഴികഴിവുകൾക്ക് പിന്നിൽ പോയൊളിക്കാം. എങ്കിലും അവന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾക്ക് പിന്നിലെ അന്തിമമായ ലക്ഷ്യം എന്താണെന്ന് കണ്ടു പിടിക്കാനുള്ള കഴിവ് മനുഷ്യനുണ്ട്. മനുഷ്യൻ അവനെതന്നെ മനസ്സിലാക്കാൻ അവനിൽ തന്നെ അന്തർലീനമായി കിടക്കുന്ന കഴിവുകളെ സംബന്ധിച്ചാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ വീണ്ടും സംസാരിക്കുന്നത്. സൂറ: ശംസ് ൽ വീണ്ടും പറയുന്നു:

എന്നിട്ട് അവൻ (അല്ലാഹു) അതിന് എന്താണ് തെറ്റെന്നും (ഹുജൂർ) എന്താണ് ശരിയെന്നും (തഖ്വ) ബോധനം നൽകി (സൂറ: അശംസ് 91:9)

ഇതിനർത്ഥം എല്ലാ ആത്മാവിനും തെറ്റ് എന്താണെന്നും ശരി എന്താണെന്നുമുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച നൽകിയിരിക്കുന്നു. എന്താണ് അവൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്നും എന്താണ് അവൻ ചെയ്യരുതാത്തതെന്നും. ആയതിനാൽ മനുഷ്യന്റെ പ്രകൃതിയിൽ ആലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന ആന്തരിക സന്ദേശം വായിക്കുകയാണെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ തെറ്റും ശരിയും വിധിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനാണ്. മറ്റു വാക്കുകളിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ ദൈവം മനുഷ്യ പ്രകൃതിയിൽ അവന്റെ തീരുമാനങ്ങളിൽ ആസന്നമായി ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന അപ

കടങ്ങളെ കുറിച്ച് അറിയാനുള്ള സഹജാവബോധത്തിനുള്ള കഴിവ് പതിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അത്പോലെ ശരിതെറ്റുകളെ കുറിച്ച് വിവേചനം ചെയ്ത് മുൻകൂട്ടി ജാഗരൂകരാനാകുള്ള കഴിവും മനുഷ്യന് നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പ്രായോഗികമായി സ്വയം അറിയാതെ ഒരു തെറ്റ് ചെയ്യാൻ മനുഷ്യന് കഴിയില്ല.

ഓരോ വചനവും ചേർത്ത് സംയോജിപ്പിച്ച് ഈ വചനങ്ങൾ പഠിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ പുതിയ വഴികൾ തുറക്കുന്നതായി കാണാം. ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഈ വീഥികളിലൂടെ മുഴുവൻ ഗവേഷണം നടത്തിയാൽ അന്വേഷിക്കുന്നതോടും അതിന്റെ വലുപ്പവും വിതാനവും കൂടി വരുന്നതായി കാണാം. വാസ്തവത്തിൽ അവ പരിധിയില്ലാതെ കാണപ്പെടുന്നു. എല്ലാ ജീവി വർഗ്ഗങ്ങളുടെയും ജീവന്റെ സ്വഭാവ വാഹക ജീനുകളിൽ നിഗൂഢനം ചെയ്യപ്പെട്ട രഹസ്യങ്ങൾ പഠിക്കുകയാണെങ്കിൽ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ നൂറുകണക്കിന് തലമുറകൾ വേണ്ടി വരും. എന്നാലും വിഷയം തീർന്നുപോകില്ല.

ജീവന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ

മനുഷ്യന്റെ ശരീരപ്രകൃതിയും അതിന്റെ ഘടകങ്ങളും നാം പരിശോധിക്കുകയാണെങ്കിൽ നമ്മുടെ ശരീരത്തിൽ അതിസങ്കീർണ്ണമായ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് കാണാം. മനുഷ്യശരീരം കോടിക്കണക്കിന് കോശങ്ങൾ കൊണ്ടാണ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഓരോ രീതിയിലുള്ള കോശങ്ങളും വ്യത്യസ്തമാണ്. ഒരോന്നിനും അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ചില പ്രത്യേക സവിശേഷതകളുമുണ്ട്. കോശങ്ങൾ പല രൂപത്തിലും വലുപ്പത്തിലുമുള്ളവയാണ്. വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പല ഭാഗങ്ങളും കോശത്തിൽ ഉള്ളടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഓരോ കോശ ഭാഗങ്ങളും ശരീരത്തിലെ ഓരോ

പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. അത്പോലെ കോശത്തിലെ ഓരോ ഭാഗവും അതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നു. കോശത്തിന്റെ കേന്ദ്ര ഭാഗം ന്യൂക്ലിയസ്സാണ്. അതിന്റെ ധർമ്മമാകട്ടെ അതീവ സങ്കീർണ്ണവും വ്യാമിശ്രവുമാണ്.

കോശത്തിനകത്ത് ന്യൂക്ലിയസ്സ് അതിന്റേതായ ഒരു സ്തരത്തിനുള്ളിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ന്യൂക്ലിയർ സ്തരത്തിനകത്ത് RNA, DNA തന്മാത്രകൾ സാന്ദ്രീകരിച്ച ന്യൂക്ലിയ ദ്രവം (Nucleoplasm) ആണുള്ളത്. കോശത്തിന്റെ പകർപ്പുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിൽ സുപ്രധാന പങ്കാണ് ന്യൂക്ലിയ ദ്രവം വഹിക്കുന്നത്. ആരോഗ്യമുള്ള ഒരു കോശത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പ് അതിന്റെ കോശദ്രവ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. വളർച്ചയുടേയും ഉപാപചയത്തിന്റേയും, പ്രത്യുൽപാദനത്തിന്റേയും സ്വഭാവ കൈമാറ്റത്തിന്റേയും എറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഏജന്റാണ് കോശമർമ്മം (Nucleus) അഥവാ ന്യൂക്ലിയസ്സ്.

വിവരണം എന്ന നിലക്ക് പറയുമ്പോൾ നമുക്ക് പറയാൻ സാധിക്കുന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഒരു ശരീര കോശത്തിൽ ശേഖരിക്കപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ (മനുഷ്യ ശരീരത്തിൽ അത്തരം കോടാനു കോടി കോശങ്ങളുണ്ട്) ഏറ്റവും വികസിതവും സങ്കീർണ്ണവുമായ മനുഷ്യ നിർമ്മിത കമ്പ്യൂട്ടറിനുള്ളിലെ വിവര ശേഖരത്തേക്കാൾ കൂടുതലാണ്. അതുപോലെ തികച്ചും സമാനമായ വിവരണങ്ങളാൽ നിർമ്മിതമായ കോടിക്കണക്കിന് ശരീര കോശങ്ങളുണ്ട് എന്നാണ്. ഓരോ കോശവും സങ്കീർണ്ണമായ ശരീരത്തിൽ അതിന്റെതായ പങ്ക് നിർവ്വഹിക്കുന്നു. ഒരു കോശം എന്തിനാണോ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതും അതിന്റെ ഘടന നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതും എന്നതനുസരിച്ച് ആ കോശ വ്യവസ്ഥകളുള്ളിൽ ശരിയായ സമയത്ത് ശരിയായ

ദിശയിൽ പ്രതിപ്രർത്തനം ആരംഭിക്കുന്നു. അപ്രകാരം ശരീരത്തിലെ മറ്റു ആവശ്യമായ ഭാഗങ്ങളിലേക്ക് RNA സന്ദേശ വാഹക സെല്ലുകളുടെ സഹായത്തോടെ വിവരങ്ങൾ കൈമാറുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതെല്ലാം യാതൊരു പരസ്പര സംഘർഷമോ പൊരുത്തകേടോ ഇല്ലാതെ വളരെ തികവുറ്റ രീതിയിൽ ഏകോപനത്തോടെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

ദൈവം ഈയൊരു വിവരം വിശുദ്ധ ചുരുങ്ങിയ മുഖേന വളരെ കാലം മുമ്പ് പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദിന്^(സ) വെളിപ്പെടുത്തി എന്ന വസ്തുതയെ നമുക്ക് നമിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ കോശപരമായ വിസ്തൃതിയെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്ക് മൈക്രോസ്കോപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധിക്കാൻ സാധ്യമാകുന്നതിനും നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് മുമ്പ് വിശുദ്ധ വിശുദ്ധ ചുരുങ്ങിയ എറ്റവും ഉചിതമായ തികവാർന്ന അർത്ഥപ്രകാശനം ലഭിക്കുന്ന വാക്കുകളിലാണ് ഈ വിവരങ്ങൾ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നത് ആരെയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തും. 'അവൻ നിന്നെ നീതിപൂർവ്വം സൃഷ്ടിക്കുകയും തികവാർന്ന രീതിയിൽ അവികലമാക്കുകയും എനിട്ട് വിഭിന്നരൂപങ്ങളിൽ അവൻ നിന്നെ പൂർണ്ണമായും സന്തുലനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.' (സൂറ: അൽ ഇൻഫിതാർ 82: 7-9) അക്കാലത്തെ ഒരാൾ എന്തുകൊണ്ട് വിശുദ്ധ ചുരുങ്ങിയ മനുഷ്യരാശിയുടെ സൃഷ്ടിപ്പും ഘടനയും വിവരിക്കാൻ അദലക്ക (Adalaka) എന്ന വാക്ക് ഉപയോഗിച്ചു എന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനു മുമ്പുള്ള ഒരു മതഗ്രന്ഥവും തത്വശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിനെപ്പറ്റി വിവരിക്കുമ്പോൾ അത്തരമൊരു വാക്ക് പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടാകില്ല.

സന്തുലനവും ബോധവും

രണ്ട് വ്യത്യസ്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ വന്ന ഈ ചുരുങ്ങിയ പ്രയോഗം

എങ്ങനെ പരസ്പരം സങ്കീർണ്ണമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നത് കൗതുകകരമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് സന്തുലനം എന്ന പ്രതിഭാസം എല്ലാ ഭൗമവസ്തുക്കളിലും പ്രബലമാണ്. എന്നാൽ *അദ്ൽ എന്ന പദം മനുഷ്യനിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നീതിയുടെ തത്വം വിവരിക്കാനാണ് എന്ന് വരുമ്പോൾ അതിനർത്ഥം മനുഷ്യൻ മൗസൂൻ അല്ല എന്നല്ല. അദ്ൽ എന്ന പദം മൗസൂൻ നെയ്യും അതുപോലെ മീസാനെയ്യും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്. അതുപോലെ നീതിയും സന്തുലനവും ബോധപൂർവ്വം സാക്ഷാത്കരിക്കുക എന്ന ഒരു അർത്ഥധനിയും അദ്ൽ എന്ന പദം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അതിനാൽ അദ്ൽ എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ബോധം എന്ന ഘടകം കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സംതുലനത്തിന്റെ കൂടുതൽ വികസിതമായ ഒരു ഘട്ടത്തെയാണ്. അദ്ൽ ന്റെ തത്വത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത് എന്നാണ് മനുഷ്യനെ വിശുദ്ധ ചുരുങ്ങിയ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത് അവനെ നീതിയുടെ മഹത്തായ സ്വർഗ്ഗീയ ബൃഹദ് പദ്ധതിയുടെ അഗ്രിമ സ്ഥാനത്ത് പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും അവനെ ദൈവത്തിന്റെ മറ്റൊരു സൃഷ്ടികളിൽ നിന്നും വേറിട്ട ഒരു സൃഷ്ടിയായി മാറ്റുകയും ചെയ്യുന്നു.

ആരംഭത്തിൽ നീതിയുടെ തത്വം തികച്ചും പ്രകൃതി നിയമങ്ങളുടെ രൂപത്തിൽ തികച്ചും അബോധാത്മകമായ ഒരു പങ്കാണ് നിർവ്വഹിച്ചത്. പിന്നീട് പ്രപഞ്ച പരിണാമം ജീവന്റെ പടിവാതിൽക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ നീതിയുടെ അബോധാത്മകമായ പ്രയോഗം സഹജാവബോധത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ സന്തുലനാത്മകമായ പെരുമാറ്റമായി മാറുകയുണ്ടായി. മാത്രമല്ല പരിണാമത്തിന്റെ എല്ലാ ഘട്ടത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ക്രിയാത്മക തത്വങ്ങൾ എല്ലാത്തന്നെ ഒന്നുകിൽ പൂർണ്ണമായ ബോധം അല്ലെങ്കിൽ വിവിധതരം സന്തുലന

തത്വത്തിന്റെ സഹജാവബോധമാണ് ഭരിച്ചിരുന്നത്. ഇതിന് മുമ്പ് ഈ നിലപ്പറഞ്ഞത് പോലെ മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ് ഉയർന്ന മൂന്നാം ബോധത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്.

കോടാനുകോടി വർഷത്തെ പുരോഗതിയിലൂടെ ജീവിതം നിരന്തരം ബോധത്തിന്റെ ഉയർന്ന വിതാനങ്ങളെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതെല്ലാം തന്നെ അർത്ഥമാക്കിയിരുന്നതും ലക്ഷ്യമിട്ടതും അവസാനത്തെ ഘട്ടമായ ബോധാത്മക നീതിയാണ്. പിന്നീട് മനുഷ്യ മനസ്സിനും ആത്മാവിനും പുരോഗതിക്കാനും അജ്ഞാതമായ ഉന്നതരൂപത്തിലേക്കും കൂടുതൽ സൂക്ഷ്മ ശരീരിയായ അസ്തിത്വത്തിലേക്കുമുള്ള പ്രയാണത്തിനും ആവശ്യമായതും ഈ ബോധാത്മക നീതിയാണ്. പുരോഗമനാത്മകമായ ഈ സോപാനത്തിലേക്കുള്ള ഓരോ ഗോവണിപ്പടികളും അദ്ൽ കൊണ്ട് നിർമ്മിതമാണ്. ഉന്നതമായ ഒരസ്തിത്വവും അദ്ൽ ന്റെ ഒരു ഘട്ടം കടന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു അദ്ൽ ന്റെ ഘട്ടം പ്രാപിക്കാനാവില്ല. നീതി ഇഹ്സാനിന് ജന്മം കൊടുത്തിരുന്നു. ഇഹ്സാൻ അവസാനമായി പരമ പവിത്രമായ ഈതാഇ ദിൽ ചുർബ്ബായിലേക്ക് മാറേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു.

ചുരുക്കത്തിൽ അദ്ൽ എന്ന് വ്യജ്ഞിപ്പിക്കുമ്പോൾ പ്രത്യേകമായി ബോധാത്മക നടപടികളും പെരുമാറ്റങ്ങളുമായി ഒരു ബന്ധമുണ്ട്. അത് മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവം വിവരിക്കാൻ വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്ന പദമാണ്. അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം പൂർണ്ണബോധത്തോടെയായിരിക്കും തീരുമാനിക്കുന്നത്. അതിന് ഇടത്തോട്ടോ വലത്തോട്ടോ അന്ദോളനം ചെയ്യുന്ന പ്രവണതയില്ല. ഇവിടെയാണ് ജീവിതത്തിന്റെ പുതിയ ഘട്ടം ആരംഭിക്കുന്നത്. ●

ഇസ്ലാമിക വിലാഹത്തിന്റെ പുനഃസ്ഥാപനം

വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(അ)ന്റെ ആദ്യ മൂന്ന് ഖലീഫമാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന വിഷയം ജമാത്തിന്റെ വിവിധ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ ചർച്ച ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സർ മുഹമ്മദ് സഹറുല്ലാഹ് ഖാന്റെ 'അഹ്മദിയത്ത് ദി റിനെസൻസ് ഓഫ് ഇസ്ലാം' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ നിന്ന് വിലാഹത്തിന്റെ മൂന്ന് തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളുടെ സാഹചര്യങ്ങളെയും വിശദാംശങ്ങളെയും വിവരിക്കുന്ന ലേഖന പരമ്പര ആരംഭിക്കുന്നു.

സർ മുഹമ്മദ് സഹറുല്ലാഹ് ഖാൻ

പ്രഥമ ഖലീഫ

ആദ്യേഹം (വാഗ്ദത്ത മസീഹ്) വളരെക്കാലമായി അതിസാരത്തിന് വിധേയനായിരുന്നു. ലാഹോറിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസത്തിനിടക്ക് (1908) മെയ് 16ന് രാത്രി അദ്ദേഹത്തിന് രോഗത്തിന്റെ നേരിയ ആക്രമണം നേരിട്ടു. 1908 മെയ് 25 ന് രാത്രി അതേ രോഗത്തിന്റെ തന്നെ വീണ്ടും ആക്രമണമുണ്ടായി. അത് അവിടുത്തെ ആരോഗ്യത്തെ വളരെ ദുർബലമാക്കി. പ്രമുഖ വൈദ്യനായിരുന്ന ഹദ്റത്ത് മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ സാഹിബിന്റെയും മറ്റ് ഡോക്ടർമാരായ സയ്യിദ് മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ സാഹിബിന്റെയും ഡോ. മിർസയാക്കുബ് ബേഗ് സാഹിബിന്റെയും ശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആതുരാവസ്ഥ ക്രമേണ വർദ്ധിക്കുകയും സ്വയം കേൾക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ട് അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പറയാൻ വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(അ) ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവിടുത്തെ ശ്രമങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞത് 'എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അല്ലാഹുവേ, അല്ലാഹുവേ' എന്നായിരുന്നു അവിടുന്ന് വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. പ്രഭാത നമസ്കാരത്തിന്റെ സമയമായോ എന്ന് രാവിലെ വാഗ്ദത്ത മസീഹ് ആരാഞ്ഞു. 'അതെ' എന്ന് മറുപടി പറയപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പ്രതീകാത്മകമായി (തയമ്മം) അംഗശുദ്ധി വരുത്തുകയും കിടക്കയിൽ കിടന്ന് നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം, അവിടുത്തെ ബോധം

നഷ്ടപ്പെടാൻ തുടങ്ങി, ഇടവേളകളിൽ ബോധം വീണ്ടെടുത്തപ്പോൾ 'അല്ലാഹുവേ, എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അല്ലാഹുവേ' എന്ന് അവിടുന്ന് ആവർത്തിക്കുന്നത് കേൾക്കാമായിരുന്നു. രാവിലെ 9 മണി. വാഗ്ദത്ത മസീഹിന് ശ്വാസതടസ്സം നേരിടുകയും ഏകദേശം 10:30 മണിയോടെ അവിടുന്ന് ഒന്നോ രണ്ടോ ഊർദ്ദ ശ്വാസം വലിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടുത്തെ പുണ്യാത്മാവ് ആ തിരുശരീരത്തിൽ നിന്ന് വേർപിരിയുകയും ചെയ്തു. 'ഇന്നാലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയൂൻ' (നാം അല്ലാഹുവിനുള്ളവരാണ്, അവനിലേക്കാണ് നമ്മുടെ മടക്കം). ഈ വേദനാജനകമായ വിധേഹത്തിന്റെ ആഘാതത്തിൽ വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(അ)ന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ ഉത്തമമായ സ്ഫൈര്യത്തിന്റെ ഉന്നതമായ മാതൃകയാണ് കാണിച്ചത്. അവിടുത്തെ പത്നി തന്റെ ദുഃഖം നിയന്ത്രിക്കുക മാത്രമല്ല, തങ്ങളുടെ ദുഃഖം അനുചിതമായ രീതിയിൽ പ്രകടിപ്പിച്ച ചില സ്ത്രീകളെ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. മക്കളെ നോക്കി അവർ അവരെ ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. 'നിങ്ങളുടെ പിതാവ് നിങ്ങൾക്ക് ഒരു ശൂന്യമായ വീട് നൽകിക്കൊണ്ടല്ല വിടവാങ്ങിയത് എന്ന് ധരിക്കരുത്. സ്വർഗ്ഗീയമായ പ്രാർത്ഥനകളുടെ ഒരു വലിയ ഭണ്ഡാരം അവിടുന്ന് നിങ്ങൾക്കായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആ നിധി എല്ലായ്പ്പോഴും നിങ്ങൾക്ക് അതിന്റെതായ പ്രയോജനം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കും.' അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാഗ്ദത്ത പുത്രനായ സാ

ഹിബ് സാദാ മിർസ ബശീറുദ്ദീൻ മഹ്മൂദ് അഹ്മദിന് അപ്പോൾ 19 വയസ്സുമാത്രമായിരുന്നു പ്രായം. തന്റെ വിശുദ്ധ പിതാവിന്റെ ശരീരം സ്ഥിതിചെയ്ത വിശ്രമിച്ച കിടക്കയുടെ ശിരോഭാഗത്ത് നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഉയർന്ന ദൃഢനിശ്ചയത്തിൽ ഈ വാക്കുകളിൽ ഉദീരണം ചെയ്തു. 'മറ്റൊരാളും അങ്ങയെ ഉപേക്ഷിച്ച് വിട്ടുപോയാലും ഞാൻ ഏകനായി എല്ലാ എതിർപ്പും ശത്രുതയും വകവെക്കാതെ മുഴുലോകത്തിനുമെതിരെ ഞാൻ നിൽക്കുന്നതായിരിക്കും.'

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുണ്യശരീരം അന്ന് വൈകുന്നേരം ട്രെയിനിൽ ബട്ടലയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി, ബട്ടലയിൽ നിന്ന് പിറ്റേന്ന് രാവിലെ ഖാദിയാനിലേക്ക് എത്തിച്ചു. പട്ടണത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയില്ല, മറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്തോട്ടത്തിലെ ഒരു ബംഗ്ലാവിൽ കിടത്തുകയുണ്ടായി. ഇതിനിടയിൽ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ വലിയൊരു വിഭാഗം അംഗങ്ങൾ എല്ലാ ദിശകളിൽ നിന്നും ഖാദിയാനിലേക്ക് പ്രവഹിക്കാൻ തുടങ്ങി. വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(അ) പ്രഥമ പിൻഗാമിയായും അഹ്മദിയ്യാ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരമോന്നത നേതാവായും അഹ്മദിയ്യാ സമൂഹത്തെ നയിക്കാനുള്ള കനത്ത ഉത്തരവാദിത്തം ഏറ്റെടുക്കാൻ ഹദ്റത്ത് മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ സാഹിബിനോട് അഭ്യർത്ഥിക്കാനായി ജമാഅത്തിലെ നിരവധി പ്രമുഖ അംഗങ്ങൾ ഒത്തുചേർന്ന് ഈ വിഷയത്തിൽ കൂടിയാലോചന നടത്തി. അവർ ഏകകണ്ഠമായിട്ടാണ് തീരുമാനമെടുത്തത്. പ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഈ

പ്രമുഖ വ്യക്തികൾ താഴെപ്പറയുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിക്കുമെന്ന് പ്രതിജ്ഞചെയ്ത് ഒരു രേഖയിൽ ഒപ്പിട്ട് ആ അഭ്യർത്ഥന ഹർജ്ജ് മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ സാഹിബിനെ അറിയിക്കുകയുണ്ടായി.

‘പരമകരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. നാം അവനെ സ്തുതിക്കുകയും അവന്റെ തിരുദൂതരുടെ മേൽ അനുഗ്രഹത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സകല സ്തുതിയും സർവലോകനാഥനായ അല്ലാഹുവിന്നത്രെ. ഖാത്തമുന്നബിയ്യീനായ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ തിരുമേനി^(സ)യുടെയും ഖാത്തമുൽ ഔലിയായ് ആയ വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(അ)ന്റെയും മേൽ അനുഗ്രഹവും സമാധാനവും ഉണ്ടാവട്ടെ.

വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(അ) തന്റെ വസിയ്ക്കുന്നതിൽ പറഞ്ഞ കൽപ്പന അനുസരിച്ച്, ഞങ്ങൾ അഹ്ദികൾ ഒപ്പുവെച്ചിരിക്കുന്നു. അതായത് ഹർജ്ജ് അഹ്ദി^(അ)ന്റെ ആദ്യശിഷ്യരിൽ ഒരാളായ ഹർജ്ജ് ഹാജി മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ^(റ) സാഹിബ്, നമ്മിൽ ഏറ്റവും വലിയ പണ്ഡിതനും ഏറ്റവും സാത്വികനും നമ്മുടെ വിടവാങ്ങിയ നേതാവിന്റെ ഏറ്റവും ആത്മാർത്ഥതയുള്ള ദീർഘകാല സുഹൃത്തുമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തന്നെ തിരുവധരങ്ങളിൽ നിന്നും ഉദീരണം ചെയ്യപ്പെട്ടത് പോലെ നമ്മുടെ ഏറ്റവും ഉത്തമ മാതൃകയാണെന്ന് വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(അ) പ്രഖ്യാപിച്ചയാളുമാണെന്ന് നമുക്ക് ആത്മാർത്ഥമായി ബോധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് ഒരിക്കൽ സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ ‘എല്ലാവരും നൂറുദ്ദീൻ ആയിരുന്നെങ്കിൽ അത് എത്ര സൗഭാഗ്യകരമായിരിക്കും’

വിശ്വാസത്തിന്റെ വെളിച്ചത്താൽ പൂരിതമായവർ എല്ലാവരും തന്നെ അഹ്ദിയ്യാ പ്രസ്ഥാനത്തിലേക്ക് ഹർജ്ജ് അഹ്ദി^(അ)ന്റെ പേരിൽ ബയ്യത്തിന്റെ ഉടമ്പടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പുതുതായി പ്രവേശിച്ച

വരും ബൈയ്യത്ത് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഭാവിയിൽ ഹർജ്ജ് മൗലവി സാഹിബിന്റെ എല്ലാ കൽപ്പനകൾക്കും വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെയും മഹ്ദിയുടെയും കൽപ്പനകൾക്ക് തുല്യമായ അധികാരം ഉണ്ടായിരിക്കും, അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സമാധാനവും അനുഗ്രഹവും ഉണ്ടാകട്ടെ.

ഈ അഭ്യർത്ഥന ലഭിച്ചപ്പോൾ ഹർജ്ജ് മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ സാഹിബ് അൽപ്പനേരം ആലോചനയിൽ നിമഗ്നനായി. തുടർന്ന് പ്രാർത്ഥനക്ക് ശേഷം മറുപടി നൽകുമെന്ന് അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം അംഗശുദ്ധി വരുത്തി നഫൽ നമസ്കാരം നിർവ്വഹിച്ചു. അതിനുശേഷം ഖാദിയാനിൽ എത്തിയ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും പൂന്തോട്ടത്തിലേക്ക് മാറണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു.

ആ സമ്മേളനത്തിൽ ഡോ. മുഹ്തി മുഹമ്മദ് സാദിഖ് സാഹിബ് അഭ്യർത്ഥന വായിക്കുകയും ഹർജ്ജ് മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ സാഹിബ് താഴെപറയുന്ന പ്രതികരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു:

‘അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനയ്ക്ക് അർഹതയുള്ള ആരും ഇല്ലെന്ന് ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു, മുഹമ്മദ് അവന്റെ ദാസനും ദൂതനും ആണെന്ന് ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.’ ‘നന്മയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും സമതം കൽപിക്കുകയും തിന്മ തടയുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു കക്ഷി നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകട്ടെ’(3:105). എന്റെ മുൻകാല ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. നേതാവാകാൻ ഞാൻ ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് നന്നായി അറിയാം. എന്റെ രക്ഷിതാവ് അതിനെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിവുള്ളവനാകുന്നു. ലോകത്തിൽ അഭിമാനകരമായ ഒരു സ്ഥാനം നേടാൻ എനിക്ക് ഒട്ടും ആഗ്രഹമില്ല. എന്റെ നാഥനും എന്റെ യജമാനനും എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണമെന്നുള്ളതാണ് എന്റെ ഏക ആഗ്രഹം. ഈ

ആഗ്രഹത്തിന്റെ പൂർത്തീകരണത്തിനായി ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഈ ആഗ്രഹത്തിൽ നിന്നാണ് ഞാൻ ഖാദിയനിൽ എന്റെ താമസം മാറ്റുകയും ഇവിടെ തുടരുകയും ചെയ്യുന്നത്. ഹർജ്ജ് സാഹിബിന്റെ മരണശേഷം നമ്മുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കുമെന്ന് ഉൽകണ്ഠയോടെ ചിന്തിക്കാൻ ഞാൻ നിരവധി ദിവസങ്ങൾ ചെലവഴിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് മിയാൻ മഹ്മൂദിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കാൻ ഞാൻ ശ്രമിച്ചത്. ഹർജ്ജ് സാഹിബിന്റെ അടുത്ത ബന്ധുക്കളിൽ മൂന്ന് പേരുണ്ട്. അതിൽ മിയാൻ മഹ്മൂദ് അഹ്മദ് എന്റെ സഹോദരനും മകനുമാണ്. എന്നോട് അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക ബന്ധമുണ്ട്. ഹർജ്ജ് സാഹിബുമായുള്ള ബന്ധം കാരണം മീർ നാസിർ നവാബ് സാഹിബും വളരെയേറെ ബഹുമാനത്തിന് അർഹനാണ്. മൂന്നാമത്തേത് നവാബ് മുഹമ്മദ് അലിഖാൻ സാഹിബാണ്. തുടർന്ന് പ്രസ്ഥാനത്തിലെ അംഗങ്ങളിൽ നിന്ന് അങ്ങേയറ്റം കഴിവുള്ളയാളും വിശുദ്ധ പ്രവാചകന്റെ വംശപാരമ്പര്യത്തിൽ ജനിച്ചയാളുമായ സയ്യിദ് മുഹമ്മദ് അൾസാൻ സാഹിബ് ഉണ്ട്. എന്നെപ്പോലുള്ള ഒരാളെ ലജ്ജിപ്പിക്കുന്ന വിധമാണ് അദ്ദേഹം വിശ്വാസകാര്യത്തിൽ സേവനങ്ങളർപ്പിച്ചത്. തന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ അദ്ദേഹം വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(അ)നെ പിന്തുണച്ച് നിരവധി പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സവിശേഷമായ ഒരു സേവനമാണ്. പിന്നെ എന്റെ ഭാവനയ്ക്ക് അതീതമായ സേവനം ചെയ്യുന്ന മൗലവി മുഹമ്മദലി സാഹിബ് ഉണ്ട്. ഇവരെല്ലാം ഖാദിയാനിലെ നിവാസികളാണ്. പുറത്തുനിന്നുള്ളവരിൽ സയ്യിദ് ഹമീദ് ഷായും മൗലവി ഗുലാം ഹസനും മറ്റ് നിരവധി പേരും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഇത് കനത്ത ഉത്തരവാദിത്തവും ഭീതിയുണ്ടാക്കുന്നതുമായ ഒരു പദവിയാണ്. ദൈവികമായി നിയോഗി

ക്കപ്പെട്ട ഒരാൾക്ക് മാത്രമേ അത് നിർവഹിക്കാൻ കഴിയൂ, കാരണം അത്തരമൊരു വ്യക്തിയെ ദൈവം തന്റെ അത്ഭുതകരമായ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നൽകി പിന്തുണക്കുന്നു. അത് നട്ടെല്ലു തകർക്കുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കെതിരെ ഒരു പിന്തുണയായി വർത്തിക്കുന്നു. ഈ സമയത്ത് നമ്മളെല്ലാവരും, സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും, ഐക്യപ്പെടേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. അത്തരത്തിൽ നമ്മുടെ ഐക്യം നിലനിർത്തുന്നതിനായി ഞാൻ പേരു പറഞ്ഞവരുമായി ഉടമ്പടിയിലേർപ്പെടുക. ഞാൻ നിങ്ങളോടുകൂടെ ഇരിക്കും. ഞാൻ ദുർബലനാണ്, ആരോഗ്യത്തിൽ അവശനാണ്. ഒന്നിനോടും മതിയായ വൈകാരികത പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കഴിവില്ല. ഇത്രയും വലിയ ഉത്തരവാദിത്തം ഏറ്റെടുക്കുക എളുപ്പമല്ല. നിങ്ങൾക്ക് ഇത് എളുപ്പമാണെന്ന് തോന്നിയേക്കാം, പക്ഷേ ഈ ഭാരം വഹിക്കേണ്ട ഒരാൾക്ക് ഇത് വളരെ പ്രയാസകരമാണ്. ഞാൻ പേർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ആരെങ്കിലും നിങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്താൽ നിങ്ങളെല്ലാവരോടും ഒപ്പം അദ്ദേഹവുമായി ഉടമ്പടി ചെയ്യാൻ ഞാൻ തയ്യാറാകും എന്നതിന് ഞാൻ ദൈവത്തെ സാക്ഷിയാക്കുന്നു.

എന്നോട് തങ്ങളുടെ ബൈബിൾ ഉടമ്പടി സ്വീകരിക്കാൻ നിങ്ങൾ നിർബന്ധിക്കുകയാണ്. എങ്കിൽ ഒരു കാര്യം ഓർക്കുക ബൈബിൾ എന്നാൽ വിൽക്കുക എന്നാണ് അർത്ഥം. എന്റെ വീടിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത മനസ്സിൽ നിന്ന് മാറ്റണമെന്ന് ഒരു അവസരത്തിൽ ഹർദ്ദിത്ത് സാഹിബ് എന്നോട് സൂചിപ്പിച്ചു. അതിനുശേഷം എന്റെ മുഴുവൻ ബഹുമതിയും എല്ലാ ചിന്തകളും അദ്ദേഹവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഒരിക്കലും എന്റെ വീടിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ബയബിൾ ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള കാര്യമാണ്. ബൈബിൾ ചെയ്യുന്ന ഒരാൾ തന്റെ എല്ലാ സ്വാതന്ത്ര്യവും ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളും മറ്റൊരാൾക്കുവേണ്ടി ഉപേക്ഷിക്കണം. അതുകൊണ്ടാണ് സർവ്വശക്തനായ ദൈവം തന്റെ സൃഷ്ടികളെ തന്റെ ദാസന്മാർ എന്ന് വിളിച്ചത്. ഈ അടിമത്തത്തിന്റെ ഭാരം സ്വയം വഹിക്കാൻ തന്നെ പ്രയാസമാണ്. അപ്പോൾ ഒരാൾക്ക് അത് എങ്ങനെ മറ്റൊരാൾക്ക് വേണ്ടി വഹിക്കാൻ കഴിയും ആളുകളുടെ സ്വഭാവവ്യത്യാസം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ഐക്യം സ്ഥാപിക്കാൻ വലിയ ധൈര്യം ആവശ്യമാണ്. ഹർദ്ദിത്ത് സാഹിബിന്റെ ഉദ്യമത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ എപ്പോഴും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം വളരെ ക്ഷീണിതമായ ആരോഗ്യത്തോടുകൂടിയ ആളായിരുന്നു. എന്നിട്ടും ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും അവിടുന്ന എഴുതി. മറ്റ് നിരവധി പ്രധാന പദ്ധതികളിലും അദ്ദേഹം ഏറ്റെടുത്തു. എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതേ പ്രായമാണ്. പക്ഷേ അദ്ദേഹം ദൈവത്തിന്റെ ദൈവനംദിന പിന്തുണ ആസ്വദിച്ചു. എന്റെ അവസ്ഥ പറയാൻ പോലും യോഗ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു പറയുന്നത് 'അവന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ നിങ്ങൾ സഹോദരന്മാരെപ്പോലെയാകൂ' (3:104). ഇതെല്ലാം ദൈവാനുഗ്രഹത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. എല്ലാ നന്മയും ഐക്യത്തിൽ നിന്നാണ് വരുന്നതെന്ന് ഓർക്കുക. ഇപ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ മനസ്സ് ഏത് ദിശയിലേക്ക് ചായുന്നുവോ, നിങ്ങൾ എന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കേണ്ടി വരും. ഇത് നിങ്ങൾക്ക് സ്വീകാര്യമാണെങ്കിൽ ഈ ഭാരം നിസ്സാരമായി വഹിക്കാൻ എനിക്കാവുന്നതായിരിക്കും. തലവൻ ഇല്ലാത്ത ഒരു സമൂഹം ഇതിനകം മരിച്ചു കഴിഞ്ഞവരാണ്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം വലിയ ആദരവോടെ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും സന്നിഹിതരായിരുന്നവരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽ ബൈബിൾ ഉടമ്പടി വാങ്ങുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം സ്വർഗ്ഗീയ

ശ്മശാനത്തിൽ (ബഹ്‌ശ്തി മഖ് ബറ) വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(ബ)ന്റെ പുണ്യശരീരം സംസ്കരിക്കുകയും ജനാസ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഹർദ്ദിത്ത് ഹക്കീം നൂറുദീൻ സാഹിബ്^(റ) നേതൃത്വം നൽകുകയും ചെയ്തു. വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ബ) ഇസ്ലാമിന്റെ വിജ്യാഭിഷേകവായ ജേതാവാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉയർന്ന ധാർമ്മിക, ബൗദ്ധിക, ആത്മീയ ഗുണങ്ങളിലേക്കും ശ്രദ്ധ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ട് പ്രമുഖ മുസ്ലിം പത്രങ്ങളും ജേർണലുകളും ഉജ്ജ്വലമായ ആദരാണ്ജലികൾ അർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അമൂസ്ലിം പത്രങ്ങൾ പോലും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് മാനുവൽ അഭിനന്ദനാർഹവുമായ പരാമർശങ്ങൾ നടത്തി. കടുത്ത ശത്രുതയുള്ള ഒന്നോ രണ്ടോ വിമർശകർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളോട് എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും മൊത്തത്തിൽ താരതമ്യേന മിതമായ ഭാഷയിലായിരുന്നു അവരത് പ്രകടിപ്പിച്ചത്.

അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച പ്രസ്ഥാനം നയിക്കാനും മാർഗ്ഗദർശനം നൽകാനും അദ്ദേഹം ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ പ്രസ്ഥാനം ഇപ്പോൾ തകരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ചിലരുണ്ടായിരുന്നു. മഹത്തായ ഗുണങ്ങളും കഴിവുകൾകൊണ്ടും പ്രസിദ്ധനായ ഹർദ്ദിത്ത് നൂറുദീൻ^(റ) പിൻഗാമിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ അഹ്മദിയ്യാ സമൂഹം കാണിച്ച ഐക്യം, വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) ശത്രുക്കളുടെ പ്രതീക്ഷകളെ നിരാശപ്പെടുത്തിയെന്ന് വ്യക്തമായിരുന്നു.

വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) ശാരീരിക സാന്നിധ്യവും കർമ്മങ്ങളും ഇല്ലാതായി എന്ന കാര്യം ഒരു വലിയ യാഥാർത്ഥ്യമായി ഉയർന്നുവന്നു. അവിടുന്ന് അസാധാരണവും അതിശയകരവുമായ ഒരു വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു. വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) അവകാശവാദത്തെക്കുറിച്ച് എന്ത് വീക്ഷണം പുലർത്തിയാലും അദ്ദേഹം തീർച്ച

ശ്മശാനത്തിൽ (ബഹ്‌ശ്തി മഖ് ബറ) വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(ബ)ന്റെ പുണ്യശരീരം സംസ്കരിക്കുകയും ജനാസ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഹർദ്ദിത്ത് ഹക്കീം നൂറുദീൻ സാഹിബ്^(റ) നേതൃത്വം നൽകുകയും ചെയ്തു.

വാഗ്ദത്ത മസീഹ്^(ബ) ഇസ്ലാമിന്റെ വിജ്യാഭിഷേകവായ ജേതാവാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉയർന്ന ധാർമ്മിക, ബൗദ്ധിക, ആത്മീയ ഗുണങ്ങളിലേക്കും ശ്രദ്ധ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ട് പ്രമുഖ മുസ്ലിം പത്രങ്ങളും ജേർണലുകളും ഉജ്ജ്വലമായ ആദരാണ്ജലികൾ അർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അമൂസ്ലിം പത്രങ്ങൾ പോലും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് മാനുവൽ അഭിനന്ദനാർഹവുമായ പരാമർശങ്ങൾ നടത്തി. കടുത്ത ശത്രുതയുള്ള ഒന്നോ രണ്ടോ വിമർശകർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളോട് എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും മൊത്തത്തിൽ താരതമ്യേന മിതമായ ഭാഷയിലായിരുന്നു അവരത് പ്രകടിപ്പിച്ചത്.

അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച പ്രസ്ഥാനം നയിക്കാനും മാർഗ്ഗദർശനം നൽകാനും അദ്ദേഹം ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ പ്രസ്ഥാനം ഇപ്പോൾ തകരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ചിലരുണ്ടായിരുന്നു. മഹത്തായ ഗുണങ്ങളും കഴിവുകൾകൊണ്ടും പ്രസിദ്ധനായ ഹർദ്ദിത്ത് നൂറുദീൻ^(റ) പിൻഗാമിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ അഹ്മദിയ്യാ സമൂഹം കാണിച്ച ഐക്യം, വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) ശത്രുക്കളുടെ പ്രതീക്ഷകളെ നിരാശപ്പെടുത്തിയെന്ന് വ്യക്തമായിരുന്നു.

വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) ശാരീരിക സാന്നിധ്യവും കർമ്മങ്ങളും ഇല്ലാതായി എന്ന കാര്യം ഒരു വലിയ യാഥാർത്ഥ്യമായി ഉയർന്നുവന്നു. അവിടുന്ന് അസാധാരണവും അതിശയകരവുമായ ഒരു വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു. വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ^(ബ) അവകാശവാദത്തെക്കുറിച്ച് എന്ത് വീക്ഷണം പുലർത്തിയാലും അദ്ദേഹം തീർച്ച

യായും ഒരു വഞ്ചകനായിരുന്നില്ല. ദൈവത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസം ആഴമേറിയതും ഉറച്ചതും അചഞ്ചലവുമായിരുന്നു. ദൈവത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസം പൂർണ്ണവും പരിപൂർണ്ണവുമായിരുന്നു. കൂടാതെ ജീവിതത്തിലുടനീളം ദൈവത്തിൽ നിന്നുള്ള ദിവ്യാനുഗ്രഹങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് നിരന്തരം ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണം ഇസ്ലാമിനും മുസ്ലിംകൾക്കും മാത്രമല്ല, മുഴുവൻ മത ലോകത്തിനും കനത്ത നഷ്ടമായിരുന്നു. വിശ്വാസം കേവലം അക്കാദമികമായി വാക്കാലുള്ള ഒരു സ്ഥിരീകരണം മാത്രമല്ല, മനുഷ്യജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുകയും നയിക്കുകയും സമ്പന്നമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ജീവൽ യാഥാർത്ഥ്യമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ഫലപ്രദമായി തെളിയിച്ചു. വിശുദ്ധ പ്രവാചകനോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തിയും വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അനന്തമായ ജ്ഞാന സാഗരത്തോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുരക്തിയും ആദരവും വിലമതിപ്പും മറികടക്കാൻ ആർക്കും ആവുമായിരുന്നില്ല.

വാഗ്ദത്ത മസീഹി^(അ)ന്റെ പ്രഥമ പിൻഗാമിയായ ഹദ്ദറത്ത് ഹാജി ഹക്കീം മൗലവി നൂറുദ്ദീൻ^(റ) സാഹിബ് തന്റേതായ രീതിയിൽ തന്നെ ഒരു സവിശേഷ വ്യക്തിത്വത്തിനുടമയായിരുന്നു. റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)യുടെ രണ്ടാം ഖലീഫ ഹദ്ദറത്ത് ഉമറുബ്നുൽ ഖത്താബി^(റ)ന്റെ പുരുഷവംശ പരമ്പരയിലെ മുപ്പത്തിമൂന്നാം തലമുറയിലെ, നേരിട്ടുള്ള വംശജനാണ് അദ്ദേഹം. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രസാദിക്കുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊട്ട്മുമ്പുള്ള പൂർവ്വികരിൽ പത്ത് പേർ, അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ, വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഹൃദിസ്ഥമാക്കിയവരായിരുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ, തന്റെ പരിപോഷണവും വസ്ത്രവും ശ്വാസവും ജീവിത സാകല്യവുമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും

പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇത് ഒരു ആത്മീയ യാഥാർത്ഥ്യമായിരുന്നു, അതിശയോക്തിയായിരുന്നില്ല.

ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രഗത്ഭരായ ചികിത്സകരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഹദ്ദറത്ത് നൂറുദ്ദീൻ^(റ) അദ്ദേഹം രാജ്യത്ത് ആചരിക്കുന്ന യൂനാനി വൈദ്യശാസ്ത്ര സമ്പ്രദായത്തിന്റെ വികസനത്തിന് മഹത്തായ സംഭാവനകൾ നൽകുകയുണ്ടായി. രോഗനിർണയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് സമീപത്തെങ്കിലും എത്തുന്ന മറ്റൊരാളും വൈദ്യരംഗത്ത് അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്റെ ചികിത്സകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും അദ്ദേഹം മടിച്ചിരുന്നില്ല. അതിശയകരമായ വിധമുള്ള ഫലങ്ങളായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സകൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്. തന്റെ വൈദ്യോപദേശത്തിന് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഫീസ് ഈടാക്കിയില്ല. പാവപ്പെട്ടവരെയും സമ്പന്നരെയും തുല്യ ശ്രദ്ധയോടും സഹാനുഭൂതിയോടെയും അദ്ദേഹം പരിചരിക്കുകയും ചികിത്സിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്പന്നരായ ചില രോഗികൾ അദ്ദേഹത്തിന് സമ്മാനിച്ച സ്വമേധയാള്ള സമ്മാനങ്ങളിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് വലിയ വരുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. ദരിദ്രരോടും ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവരോട് അദ്ദേഹം ഏറ്റവും ഉദാരനായിരുന്നു. എല്ലാവരോടുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാരുണ്യത്തിന് അതിരില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പണത്തിനോ സമ്പത്തിനോ സ്വത്തിനോ ഒരു മൂല്യവും നൽകിയിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ദൈവത്തിൽ തികഞ്ഞ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു, സർവ്വശക്തനായ ദൈവം തന്റെ കൃപ, കരുണ, അനുഗ്രഹം എന്നിവയാൽ എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളിലും തനിക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും വേണ്ടത് നൽകുമെന്ന് ഉറപ്പ് നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുദീർഘമായ ജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹവുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തിയവർക്ക് അദ്ദേഹം അഭിമുഖീകരിച്ച ആവശ്യങ്ങൾ എത്തരത്തിലാണ് നിറവേറ്റപ്പെടുക എന്ന് ചിന്തിക്കാൻ പോലും കഴിയാത്ത നിരവധി സന്ദർഭങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുകയുണ്ടായി. അത്തരം നൂറുകണക്കിന് സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ പോലും ഈ ദൈവസാഹായത്തിന്റെ ഉറപ്പ് നിറവേറ്റപ്പെടാതെ പോയിട്ടില്ല.

അദ്ദേഹം ഒരു പ്രമുഖ വൈദ്യനും മഹാനായ ദിവ്യനും മാത്രമായിരുന്നില്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധൈര്യം അതിവ്യക്തമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് വൈദ്യമാർന്ന പല വിഷയങ്ങളിലും താൽപ്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ വ്യാപ്തിയും ആഴവും അദ്ദേഹവുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തിയ എല്ലാവരെയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം പുസ്തകവായന ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആളായിരുന്നു. വലിയ വിലകൾ നൽകി സമ്പാദിച്ച നിരവധി അപൂർവ്വ കയ്യെഴുത്തുപ്രതികളുടെ പകർപ്പുകൾ ഉൾപ്പെടെ അദ്ദേഹം ശേഖരിച്ചിരുന്നു. വളരെയധികം സമയമാണ് അദ്ദേഹം ഇതിനായി ചിലവഴിച്ചത്. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിൽ പ്രാഥമികമായ അറിവേ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ഷേക്സ്പിയറിന്റെ മുഴുവൻ കൃതികളും അറബിയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തത് വായിച്ചിരുന്നു എന്ന വസ്തുതയിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർസ് പർശിയായ വൈജ്ഞാനിക താൽപ്പര്യത്തെയും പാണ്ഡിത്യത്തെയും കുറിച്ച് ഏകദേശ ധാരണകൾ നമുക്ക് ലഭിക്കും.

പഞ്ചാബിലെ ഷാഹ്പൂർ ജില്ലയിലെ ഭേര സ്വദേശിയാണ് അദ്ദേഹം. 1876ൽ അദ്ദേഹം ജമ്മു കശ്മീരിലെ മഹാരാജാവിന്റെ കൊട്ടാര വൈദ്യനായി നിയമിതനായി. 1892 വരെ അദ്ദേഹം ഈ സ്ഥാനത്ത്

സേവനമനുഷ്ഠിക്കുകയുണ്ടായി. 1884 ൽ തന്റെ ഒരു വിളംബരത്തിലൂടെ ഹർത്തൽ മിർസാ ഗുലാം അഹ്മദ്^(അ)നെ കുറിച്ച് അറിയുകയും അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കാൻ ശക്തമായ ആഗ്രഹം തോന്നുകയും ചെയ്തു. ഉടൻ അദ്ദേഹം വാദിയാനിലേക്ക് യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ട നിമിഷം തന്നെ ഇസ്‌ലാമിന്റെ പുനരുജ്ജീ

വനത്തിനായി ദൈവം നിയമിച്ച ആളാണ് ഇതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. ഹർത്തൽ അഹ്മദിന് ബയ്യത്ത് ചെയ്യാൻ ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം സന്നദ്ധനായി. എന്നാൽ അത്തരമൊരു ഉടമ്പടിയിലൂടെ ആളുകളെ തന്നോട് ബന്ധിപ്പിക്കാൻ ദൈവത്തിൽ നിന്ന് തനിക്ക് നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഹർത്തൽ അഹ്മദ്^(അ) ഹർത്തൽ നൂറുദീനോ

ട^(റ) പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മൗലവി സാഹിബ് ഹർത്തൽ അഹ്മദ്^(അ)നോട് പറഞ്ഞത് എപ്പോഴാണ് അത്തരമൊരു നിർദ്ദേശം അങ്ങേക്ക് ലഭിക്കുന്നത് അപ്പോൾ താങ്കൾക്ക് ബെയ്യത്ത് ചെയ്യുന്ന ആദ്യത്തെ യാളാകാൻ തനിക്ക് അവസരം നൽകണമെന്ന് ഹർത്തൽ മൗലവി സാഹിബ് അദ്ദേഹത്തോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. (തുടരും) ●

പ്രധാനമന്ത്രി മൻമോഹൻ സിംഗ് പ്രൊ. അബ്ദുസലാമിനെ അനുസ്മരിക്കുന്നു.

ഡോ. മൻമോഹൻ സിംഗ്.

ഡോ. മുഹമ്മദ് അബ്ദുസലാം

ഹൈദരാബാദ് : ഒക്ടോബർ 19. പ്രധാനമന്ത്രി ഡോ. മൻമോഹൻ സിംഗ് പാകിസ്താൻ നോബൽ സമ്മാന ജേതാവ് പ്രൊഫ. അബ്ദുസ്സലാമിനെ ആദരാജ്ഞലികളർപ്പിക്കുകയും താൻ അബ്ദുസ്സലാമുമായി ഒന്നിച്ചു പ്രവർത്തിച്ച കാംബ്രിഡ്ജ് ദിനങ്ങൾ അനുസ്മരിക്കുകയും ചെയ്തു. 'ദ അക്കാദമി ഓഫ് സയിൻസ് ഫോർ ഡവലപ്പിങ്ങ് വേൾഡ്'ന്റെ 21-ാം ജനറൽ മീറ്റിംഗ് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തേർഡ് വേൾഡ് അക്കാദമി ഓഫ് സയിൻസ് എന്ന പേരിൽ ആരംഭിച്ച ഈ അന്തർദ്ദേശീയ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സ്ഥാപകനാണ് പ്രൊഫ. അബ്ദുസ്സലാം. അബ്ദുസ്സലാം അത്യുജ്ജ്വലനായ ഭാവനാ സമ്പന്നനായിരുന്നുവെന്ന് പ്രധാന മന്ത്രി അനുസ്മരിച്ചു. മനുഷ്യനാഗരികതയുടെ മുന്നോട്ടുള്ള ഗതിയിൽ മൂന്നാം ലോകരാജ്യത്തിലെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഐക്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതിനെ സംബന്ധിച്ച് പ്രൊഫ. അബ്ദുസ്സലാമിന് വ്യക്തമായ കാഴ്ചപ്പാടും അവരുടെ കഴിവിൽ അഗാധ വിശ്വാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതാണ് 1983ൽ തേർഡ് വേൾഡ് അക്കാദമി ഓഫ് സയിൻസ് സ്ഥാപിക്കാൻ അബ്ദുസ്സലാമിന് പ്രചോദനമായതെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി മൻമോഹൻസിംഗ് പറഞ്ഞു. 1950 മുതൽ അബ്ദുസ്സലാമിനെ അടുത്തറിയാനുള്ള ഭാഗ്യം എനിക്ക് ലഭിച്ചു. കാംബ്രിഡ്ജിൽ സെന്റ് ജോൺസ് കോളേജിൽ ഞാൻ അന്ന് ബിരുദവിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. പ്രൊഫ. സലാം സെന്റ് ജോൺസ് കോളേജിലെ ഫെലോയും ആയിരുന്നു. പിന്നീട് താൻസാനിയൻ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നു. പ്രൊഫ. ജൂലിയസ് നരേതലവനായുള്ള

സൗത്ത് കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി എന്ന് മൻമോഹൻ സിംഗ് അനുസ്മരിച്ചു. ഈ ആവശ്യാർത്ഥം നിരവധി തവണ ഞാൻ അബ്ദുസ്സലാമിനെ സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഗാധമായ വിവേകം അതിവിപുലമായ ജ്ഞാനവും വാസ്തവത്തിൽ അസാധാരണമായിരുന്നു. ഈ മഹാനായ നേതാവിന് ഞാൻ എന്റെ വിനീതമായ ആദരാജ്ഞലികളർപ്പിക്കുന്നു. നമുക്കെല്ലാം ഫലമെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന സഹകരണത്തിന്റേയും പങ്കാളിത്വത്തിന്റേയും പാത അദ്ദേഹമാണ് കാണിച്ചുതന്നത്. 1943 വിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിൽ ഹാർഡ്യാർഡ് യൂനിവേഴ്സിറ്റിയിൽ വെച്ച് പറഞ്ഞു: 'ഭാവിയിലെ സാമ്രാജ്യം മനസ്സുകളുടെ സാമ്രാജ്യമാണ്'. ചർച്ചിലിന്റെ ഈ പ്രവചനം അബ്ദുസ്സലാമിനേക്കാൾ നന്നായി ഗ്രഹിച്ചവരില്ലായിരുന്നു. ഈ തലമുറയിലെ ഏറ്റവും അസാധാരണമായ ഒരു ശാസ്ത്രപ്രതിഭയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. വിജ്ഞാന സാമ്രാജ്യം കെട്ടിപടുക്കാൻ സലാമിനെപ്പോലെ നിരവധി സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ നമുക്കാവശ്യമുണ്ടെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. കടപ്പാട് (Yahoo India News 'Manmohan Singh pays tributes to Pakistani Scientist Abdul Salam') 1979ൽ ഫിസിക്സിൽ നോബൽ സമ്മാനം നേടിയ അബ്ദുസ്സലാം ലോക പ്രശസ്തനായ ശാസ്ത്രജ്ഞനും സമർപ്പിതനായ അഹ്മദിയുമായിരുന്നു. (2010 നവംബർ സത്യദൂതനിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.) ●

സിറിയയുടെ മതപൈതൃകം

സിറിയ കുറച്ചുവർഷങ്ങളായി സംഘർഷങ്ങളുടെ രക്തക്കളമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. ദുർഭാഗ്യകരമായ രാഷ്ട്രീയ സാഹചര്യങ്ങളും വിനാശകരമായ ആഭ്യന്തരയുദ്ധവും ലക്ഷക്കണക്കിന് മനുഷ്യരെ കൊന്നൊടുക്കി. എന്നാൽ സഹസ്രാബ്ദങ്ങളായി ഈ രാജ്യം അനവധി സംസ്കാരങ്ങളുടെയും മതങ്ങളുടെയും സംഗമഭൂമിയായി നിലകൊള്ളുന്നു. സിറിയയിൽ സംസ്കാരങ്ങളുടെ വളർച്ചയും വീഴ്ചയുമാണ് ഈ ലേഖനത്തിലൂടെ വരച്ചുകാട്ടുന്നത്. (വിവ: അഹ്മദ് ഷാഫി. എച്ച്)

ഫസൽ അഹ്മദ്, യു.കെ

പതിനായിരത്തിനുമേൽ വർഷങ്ങളായി പേർഷ്യ, അറേബ്യ, ഈജിപ്ത്, തുർക്കി, ഗ്രീസ്, റോം എന്നീ ദേശങ്ങളുടെ സാംസ്കാരിക പ്രഭവ കേന്ദ്രസ്ഥാനമായി സിറിയ നിലകൊള്ളുകയാണ്. ആയിരക്കണക്കിന് വർഷങ്ങളായി വിവിധ സംസ്കാരങ്ങൾക്ക് ഇവിടെ വേരോട്ടമുണ്ടായി, പല രാജവംശങ്ങളും ഈ ഭൂമി കയ്യടക്കി. അതോടൊപ്പം വിവിധ മതങ്ങളുടെയും ദൈവശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും ഉത്ഥാന പതനങ്ങൾക്ക് ഈ പ്രദേശം സാക്ഷിയായി. നവ ആശയങ്ങളുടെ തിരയിളക്കമായിരുന്നു ദമാസ്കസിലെ മുസ്ലിം വികാസത്തിന് വഴിതെളിച്ചത്. സിറിയയെ സ്വാധീനിച്ച മതങ്ങളുടെയും സംസ്കാരങ്ങളുടെയും ചരിത്രത്തെ അനാവരണം ചെയ്യുകയാണ് ഈ ലേഖനം.

പ്രാചീന സിറിയ

മഹത്തായ നിരവധി നാഗരികതകളുടെ സംഗമസ്ഥലത്തായിരുന്നു പുരാതന സിറിയ സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത്. പേർഷ്യ, മദ്ധ്യേഷ്യ, ഇന്ത്യ, ചൈന എന്നീ ദേശങ്ങളിലേക്കുള്ള അസംഖ്യം കച്ചവട പാതകളും (സിൽക്ക് റൂട്ട്, പേർഷ്യൻ രാജ പാത എന്നിവ ഉദാഹരണം) ഇതുവഴിയാണ് കടന്നുപോയത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ധാരാളം മഹത്തായ പുരാതന നഗരങ്ങൾകൊണ്ട് സിറിയ സമ്പന്നമായിരുന്നു. മഹാസാമ്രാജ്യങ്ങൾ രൂപംകൊണ്ട ഏതാണ്ട് 2000 ബി.സി. മുതൽ തന്നെ

കാനാൻ ദേശക്കാരും ലെബനനിലെ ഫിനീഷ്യൻ വ്യാപാരികളും സിറിയയിലെ അരമിയക്കാരും, ഈജിപ്തിൽനിന്നുള്ളവരും ഇറാഖിലെ സുമേരിയൻ അസീരിയൻ വംശജരും തുർക്കിയിലെ ബാബിലോണിയക്കാരും സിറിയയിൽ താവളമുറപ്പിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ പ്രാദേശിക ഭാഷ അരമയിക് ആയിരുന്നു. ഈസ^(അ) തന്റെ ആദ്യകാല അനുയായികളോട് സംസാരിച്ചിരുന്നത് ഇതേ ഭാഷയിലായിരുന്നു. നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കുശേഷം 334 ബി.സി യോടെ മഹാനായ അലക്സാണ്ടർ ചക്രവർത്തി സിറിയയെ തന്റെ സെല്യൂസിഡ് (ഗ്രീക്ക് സ്വാധീനമുള്ള) സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കി.

ഹസ്തമോണിയക്കാരായ യഹൂദന്മാർ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും 64 ബി.സി യോടെ റോമാക്കാർ ആന്റിയോക്ക് പ്രദേശം പിടിച്ചെടുക്കുകയും സിറിയയെ റോമൻ പ്രവിശ്യയുടെ ഭാഗമാക്കുകയും ചെയ്തു. സിറിയയുടെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കി ബൈസാന്റൈൻ ക്രിസ്ത്യാനികളും അവിടെ നിലയുറപ്പിച്ചു. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ രണ്ട് റോമൻ സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ ഭാഗമായിക്കൊണ്ട് സിറിയ വ്യാതിനേടി.

പ്രാചീന സിറിയയിലെ ചില പ്രധാന നഗരങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് ഇനി പ്രതിപാദിക്കുന്നത്.

അലേപോ: ബി.സി. ആറാം നൂറ്റാണ്ടുമുതൽ തന്നെ ഇവിടെ ജനവാസമുണ്ട്. ഓട്ടോമാൻ സാമ്രാജ്യകാലത്ത് ഇസ്താംബുളിനും കെയ്റോക്കും പിറകിൽ മൂന്നാ

മത്തെ വലിയ മുസ്ലിം നഗരമായിരുന്നു അലേപോ. ചൈനയിലേക്കുള്ള സിൽക്ക് റൂട്ട് ആരംഭിക്കുന്നിടത്തായിരുന്നു അലേപോ നഗരം. ഇന്നും സിറിയയിലെ ഏറ്റവും വലിയ നഗരം അലേപോയാണ്.

ആന്റിയോക്ക് (അന്തിയോക്യ): സിറിയ-തുർക്കി അതിർത്തിയിൽ ആധുനിക ആന്റിയോക്ക് പ്രദേശത്തിനടുത്ത് ബി.സി നാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട പുരാതന നഗരം. പ്രതാപകാലത്ത് ഇവിടുത്തെ ജനസംഖ്യ അഞ്ചു ലക്ഷത്തോളമായിരുന്നു. ക്രൈസ്തവതയുടെ തൊട്ടിൽ എന്നാണ് ആന്റിയോക്ക് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഈ പ്രദേശത്തുനിന്ന് മതപരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ട യഹൂദരാണ് ആദ്യമായി ക്രിസ്ത്യാനികൾ എന്ന് അഭിസംബോധന ചെയ്യപ്പെട്ടത്.

ദമാസ്കസ്: സിറിയയിലെ രണ്ടാമത്തെ വലിയ നഗരമായ ദമാസ്കസ് അശ്ശൂറം എന്നാണ് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. നാലായിരം വർഷത്തോളമായി ഇവിടെ നാഗരികത നിലനിന്നു വരുന്നു. യഹൂദർ ധാരാളമായി ഉണ്ടായിരുന്ന ഈ പ്രദേശത്ത് ഡയസ്പോറക്ക് ശേഷം ധാരാളമായി സിനഗോഗുകൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു. ഉമയാദ് രാജവംശത്തിന്റെ കീഴിൽ എ.ഡി 661-750 കാലഘട്ടത്തിൽ ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരുന്നു ഡമാസ്കസ്. സ്പെയിൻ മുതൽ ഇന്ത്യവരെ ഈ സാമ്രാജ്യം വ്യാപിച്ചിരുന്നു.

എബ്ല (ഇദ്ലിബ്): ഏകദേശം ബി.സി 3000 ലാണ് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടത്. ഈജിപ്ത്, സുമേരിയ,

അക്കാദമി തുടങ്ങിയ ദേശങ്ങളുമായി ഏകദേശം 240 ബി.സി വരെ നിലനിന്ന വ്യാപാരത്തിലൂടെയാണ് അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിച്ചത്.

ഹോംസ്: ബി.സി ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഗ്രീക്ക് ഭരണത്തിൻ കീഴിലാണ് ഈ നഗരം ഉദയം കൊണ്ടത്. ഇമേസ എന്നപേരിലായിരുന്നു അക്കാലത്ത് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. സൂര്യഭഗവാൻ എൽ-ഗബലിനെ ആരാധിക്കുന്ന കേന്ദ്രമായാണ് തുടക്കത്തിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. പിൻകാലത്ത് ക്രിസ്തുമതസ്തർക്കും മുസ്ലിംകൾക്കും പ്രാമുഖ്യമുള്ള പ്രദേശമായി മാറി.

പാൽമിറ: മരുഭൂമിയുടെ വയു എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഈ മരുപ്പച്ച നഗരം മരുഭൂമിയിലെ കച്ചവട കേന്ദ്രമായിരുന്നു. കുറ്റൻ ബാൽ ക്ഷേത്രം പാൽമിറയുടെ പ്രധാന ആകർഷണമായിരുന്നു. ജൂദിയയിലെ സോളമൻ രാജാവുമായി ഇതിന് ബന്ധമുണ്ടെന്നാണ് കരുതിപ്പോരുന്നത്. ക്രിസ്തുവർഷം 634 ൽ ഹദ്റത്ത് ഖാലിദ്ബിനു വലീദ് ഈ നഗരം കീഴടക്കുകയായിരുന്നു. ഓട്ടോമൻ കാലഘട്ടം വരെ ഈ നഗരം അഭിവൃദ്ധിയിലായിരുന്നു.

സിറിയയിൽ വിവിധ സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ സ്വാധീനം നിമിത്തം പല പുരാതന ക്ഷേത്രങ്ങളും ഓരോ വിഭാഗങ്ങളിലും പെട്ട ദേവതകൾക്കായി സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടവയായിരുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് സേയസ്, ആർതെമിസ് തുടങ്ങിയവ. ബാൽ, താമൂസ് എന്നീ പേരുകളിലറിയപ്പെടുന്ന അഡോണിസ് അറേബ്യയിൽ അറിയപ്പെട്ടത് ഹുബൽ ദേവതയായാണ്. അറേബ്യയിലും സിറിയയിലും ആരാധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന അൽ-ലാത്തിന് പാൽമിറയിൽ ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. സിംഹമായിരുന്നു അൽ-ലാത്തിന്റെ പ്രതീകം.

സിറിയയിലെ ജൂതന്മാർ

സിറിയയിലെ ജൂതന്മാർക്ക് ദീർഘകാലത്തെ ചരിത്രമുണ്ട്. ജൂതചരിത്രകാരനായ ജോസഫസ്

രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്, ആട്ടിയോടിക്കപ്പെട്ട ജൂതസമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രമുഖരായിട്ടുള്ളവർ സിറിയയിലായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് ആന്റിയോക്കിൽ. മതപണ്ഡിതനായ ഹിപ്പോലിറ്റസ് ഏകദേശം 200 ബി.സിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതുപോലെ പിന്നീട് സിറിയയിൽ ആധിപത്യമുറപ്പിച്ച സാമ്രാജ്യങ്ങളിൽ പലതും ജൂതന്മാരെ നിയന്ത്രിച്ചുതുടങ്ങി.

മാസിഡോണിയയിലെ അലക്സാണ്ടറിന്റെ പിൻഗാമിയായിരുന്ന സിറിയയിലെ രാജാവ് ആന്റിയോക്കസ് എപിഫാനെസ് ജൂതന്മാർക്കെതിരെ പലനടപടികൾക്കും രൂപം നൽകുകയുണ്ടായി. ഇതെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് മക്കാബീസ് (ബൈബിൾ) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

സെല്യൂസിഡ് രാജാവായിരുന്ന എപിഫാനസ് (215-163 ബി.സി) സിറിയയെയും ഫലസ്തീനെയും യഹൂദരില്ലാത്ത മതനിരപേക്ഷമായ ഹെല്ലനിസ്റ്റിക് (ഗ്രീക്ക്) പ്രവിശ്യയാക്കി മാറ്റാനാണ് ശ്രമിച്ചത്. അതിന്റെ ഭാഗമായി ചേലാകർമ്മം പോലുള്ള മതാനുഷ്ഠാനങ്ങളെല്ലാം വിലക്കി. യഹൂദരിൽ വിദ്വേഷം ജനിപ്പിക്കുന്നതിനായി ജറൂസലേമിലെ യഹൂദക്ഷേത്രത്തിൽ ബലിപീഠം കൊണ്ടുവെച്ചു. അങ്ങനെ അത് വലിയ കലാപത്തിന് കാരണമായി.

ക്രൈസ്തവ കാലഘട്ടം

ക്രിസ്ത്യൻ യുഗത്തിൽ സിറിയ വളരെ പ്രമുഖമായ പങ്കാണ് വഹിച്ചിരുന്നത്. ആദ്യകാല ക്രിസ്ത്യൻ തത്വജ്ഞാനികളും ചിന്തകരും സിറിയയിൽനിന്നുള്ളവരായിരുന്നു. അങ്ങനെ ജറൂസലേം, അലക്സാണ്ട്രിയ, കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ (ഇസ്താംബുൾ), റോം എന്നിവ കൊപ്പം തന്നെ ആന്റിയോക്കും ക്രൈസ്തവ നേതൃത്വത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിത്തീർന്നു. ആധുനിക ക്രിസ്തുമതത്തിനു രൂപം നൽകിയ സെന്റ് പോൾ ആന്റിയോക്ക് കേന്ദ്ര

മാക്കിയായിരുന്നു തന്റെ മിഷണറി പ്രവർത്തനങ്ങളും യാത്രകളും നടത്തിയിരുന്നത്. ബൈബിളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നത്, പോൾ ഡമാസ്കസിലുള്ള സിനഗോഗുകൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിനും അവിടെ ക്രിസ്തുമതത്തിലേക്ക് പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ട യഹൂദരെ പിടികൂടുന്നതിനുമായുള്ള തന്റെ യാത്രക്കിടെയാണ് ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിക്കുന്നത് എന്നാണ്.

സിറിയയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികളെക്കുറിച്ച് ബൈബിളിൽ പറയുന്നുണ്ട്, ശൗലി(സെന്റ് പോൾ)നെ അന്വേഷിച്ച് ബർനാബസ് ടാർസസിലേക്ക് യാത്രയായി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ ആന്റിയോക്കിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു. അവിടെവെച്ച് ഒരു വർഷത്തോളം ജനങ്ങൾക്ക് സന്ദേശം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആന്റിയോക്കിലെ അനുയായികളെയാണ് ആദ്യമായി ക്രിസ്ത്യാനികൾ എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടത്. ബർനാബസും പീറ്ററും സിറിയയിലെ യഹൂദർക്കിടയിൽ വളരെ ശക്തമായ രീതിയിലായിരുന്നു മതപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നത്. തുടർന്ന് ഏതാനും നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കും ആന്റിയോക്ക് സഭ കരുത്താർജ്ജിക്കുകയും ക്രിസ്തുമത പഠനത്തിന്റെയും സംവാദത്തിന്റെയും കേന്ദ്രമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. യേശു^(ഐ)വിന്റെ പ്രകൃതം, ത്രിയേകത്വം തുടങ്ങിയവയായിരുന്നു പ്രധാന സംവാദവിഷയങ്ങൾ.

ഹമയിലെ ഗ്രീക്ക് ഓർത്തഡോക്സ് ചർച്ച്

ക്രിസ്തുമതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പുതിയ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾ സംവാദത്തിലേർപ്പെട്ടു. യേശുവിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിന്റെയും പ്രകൃതം ദിവ്യത്വം, ത്രിയേകത്വം, മതപുരോഹിതരും സാധാരണജനതയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം തുടങ്ങിയവ ചർച്ചാവിഷയങ്ങളായി. ക്രിസ്തുമതം കടുത്ത പരീക്ഷണങ്ങളിലൂ

ടെ കടന്നുപോയ കാലഘട്ടമായിരുന്നു അത്. ഇത്തരം വിഷങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ ചർച്ച് ഓഫ് ആന്റിയോക്കിന്റെ പങ്ക് സുപ്രധാനമായിരുന്നു.

ഇസ്ലാമിക യുഗം

ക്രിസ്തുവർഷം 7-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിലാണ് ഇസ്ലാം അറേബ്യയിൽ ആവിർഭവിച്ചത്. മുഹമ്മദ്^(സ.ഐ) കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ തന്റെ അമ്മാവനായ അബൂതാലിബിനൊപ്പം കച്ചവടസംഘത്തെ അനുഗമിച്ച് സിറിയൻ നഗരങ്ങളായ ബൊസ്റ, ദമാസ്കസ്, ഹോംസ്, ആന്റിയോക്ക് എന്നിവ പലതവണ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി.

ക്രിസ്തുവർഷം 634ൽ ഹദ്റത്ത് ഖാലിദ്ബ്നു വലീദ്^(സ.ഐ) ആണ് ഇസ്ലാമിനെ സിറിയയിലെത്തിച്ചത്. ഹദ്റത്ത് അലി^(സ.ഐ) യുടെ ഗോത്രമായ ബനു ഹാശിമും ഹദ്റത്ത് ഉസ്മാൻ^(സ.ഐ) യുടെ ഗോത്രമായ ബനു ഉമയ്യയും തമ്മിൽ ശത്രുത നിലനിന്നിരുന്നു. എ.ഡി 661 ൽ ഹദ്റത്ത് അലി^(സ.ഐ) യുടെ വഹ്ദാത്തിനുശേഷം ഹദ്റത്ത് മുആവിയ (സിറിയയിലെ ഗവർണ്ണർ) പുതിയ ഖലീഫയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. അതേ തുടർന്ന് അദ്ദേഹം ഭരണകേന്ദ്രം മദീനയിൽനിന്ന് ദമാസ്കസിലേക്ക് മാറ്റി. എ.ഡി 750ൽ അബ്ബാസിയാരാജവംശം അധികാരത്തിൽ വന്നപ്പോഴാണ് ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനം ബാഗ്ദാദിലേക്ക് പരിച്ചുനട്ടത്. അപ്പോഴേക്കും അറബി ഭാഷ ഗ്രീക്ക്, അരമൊഇക് ഭാഷകൾക്കുപകരം സിറിയയുടെ ഔദ്യോഗിക ഭാഷയായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഉമയാദ് മോസ്ക് - ദമാസ്കസ്

റോമാക്കാരുടെയും ക്രൈസ്തവരുടെയും നഗരമായിരുന്ന ദമാസ്കസിൽ എ.ഡി 706ൽ ഖലീഫ അൽ-വലീദ് ആണ് ഉമയാദ് മോസ്ക് പണികഴിപ്പിച്ചത്. ഈ പള്ളി നിർമ്മിക്കുന്നതിന് മുൻപ് സെന്റ് ജോൺ കത്തീഡ്രലിലായിരുന്നു ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കൊപ്പം

മുസ്ലിംകളും ആരാധന നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്. സഹിഷ്ണുതയുടെ ഈ വലിയ പാഠം സ്പെയിനിലും നിലനിന്നിരുന്നു. സിറിയയിൽ വിവിധ മതവിശ്വാസികൾ തമ്മിൽ നിലനിന്നിരുന്ന പരസ്പര സഹകരണത്തിന്റെ ഒരുദാഹരണം മാത്രമായിരുന്നു ഇത്. സഞ്ചാരിയായിരുന്ന ഇബ്നു ജുബൈർ ഏകദേശം 1184 ലെ തന്റെ ദമാസ്കസ് യാത്രയെ കുറിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്,

‘ക്രിസ്ത്യാനികൾ മൗണ്ട് ലെബനോനിന് ചുറ്റും സഞ്ചരിച്ച് അവിടെയുള്ള മുസ്ലിം സന്യാസികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുകയും അവരോട് സൗമ്യമായി പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്നത് വളരെ അപൂർവ്വമായ ഒരു കാഴ്ചയായിരുന്നു. മഹാനായ ദൈവത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ജീവിതം സമർപ്പിച്ച ആ മനുഷ്യർക്ക് ഉള്ളതുപങ്കുവെക്കുക എന്നതായിരുന്നു അവരുടെ സമീപനം.’

ഫ്രാങ്കിഷ് ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയും മുസ്ലിംകളുടെയും നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സിറിയയിലെ രണ്ട് പ്രദേശങ്ങൾതമ്മിൽ സ്വതന്ത്രവ്യാപാരം നടന്നിരുന്നതായും അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരം മുസ്ലിംകൾ ദമാസ്കസിൽനിന്ന് ഫ്രാങ്കിഷ് പ്രവിശ്യയിലൂടെ അക്റയിലേക്ക് സ്ഥിരമായി യാത്രചെയ്തിരുന്നു. അതുപോലെ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ വ്യാപാരിയുമാണെന്ന മുസ്ലിം പ്രവിശ്യയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിൽനിന്ന് തടയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

മുസ്ലിം രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നെല്ലാമുള്ള പണധിതന്മാരെ ആകർഷിക്കാൻ പര്യാപ്തമായ ധാരാളം അവർ ആരംഭിച്ചു. ഉദാഹരണത്തിന് അലേപോയിലെ ബനു ജറാദാ ലൈബ്രറി പോലുള്ളവ. ദമാസ്കസിലെ ഹൗസ് ഓഫ് ഹദീദ് പണധിതന്മാരായ ഇബ്നുഖതിർ, അൽ-നവാവി, തഖിയുദ്ദീൻ സുബ്കി, ഇബ്നു അൽസലാഹ് തുടങ്ങിയവരെ ആകർ

ഷിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ആശുപത്രികൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു. അതിൽ പ്രസിദ്ധമാണ് പാവപ്പെട്ടവർക്കും അശരണർക്കുമായി സുൽത്താൻ മാലിക് നൂറുദ്ദീനിനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട നൂറീ ആശുപത്രി. ഇറാനിയൻ ആദ്ധ്യാത്മിക ദർശനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ യഹ്യാ സുഹ്റവർദി 12-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അലേപോയിൽ അൽ-ഇശ്റാവ് എന്നപേരിൽ ഒരു ജ്ഞാനവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു. ആദ്ധ്യാത്മികതയും യുക്തിയും ഒരുപോലെ ചേരുമ്പോഴാണ് യഥാർത്ഥ തത്വജ്ഞാനം നിർവ്വചിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നാണ് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നത്.

ഇസ്ലാം കൂടുതൽ പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സൈപ്രസ് (690), തുർക്കിസ്ഥാൻ (705), സ്പെയിൻ (711), പാകിസ്താൻ (712) തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക്. ആ കാലയളവിൽ വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇസ്ലാമിക സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കേന്ദ്രം എന്നനിലക്ക് ദമാസ്കസ് ആഗോള പ്രശസ്തിയിലേക്ക് ഉയരുകയായിരുന്നു. വിവിധ ദേശങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പണധിതരും ശില്പികളും അവരുടെ ആശയങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുന്നതിന് സിറിയയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു.

സംക്ഷോഭത്തിന്റെ നൂറ്റാണ്ടുകൾ

12-ാം നൂറ്റാണ്ടുമുതലാണ് പ്രശ്നസങ്കീർണ്ണമായ നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് തുടക്കമായത്. യൂറോപ്പിലെ കുരിശു യുദ്ധത്തോടെയായിരുന്നു അതിന്റെ ആരംഭം. സിറിയൻ ആന്റിയോക്യാ ഫ്രഞ്ചുകാർ തങ്ങളുടെ ഭരണപ്രദേശമാക്കി മറ്റിയിരുന്നു. ഈ പ്രദേശത്തിലൂടെയായിരുന്നു നൂറ്റാണ്ടുകളായി കുരിശു പോരാളികൾ ജെറുസലേം ലക്ഷ്യമാക്കി സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. 1260 ൽ അലൈപ്പോയും ദമാസ്കസും മംഗോളിയർക്കുകീഴടങ്ങി. എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ ഈജിപ്തിലെ മംലൂക്കുകളുടെ ആക്രമണത്തോടെ അവർക്ക് പിൻ

വാങ്ങേണ്ടിവന്നു. അതേതുടർന്ന് വർഷങ്ങളോളം മംലൂക്കുകളും മംഗോളിയരും തമ്മിൽ സംഘർഷം നിലനിന്നു. 1400ൽ തിമൂർ ലെയ്മിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ മംഗോളിയർ വീണ്ടും അലൈപോയും ദമാസ്കസും കീഴടക്കി. ഒട്ടുമിക്ക തദ്ദേശീയരെയും കൊന്നൊടുക്കി. അവർക്ക് ആവശ്യമെന്നുതോന്നിയവരെ മാത്രം മദ്ധ്യേഷ്യയിലെ സമർകന്ദിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. 15-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടെ ചൈനയിലേക്ക് ആഫ്രിക്ക വഴി ഒരു കടൽമാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിച്ചതോടെ കര മാർഗ്ഗമുള്ള കച്ചവട പാതക്ക് ആവശ്യം കുറയുകയും അങ്ങനെ പ്രദേശത്തെ സംഘർഷങ്ങൾക്ക് അയവുവരുകയും ചെയ്തു.

ഒട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യവും ആധുനിക സിറിയയും

തൂർക്കിയിലെ ഒട്ടോമൻ മുസ്ലിം സാമ്രാജ്യം 1516 ലാണ് സിറിയയിൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചത്. അതോടുകൂടി ദമാസ്കസിന് വീണ്ടും പ്രാമുഖ്യം കൈവന്നു. ഒട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് മക്കയിലേക്ക് പോകുന്ന തീർത്ഥാടകരുടെ പ്രധാന കേന്ദ്രമായി അത് മാറി. 1916ൽ ഫ്രഞ്ചുകാരും ബ്രിട്ടീഷുകാരും ആ പ്രദേശത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം ഏറ്റെടുക്കുകയും തങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയനേട്ടങ്ങൾക്കായി ആ നാടിനെ വിഭജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് വരെ തൽസ്ഥിതി തുടർന്നു.

അതേ സമയം സിറിയക്കുമേൽ നൂറ്റാണ്ടുകളോളം സ്വാധീനം ചെലുത്താൻ പര്യാപ്തമായ പുതിയൊരു ശക്തി രൂപം കൊള്ളുകയായിരുന്നു. ഓട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യം കരുത്താർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നകാലത്ത് അറബ് വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ശിയാമുസ്ലിംകൾ ഒരു രാഷ്ട്രീയ ശക്തിയായിരുന്നില്ല. 1501ൽ ഇസ്‌മായിലിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സഹാവിദുകളുടെ പട്ടാളക്കാർ അസർബൈജാനിൽ നിന്ന് ഇറാനിലേക്ക് കടക്കുകയും ആദ്യം തബ്‌റീസ് പ്രദേശം കീഴടക്കുകയും ചെയ്തു.

ഏകദേശം ഒരു ദശകത്തിനുള്ളിൽ ഇറാൻ പൂർണ്ണമായും അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലായി. ഇറാനിൽ ഭൂരിപക്ഷമായിരുന്ന സുന്നികളുടെമേൽ അവർ ശിയാ വിശ്വാസം അടിച്ചേൽപ്പിച്ചു. പൊടുന്നനെ ഒരു കരുത്തുറ്റ ഇറാനിയൻ ശിയാവിഭാഗത്തിന് വേരോട്ടമായി. പിന്നീട് സിറിയയിലും മറ്റ് അറബ് രാജ്യങ്ങളിലും നൂറ്റാണ്ടുകളോളം ഇറാൻ ഒരു നിർണ്ണായക സ്വാധീനമായി നിലകൊണ്ടു.

രണ്ട് ലോകമഹായുദ്ധങ്ങളുടെ ഇടവേളയിൽ, ഫ്രാൻസ് ശക്തിപ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ദേശീയവികാരത്തിനിടയിലും സിറിയയുടെമേൽ ആധിപത്യം നിലനിർത്താൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ 1946 ൽ സിറിയ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി. പിന്നീടങ്ങോട്ട് സിറിയ ലെബനോണുമായും ഇസ്രായേലുമായും നിരന്തരം സംഘർഷത്തിൽ തുടരുകയാണുണ്ടായത്.

സിറിയയിലെ പൺഡിതർ

ഇഗ്നേഷ്യസ് (35-98) ആദ്യകാല പാതിരിയും ആന്റിയോക്കിലെ മൂന്നാമത്തെ ബിഷപ്പുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തെ റോമിലേക്ക് പറഞ്ഞയക്കുകയും അവിടെവെച്ച് ട്രജൻ ചക്രവർത്തിയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം വധിക്കുകയുമായിരുന്നു. ആന്റിയോക്കിനുസമീപമുള്ള സൈറസിലെ തിയോഡർ (393-458) ഒരു മിതവാദിയായ ബിഷപ്പായിരുന്നു. അലക്സാണ്ട്രിയക്കാരുമായി യേശുവിന്റെ പ്രകൃതത്തെക്കുറിച്ചും വ്യക്തിത്വത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള സംവാദങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായിരുന്നു. പല ക്രൈസ്തവരും യേശുവിന് ദിവ്യത്വം കൽപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിയകാലത്തായിരുന്നു അത്. തിയോഡറാകട്ടെ യേശുവിന്റെ മാനുഷിക സത്തയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു പ്രബോധിച്ചിരുന്നത്.

ഇബ്ൻ അൽ നഫീസ് (1213-1288) ദമാസ്കസിലെ നൂറി ആശുപത്രിയിൽനിന്ന് വൈദ്യശാസ്ത്രം പഠി

ക്കുകയും ശേഷം മൂന്നു വാളുകളുള്ള പ്രസിദ്ധമായൊരു ഗ്രന്ഥം രചിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇബ്നു സീനയുടെ ഗവേഷണങ്ങളുടെ ചുവടുപിടിച്ച് അദ്ദേഹം ശ്വാസകോശ സംബന്ധമായ ചികിത്സയിൽ അഗ്രഗണ്യനായി.

സിറിയയിലെ കൃസ്തുമത പണ്ഡിതനും കവിയുമായിരുന്ന അബ്ദിഷോബർ ബെരിഖ (ഏകദേശം 1318ൽ) ആന്റിയോക്കിലെ നെസ്റ്റോറിയൻ പാരമ്പര്യത്തിൽനിന്നുള്ള വ്യക്തിയായിരുന്നു.

ബൊസാൻറിയയുടെ പ്രാന്ത പ്രദേശത്തു ജനിച്ച ചരിത്രകാരനായിരുന്നു ഇസ്‌മായിൽ ഇബ്നു കമീർ (1301-1373) മതനിന്ദയെക്കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള സമിതിയിലേതുൾപ്പെടെ ദമാസ്കസിലെ പല സ്ഥാനങ്ങളും അദ്ദേഹം വഹിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തഫ്സീർ അൽ ചുർആൻ അൽ അദ്ദീം എന്ന പേരിലുള്ള വിശുദ്ധചുർആൻ വ്യാഖ്യാനം വളരെ പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. പ്രമുഖ ജ്യോതിശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്ന ഇബ്നു അൽ ശതിർ (1305-1375) ദമാസ്കസിലാണ് ജനിച്ചുവളർന്നത്. ഗ്രഹങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ പിന്നീട് വന്ന യൂറോപ്പിലെ ഗഗോളശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്ന കോപ്പർനിക്കസിനോട് കിടപിടിക്കുന്നവയായിരുന്നു.

ആധുനിക സിറിയയും മതവും

വിവിധ മതവിഭാഗങ്ങളെ ഒന്നിപ്പിക്കുന്ന ഒരു തളികയാണ് ആധുനിക സിറിയ. രാജ്യത്ത് 70% വും സുന്നി മുസ്ലിംകളാണ്. 12% പേർ ശിയാ മുസ്ലിം വിഭാഗവും. പ്രമുഖരായ അസദ് കുടുംബത്തിലെ അലവിയത് വിഭാഗവും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 5% പേർ ക്രിസ്ത്യാനികളാണ്. ബാക്കിയുള്ള 13% ത്തിൽ 3% ഡ്രൂസ് വിഭാഗക്കാരാണ്. ചെറിയ ശതമാനം യഹൂദരുമുണ്ട്. എണ്ണത്തിൽ 25 ലക്ഷം വരുന്ന ക്രിസ്ത്യാനികളിൽ ചാൽസഡോണിയൻ ആന്റിയോ

ക്കൻസ്, മെൽകൈറ്റ്സ്, അർമേനിയൻസ്, സിറിയൻ കത്തോലിക്കർ, കാൽഡായൻ കത്തോലിക്കർ, റോമൻ കത്തോലിക്കാവിഭാഗം, മരോണൈറ്റ്സ്, അർമേനിയൻ അപ്പോസ്തലിക് ചർച്ച്, സിറിയൻ ഓർത്തഡോക്സ് ചർച്ച് തുടങ്ങിയ ധാരാളം വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

സഹസ്രാബ്ദങ്ങളായി സിറിയൻ ചരിത്രഗതിയുടെ ഭാഗമായിത്തീർന്ന മതങ്ങളെ അവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. മറ്റുചില വിഭാഗങ്ങൾ ഇവയാണ്.

ഹദ്ദരത്ത് അലി^(റ.അ)യെ പിൻപറ്റുന്ന ടെൽവർശിയാ പാരമ്പര്യം പിൻതുടരുന്ന അലവികളാണ് ഒരു കൂട്ടർ. ഹദ്ദരത്ത് അലി^(റ)ൻ അവർ ദിവ്യത്വം കൽപ്പിക്കുന്നെണ്ടാണ് ചിലർ പറയുന്നത്. ക്രൈസ്തവരുടെ ത്രിത്വത്തോടുവരെ താരതമ്യം ചെയ്യുന്നവരുമുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ നൂറ്റാണ്ടുകളോളം സമൂഹത്തിന്റെ മുഖ്യധാരയിൽനിന്ന് അകറ്റിനിർത്തിയതുകൊണ്ടായിരിക്കാം, അവരുടെ വിശ്വാസങ്ങളിൽ പലതും പുറം ലോകത്തിന് അജ്ഞാതമാണ്. അവർ പുനർജന്മത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഇസ്‌മായിൽ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ ശക്തമായ സ്വാധീനം അവരിലുണ്ടെന്നാണ് കരുതപ്പെടുന്നത്. കർമ്മത്തിന്മേലേ എന്ന രണശൂരരായ വിപ്ലവകാരികളിൽ നിന്ന് അവർ പലതും സ്വാംശീകരിച്ചിരിക്കാം. അവരുടെ വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥമായ കിതാബ് അൽ മജ്മൂവിൽ അരിസ്റ്റോട്ടിലിന്റെ രചനകളും ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അവരുടെ പലവിശ്വാസങ്ങളെക്കുറിച്ചും അതായത്, സ്ത്രീകൾക്ക് ആത്മാവില്ല, മദ്യപാനത്തിനുള്ള അനുവാദം, ക്രിസ്തുമസ്, സൊരാഷ്ട്രരുടെ പുതുവർഷം പോലുള്ള അന്യമതസ്തരുടെ വിശേഷദിവസങ്ങൾ ആഘോഷിക്കൽ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്തമായ അഭിപ്രായങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു.

ശ്രദ്ധേയമായ മറ്റൊരു വിഭാഗമാണ് ദ്രൂസ് സമുദായം. അദ്വൈത

വാദികളെന്ന് (അൽ മുഹാവുദ്ദീൻ) തങ്ങളെതന്നെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന ഇക്കൂട്ടർ സിറിയ, ലെബനൺ, ഇസ്രായേൽ, ജോർദ്ദാൻ എന്നിവിടങ്ങളിലാണ് വസിക്കുന്നത്. ക്രിസ്തുവർഷം 1016 മുതൽ മതപ്രചരണം നടത്തിയിരുന്ന അദ്ദരാസിയിൽനിന്നാണ് ഈ പേർ ലഭിച്ചതെന്നാണ് വിശ്വസിക്കുന്നത്. കയ്റോയിലെ ഖലീഫ അൽ-ഹക്കീമിന്റെ ദിവ്യത്വത്തെയാണ് അദ്ദേഹം പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നത്. ഇസ്‌മായിലി ശിയാ പാരമ്പര്യത്തിൽനിന്നാണ് ദ്രൂസ് വിഭാഗത്തിന്റെ ആരംഭം. പിന്നീട് ഗ്രീക്ക്, യഹൂദ, ഗ്നോസ്റ്റിക് ദാർശനികതയുടെ സ്വാധീനം കലർന്നു. ദൈവശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളിൽ, ദൈവത്തിന്റെ മനുഷ്യാവതാരത്തെക്കുറിച്ച്, പ്രത്യേകിച്ച് ഹദ്ദരത്ത് അലി^(റ)യെയും അനുയായികളെയും സംബന്ധിച്ച്, ദ്രൂസുകളുടെയിടയിൽ തർക്കം നിലനിന്നുപോരുന്നു. റസാഇൽ അൽ-ഹക്കീം എന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമുണ്ടെങ്കിലും അലവികളെ പോലെ ദ്രൂസുകളും അവരുടെ വിശ്വാസങ്ങളെ അധികം വെളിവാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്തവരാണ്. അൽ-ഹക്കീം മഹ്ദിയായി വീണ്ടും അവതരിക്കുമെന്നാണ് അവരുടെ വിശ്വാസം. മതപരിവർത്തനമോ മിശ്രവിവാഹമോ അനുവദിക്കാറില്ല. സമുദായത്തിന്റെ പവിത്രതകാത്തുകൊണ്ട് വിശ്വാസത്തിന്റെ രഹസ്യാത്മകത അവർ നിലനിർത്തിപോരുന്നു.

യൂറോപ്പ്, ഏഷ്യ, പേർഷ്യ, ഈജി

പ്ത്, അറേബ്യ തുടങ്ങിയ ദേശങ്ങളുടെ സംഗമവീഥിയെന്ന നിലയിൽ സിറിയക്ക് എക്കാലവും, ചുരുങ്ങിയത് 4000 വർഷത്തോളമായി, ഒരു നിർണ്ണായക സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. അനവധി സംസ്കാരങ്ങളുടെയും ദൈവശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും കൈമാറ്റത്തിന് സിറിയ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. വിവിധ വിശ്വാസങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാണ് പല സമൂഹങ്ങളും വളർച്ചപ്രാപിച്ചതെന്ന് യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. പ്രത്യേകിച്ച് നിഗൂഢതകൾനിറഞ്ഞ ക്രിസ്ത്യൻ ഗ്നോസ്റ്റിസിസവും ഇസ്‌ലാമിക് സൂഫിസവും.

ഇബ്നു ജൂബൈറിനെ പോലെയുള്ള സഞ്ചാരികൾ രേഖപ്പെടുത്തിയതുപോലെ സിറിയയുടെ പ്രതാപകാലത്ത് വിവിധ മതസ്തർ തമ്മിൽ നിലനിന്നിരുന്ന സാഹോദര്യത്തെക്കുറിച്ച് പര്യാലോചിക്കുക എന്നതാണ് ഇന്നത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ നിർണ്ണായകം. അന്നത്തെ സമൂഹത്തിനുമുണ്ടായ ഈ സൽപേരിന് കാരണം അവർ അവരുടെ വിശ്വാസങ്ങൾക്കും സമുദായങ്ങൾക്കും ഉപരിയായി ആത്മീയതയെ ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നതാണ്. സിറിയ ഇനിയെങ്കിലും അതേക്കുറിച്ച് വിചിന്തനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് ഒരേ മതസ്തർതന്നെ പരസ്പരം യുദ്ധത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയും നിരപരാധികളായ സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ വേളയിൽ. ●

സത്യദൂതൻ

ടി. ശഹുദ്ദീൻ, കണ്ണൂർ

ധർമ്മത്തിന് അചയം സംഭവിക്കുമ്പോൾ അധപതിക്കുന്ന ജനസമൂഹങ്ങളെ സമുദരിക്കാൻ കാലാകാലങ്ങളിലായി പ്രവാചകാവതാരമുണ്ടാകുന്നു. അങ്ങനെ

ദൈവം യക്കുന്ന മതപുരഷന്മാരാണ് ദൂതന്മാർ അഥവാ സത്യദൂതന്മാർ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്.

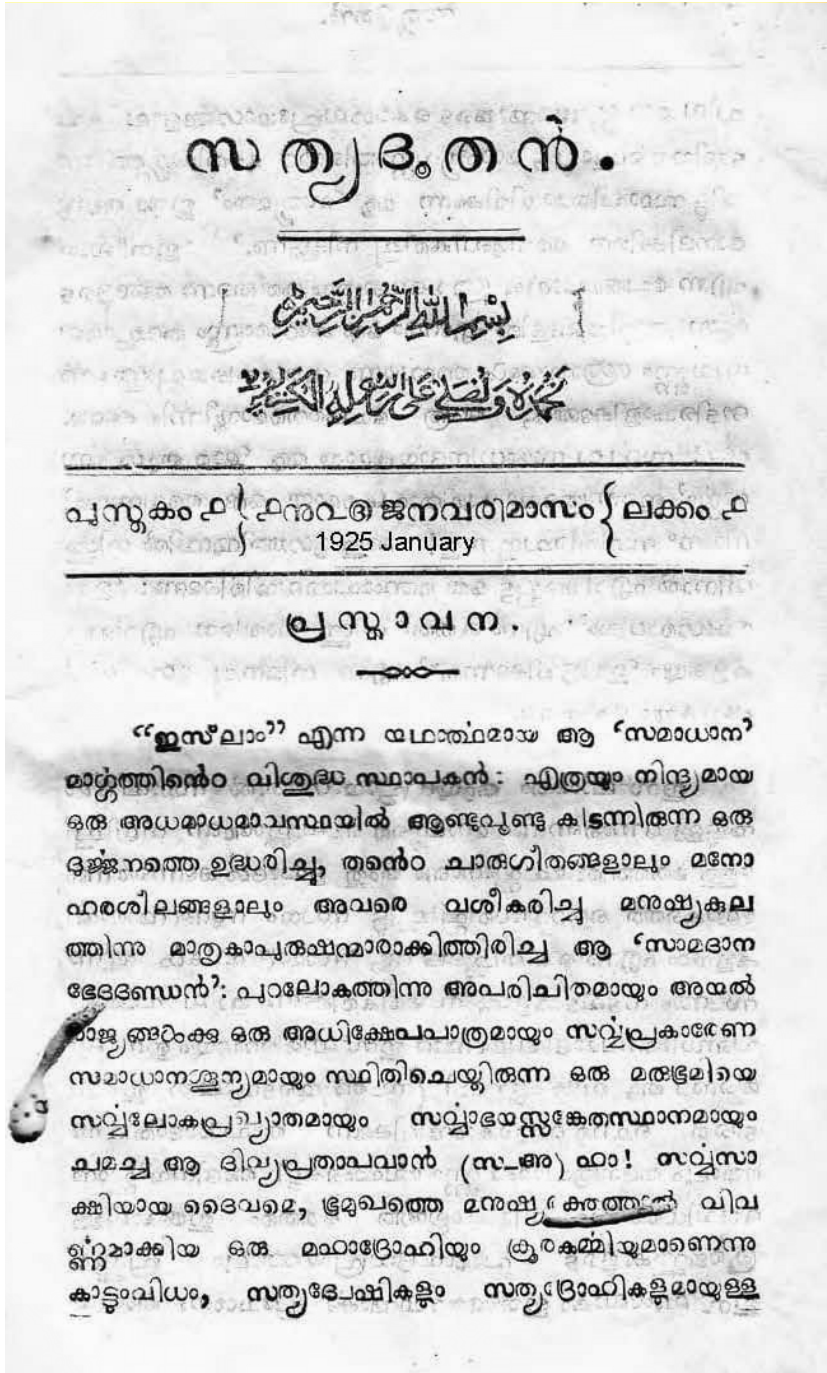
അവർ നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ജനതകളിൽ തങ്ങളിൽ അർപ്പിതമായ ദൗത്യം ആത്മാർത്ഥമായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള

ദൈവദൂതന്മാരിൽ ഏറ്റവും വിജ്ഞാതൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ^(സ) ആണ്.

ഈ സത്യദൂതന്മാരായ ദിവ്യപ്രവാചകരെക്കുറിച്ചല്ല ഇവിടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്. മറിച്ച് അല്ലാഹു നിയോഗിച്ച ഒരു ദൂതന്റെ ആശയങ്ങളും ആദർശങ്ങളും മലയാളക്കരയിൽ കഴിഞ്ഞ ഒമ്പത് പതിറ്റാണ്ടുകളായി പ്രചരിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് അർപ്പിച്ച ജോലി കൃത്യമായി ചെയ്തു വരുന്ന സത്യദൂതൻ എന്ന അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിന്റെ മലയാള മുഖപത്രത്തെ കുറിച്ചും അത് പിന്നിട്ട ചില ഏടുകളെക്കുറിച്ചും മാണ്.

ഇസ്ലാമിനെ പുനരുജീവനത്തിനായി അല്ലാഹു വിനാൽ നിയോഗിതനായ ഹദരത്ത് മിർസാ ഗുലാം അഹ്മദ്^(സ) 1889 മാർച്ച് 23 ന് പഞ്ചാബിലെ ഖാദിയാൻ എന്ന പ്രദേശത്ത് അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്ത് എന്ന ഇസ്ലാമിക ജമാഅത്ത് രൂപീകരിച്ചു. ഈ ജമാഅത്തിന്റെ പിറവിയോടൊപ്പം തന്നെ മുസ്ലിം സമൂഹത്തിൽ നിന്നും രക്ഷമായ എതിർപ്പു നേരിടുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ ഈ എതിർപ്പ് അതി ജീവിച്ച് അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്തിന്റെ സന്ദേശം ലോകം മുഴുവൻ പരക്കാൻ തുടങ്ങി എന്നത് അതിന്റെ സ്തുത്തിലേക്കുള്ള ഒരു തെളിവായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെടുന്നു.

ഹദ്ദരത്ത് അഹ്മദ്^(സ)ന്റെ ജീവിതകാലത്ത് ആ ദിവ്യശബ്ദം എത്തിച്ചേരുകയും അതിൽ വിശ്വാസം കൊള്ളുകയും ചെയ്ത് പ്രദേശമാണ് കേരളം. ഈ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വടക്കേയറ്റമായ കണ്ണൂർ ജില്ലയുടെ അന്നത്തെ

ആസ്ഥാനമായ കണ്ണൂർ സിറ്റിയിൽ വാഗ്ദത്ത മസീഹിന്റെ സന്ദേശം 1900 ആണ്ടിൽ തന്നെ അബ്ബൂൾ ഖാദിർകുട്ടി എന്ന പ്രഗത്ഭനായ പൗരപ്രധാനിയിലൂടെ കണ്ണൂരിൽ ചർച്ചചെയ്യപ്പെട്ടു. തുടർന്ന് കളത്തിൽ അബ്ബൂൾ ഖദീർ കോയ സാഹിബ്, കെ. എം. ഇബ്റാഹിം സാഹിബ്, എം. അബ്ബൂൾ ഖാദർ സാഹിബ് തുടങ്ങി ആ പ്രദേശത്തുള്ള പ്രമുഖരും വിദ്യാഭ്യാസരംഗമായ ആളുകൾ ജമാഅത്തിൽ അംഗങ്ങളാവുകയു ചെയ്തു. ഇതേതുടർന്ന് അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്ത് കണ്ണൂരിൽ ചർച്ചാ വിഷയമാവുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഇവിടെ ഭരിച്ചിരുന്ന കേരളത്തിലെ ഏക മുസ്ലിം രാജ വംശമായ അറക്കൽ രാജവംശത്തിന്റെ പിന്തുണയോടെ മഹാഭൂരിപക്ഷം വരുന്ന മുസ്ലിം സമൂഹം വിരലിലെണ്ണാവുന്ന അഹ്മദിയ്യാ വിശ്വാസികളുടെ നേർക്ക് അഴിച്ചു വിട്ട അക്രമണ പരമ്പരകൾ ചരിത്രത്തിൽ പ്രവാചകന്റെ അനുയായികൾക്ക് നേരെ ഉണ്ടാതിന്ന് സമാനമായതാണ്. ഈ എതിർപ്പുകളെ അല്ലാഹുവിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചും അവനെ മാത്രം മുൻ നിർത്തിയുമാണ് ത്യാഗിവര്യരായ ഈ പൂർവ്വഗാമികൾ അഹ്മദിയത്ത് കണ്ണൂരിൽ ഏകരൂപത്തിൽ പലയിടത്തും വളർത്തിയത്. 1904 മുതൽ 1908 വരെയും ചെറിയ ഇടവേളകളിലും 1912 ൽ വീണ്ടും സാമൂഹ്യ ബഹിഷ്കരണങ്ങളിലും കൊടിയ പീഡനങ്ങളും തരണം ചെയ്ത് കൊണ്ട് 1915 ൽ കെണ്ട് 1913 നവമ്പർ 23 ന് കേരളത്തിൽ അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്ത് രൂപം കൊണ്ട്. പുരാതന കാലം മുതൽ തന്നെ ഏറെ സാംസ്കാരിക ബോധമുള്ള ഈ പ്രദേശത്ത് പുതുതായി രൂപം കൊണ്ട ഈ പുരോഗമന മത പ്രസ്ഥാനം നില നിന്നും വളർന്നു വരണമെങ്കിൽ ചിന്താ ബോധമുള്ളവരുടെ ചി

ന്തയെ തട്ടിയർത്തുന്ന രീതിയിൽ സാഹിത്യപരമായ ഇടപെടലുകൾ അനിവാര്യമാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞ ആദ്യത്തെ അഹ്മദി ആയിരുന്നു അബ്ബൂൾ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബ്. 1915 മുതൽ ഇതിനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. വ്യക്തിപരമായ ആവശ്യാർത്ഥം അധിക കാലവും റംഗൂണിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന അദ്ദേഹം അവിടെ നിന്ന് പ്രസ്തുത കാര്യം അരിയുകയും തന്റെ മുത്ത മകൻ എൻ. ഹാമിദ് സാഹിബിനും മൗലാനാ അബ്ബൂല്ലാഹ് സാഹിബ് എച്. എ. അവാർകൾക്കും കത്തുകളയച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു.

കോഴിക്കോടെ പ്രഥമ അഹ്മദിയും തന്റെ സ്നേഹിതനുമായ എം. അഹ്മദ് സാഹിബിനും കേരളത്തിൽ ഒരു മാസിക തുടങ്ങുന്നതിനതിനെ കുറിച്ച് 1915 ൽ അബ്ബൂൾ ഖാദർ ഖാദർ സാഹിബ് കത്തെഴുതുകയുണ്ടായി. പിന്നീട് 1916ൽ കേരളത്തിലുള്ള ആദ്യത്തെ അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിന്റെ പ്രഥമ പ്രസിഡണ്ട് കളത്തിൽ അബ്ബൂൾ ഖാദർ കോയ സാഹിബിനോട് പത്രാധിപത്യം ഏറ്റെടുത്ത് കൊണ്ട് ഒരു മാസിക തുടങ്ങാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. എന്നാൽ രോഗം തളർത്തിയ കോയ സാഹിബിന് ആരോഗ്യപരമായി ആ ചുമതലയേറ്റെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. തന്റെ കൂട്ടുകാർക്ക് പല പ്രയാസങ്ങൾ കാരണം ഒരു മാസിക ഏറ്റെടുത്ത് നടത്താൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും ക്രാന്തദർശിയായ അബ്ബൂൾ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബ് ഈ ഉദ്യമത്തിൽ നിന്നും പിൻവാങ്ങിയില്ല. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ സിലോണിൽ മിഷണറിയായിരുന്ന മൗലാനാ അബ്ബൂല്ലാഹ് സാഹിബ് എച്. എ. യോട് മകൻ എൻ. ഹാമിദിന്റെ സഹായത്തോടെ ഒരു മാസിക തുടങ്ങുവാൻ 1922 ൽ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബ് കത്തെഴുതി

അദ്വൈതമിരിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ഒരു പത്രം നടത്തുക എന്ന ഏറെ പ്രാധാന്യമുള്ള പ്രവർത്തിയിൽ നിന്നും തനിക്കുള്ള പരിചയക്കുറവ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി അദ്ദേഹം വിനയപൂർവ്വം മാറിനിന്നു.

സാമ്പത്തികമായും ശാരീരികമായും ഏറെ പ്രയാസമനുഭവിച്ച നമുക്ക് ചിന്തിക്കാൻ പോലും സാധ്യമല്ലാത്തതും ഇന്ന് നാം അനുഭവിക്കുന്ന സുഖസൗകര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരിക്കലും ഏറെ പരിതാപകരമായ ആ സമയത്തും ഹദദത്ത് മസീഹ് മൗദ്^(അ)ന്റെ ശബ്ദം കേരളത്തിൽ പ്രതിധ്വനിക്കാൻ ഒരു പത്രം വേണം എന്ന ചിന്തയിൽ നിന്നും ഒരിക്കലും ഒഴിഞ്ഞു മാറാൻ അബ്ബൂൾ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബിന്റെ മോഹം 1925 ൽ പൂവണിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സീമന്ത പുത്രൻ എൻ. ഹാമിദ് സാഹിബിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലും എച്. ഹുസൈൻ സാഹിബിന്റെയും ആധിപത്യത്തിലും സത്യദൂതൻ എന്ന മലയാളി മുസ്ലിം മാസിക പിറവിയെടുത്തു. ആ ചരിത്രം കൂടുതൽ വിശദീകരിക്കുന്നില്ല.

സത്യപ്രചരണവുമായി ജനമനസ്സുകളിലേക്ക് ഇറങ്ങിയ സത്യദൂതൻ ഒരു വർഷത്തിന് ശേഷം മൗലാനാ അബ്ബൂല്ലാഹ് സാഹിബ് എച്. എ. മലബാർ അഹ്മദിയ്യാ സംഘം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങി. ലോകം സാമ്പത്തികമായും സാങ്കേതികമായും ഏറെ പിന്നിൽ നിൽക്കുന്ന ഒരു സമയത്താണ് സത്യദൂതന്റെ പിറവി എന്നത് നാം കാണേണ്ടതുണ്ട്. അന്ന് പൊതുവേയുള്ള പ്രശ്നത്തേക്കാൾ ഏറെ ഭീകരമായ ഒരവസ്ഥ കണ്ണൂരിലുണ്ടായിരുന്നു. അതിന് കാരണം കണ്ണൂർ ഒരു മുസ്ലിം രാജവംശത്തിന് കീഴിലായിരുന്നു എന്നതായിരുന്നു അത്. കണ്ണൂരിലെ അഹ്മദികൾ അവിടെ നിന്നും ഞെങ്ങുറപ്പോടെയും ചങ്കു

റ്റത്തോടെയും സത്യദൂതനിലൂടെ യഥാർത്ഥ ഇസ്‌ലാമിന്റെ ശബ്ദം ഉയർത്തി പിടിച്ചു. പ്രസിദ്ധീകരണ രംഗത്ത് 9 പതിറ്റാണ്ട് സത്യദൂതൻ പിന്നിടുകയാണ്. മലയാളക്കരയിൽ ഒരു പാട് മാസികകളും പത്രങ്ങളും ചാനലുകളുമുള്ളപ്പോൾ കാല ദൈർഘ്യത്തിൽ സത്യദൂതനോട് കിടപിടിക്കാൻ മറ്റൊരു മുസ്‌ലിം മാസികയും ഇല്ല. തുടക്കത്തിൽ ഉയർത്തിയ ആശയവുമായി ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണം സത്യദൂതൻ മാത്രമാണ്. പൊതു രംഗത്ത് ഭാഷാപോഷിണി, പ്രബുദ്ധ കേരളം, യുക്തിവാദി എന്നീ മാസികകൾ മാത്രമേ സത്യദൂതന് സമശീർഷകമായിട്ടുള്ളത്.

സത്യദൂതൻ മാസിക സത്യത്തിന്റെ മാസിക ആയിത്തീരാൻ ആദ്യകാല അഹ്മദികൾ കാട്ടിയ ആവേശവും അനുഭവിച്ച പ്രയാസങ്ങളും അറിയണമെങ്കിൽ ഇ. അബ്ദുൾ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബ് 1924 നവമ്പർ 4 ന് എൻ. ഹാമിദ് സാഹിബിന് അയച്ച കത്തിലെ താഴെ പറയുന്ന വരികൾ കാണുക. 'സത്യദൂതൻ എന്ന പേരോടു കൂടി പുറപ്പെടുവിക്കാൻ വിചാരിക്കുന്ന മാസിക ജനുവരിയിൽ ആരംഭിക്കേണ്ടതിനാൽ ജനുവരിയിൽ തന്നെ പുറപ്പെടണം. 150 വരിക്കാരെ കിട്ടിയാൽ കൈയ്യിൽ നിന്നും നഷ്ടമില്ലാത്ത നിലയിൽ തൽക്കാലം നടത്താനാവും. വരിക്കാരെ ജാസ്തിയാക്കിയാൽ മുടക്കമില്ലാതെ മുന്നോട്ട് പോകാവുന്നതുമാണ്. കൊല്ലത്തെ അബൂബക്കർ ഹാജി & മുഹമ്മദ് കമ്പനി അവർക്ക് നിന്റെ പേരിൽ ഒരു കത്ത് അയക്കണം. അതിൽ എഴുതണം; 'ഞാൻ നടത്താൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന സത്യദൂതൻ എന്ന മാസികയുടെ കാര്യത്തെപ്പറ്റി എന്റെ ബാപ്പ ഇ. അബ്ദുൽ ഖാദർ കുട്ടി എന്നയാൾ തങ്കൾക്ക് കത്ത് അയച്ചത് പ്രകാ

രം മേൽപടി മാസിക 1925 മുതൽ നടപ്പിൽ കൊണ്ടു വരേണ്ടതിന് ഉത്സാഹിക്കുന്നു. ആ സംഗതിയെ കാണിച്ചു കൊണ്ട് പ്രസിദ്ധമാക്കിയ കൂറേ നോട്ടീസുകൾ ഈ കത്തോട് കൂടെ അയക്കുന്നു. ഇതിന്റെ വരിക്കാരനായി താങ്കൾ ചേരുന്നത് കൂടാതെ അധികമുള്ള ആളുകളെ ചേർത്ത് തരാമെന്ന് മാസിക നടത്തേണ്ടത് എന്റെ മുറബ്ബിയും മുഹ്സിനുമായി ചില വരിക്കാർക്ക് പുറമെ സഹായക ഫണ്ടായി ഒരു സംഖ്യ സഹായിച്ചത് പ്രകാരം തങ്കളും എന്റെ മുറബ്ബിയും മുഹ്സിനുമായി തീരുമെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.'

ഇപ്രകാരം അയച്ച കത്തിന് മറുപടിയായി കൊല്ലത്ത് നിന്നും അയച്ച് കിട്ടിയ 51 രൂപയാണ് ഒരു അനുഭാവിലിൽ നിന്നും സത്യദൂതൻ ലഭിച്ച ആദ്യസംഭാവന. ഇത്രയേറെ അരിഷ്ടതകളിലൂടെ വളർന്ന സത്യദൂതൻ ആദ്യം മുതൽ തന്നെ എതിരിട്ടത് വമ്പൻ സ്രാവുകയെ ഉയായിരുന്നു. മുഹമ്മദ് അബ്ദുറഹ്മാന്റെ അൽഅമീൻ പത്രം ചവറ്റുകൊട്ടയിൽ എറിഞ്ഞു കളയാൻ മാത്രം ഉതകുന്ന പത്രം എന്നാണ് സത്യദൂതനെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. ആ അൽഅമീൻ ഇന്നെവിടെ? അൽ ഇർശാദ്, ഹിദായത്ത് സൈഫുൽ ഇസ്‌ലാം, യുവലോകം തുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളും മുസ്‌ലിം നേതാക്കളും പണ്ഡിതന്മാരും സത്യദൂതനെ വരിഞ്ഞു മുറുക്കി ഇല്ലാതാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇ. മൊയ്തു മൗലവി സാഹിബിനെ പോലെയുള്ള ആളുകളും ഈ ശ്രമത്തിൽ പങ്കാളികളായി എന്നത് സത്യദൂതൻ നേരിട്ട പ്രതിസന്ധികളുടെയും എതിർപ്പിന്റെയും ആഴം വെളിവാക്കുന്നു. ഇതിന്റെയൊക്കെ നടവിൽ നിന്നും മുസ്‌ലിം കേരളത്തിൽ സത്യദൂതൻ ജ്ഞാനപ്രകാശം പരത്തുകയായിരുന്നു. ഇതിനെ കെടുത്തിക്കളയാൻ മുസ്‌ലിം സമുദായം ഒന്നിച്ചണിനി

രണപ്പോൾ കൂടുതൽ വരിക്കാരെ കിട്ടാതെ അവസാനം മാസിക നഷ്ടത്തിൽ കലാശിക്കുകയും ഹുസൈൻ സാഹിബ് പത്രാധിപത്യം ഒഴിയുകയും ചെയ്തു. സിലോണിലേക്ക് പോകുകയും ചെയ്തു. 400 രൂപ എന്ന ഭീമമായ സംഖ്യ കടമായപ്പോൾ മാസിക മുന്നോട്ടു നയിക്കുക എന്നത് ഹാമിദ് സാഹിബിന് അസാധ്യമായി തീർന്നു. അപ്പോഴാണ് മൗലാനാ അബ്ദുല്ല സാഹിബിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ മലബാർ അഹ്മദിയ്യ സംഘം 1926 ൽ സത്യദൂതൻ ഏറ്റെടുക്കുന്നത് ഹാമിദ് സാഹിബ് അത് ജമാഅത്തിന് നൽകി. തുടർന്ന് പത്ര പ്രവർത്തന രംഗത്ത് ഏറെ പ്രസിദ്ധനായ വി. അബ്ദുൾ ഖയ്യൂം സാഹിബിന്റെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ സത്യദൂതൻ മുന്നോട്ടുപോയി. സത്യദൂതൻ മലയാളി മതമൺഡലത്തിൽ ഉയർത്തി വിട്ട വാദങ്ങളും അതിന്റെ മാറ്റൊലികളും ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായി നമ്മുടെ മുമ്പിലുണ്ട്. ഏറെ വിഷമതകളിലൂടെ മുന്നോട്ട് നീങ്ങിയ ഈ ജിഹ്വ 1928 ന്റെ അവസാനത്തിൽ സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയെ തുടർന്ന് താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവെച്ചു.

1934 ൽ മലബാർ സന്ദർശിച്ച മസീഹ് മൗലാദിന്റെ സഹാബി ഹദ്റത്ത് മൗലാനാ അബ്ദുർറഹ്മാൻ നയ്യാർ സാഹിബിന്റെ ശ്രമഫലമായി 6 വർഷത്തെ ഇടവേളക്ക് ശേഷം വീണ്ടും ഹാമിദ് സാഹിബിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സത്യദൂതൻ പ്രസിദ്ധീകരണം ആരംഭിച്ചു. ഈ സമയത്ത് സത്യദൂതനെ ഏറെ ആകർഷകമാക്കിയത് മൗലാനാ അബ്ദുല്ലാഹ് സാഹിബിന്റെ പ്രൗഢ ലേഖനങ്ങളായിരുന്നു. അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിന്റെ സന്ദേശം ഇടിമിനലിന്റെ ശക്തിയോടുകൂടി കേരളത്തിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സത്യദൂതൻ മുന്നോട്ട് ഗമിക്കുമ്പോഴാണ് 1936 മെയ് മാസം ഇ. അബ്ദുൽ ഖാദർ കുട്ടി സാഹിബ്

മരണപ്പെടുന്നത്. തുടർന്ന് വീണ്ടും സാമ്പത്തിക പ്രസിഡി അഭിമുഖീകരിച്ച മാസിക ചില വാളുങ്ങൾ ദൈമാസികയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചാണ് പിടിച്ചു നിന്നത്. ഈ അവസരത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടെ എം. അഹ്മദ് സാഹിബും മൗലാനാ അബ്ദുല്ല സാഹിബും സത്യദൂതനെ നിലനിർത്തുവാൻ വേണ്ടി നടത്തിയ അശ്രാന്ത പരിശ്രമങ്ങൾ വർണ്ണനാതീതമാണ്. കുനിന്മേൽ കുരു പോലെ വിനാശകരമായ ലോകമഹായുദ്ധം ഈ അവസരത്തിലാണ് പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടത്. അന്നേരം പല മാസികകളും നിലച്ച് പോയെങ്കിലും ഖലീഫത്തുൽ മസീഹിന്റെ ലോകത്തോടുള്ള ആഹ്വാനങ്ങളുമായി സത്യദൂത മുടക്കമില്ലാതെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. സഖ്യ കക്ഷികൾമ്മനുകൂലമായി ഖലീഫയുടെ പ്രസ്താവനകൾ നിരന്തരം കണ്ട് പ്രസ്സ് ഉടമ സത്യദൂതൻ നിർത്തുന്നതാണ് നല്ലത് എന്ന് പറഞ്ഞ്പ്പോൾ താങ്കളുടെ പ്രസ്സ് പൂട്ടിപ്പോകും സത്യദൂതൻ മുടങ്ങില്ല എന്ന് ചങ്കുറപ്പോടെ പറഞ്ഞ ഹാമിദ് സാഹിബ് എന്ന ക്രാന്തദർശിയുടെ പ്രവചനാത്മകമായ വാക്കുകൾ സ്വാർത്ഥകമാക്കിക്കണ്ട് ഈ മാസിക അതിന്റെ ജൈത്രയാത്ര ഇന്നും തുടരുന്നു. കേരളം അത് കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

18 വർഷം എൻ. ഹാമിദ് സാഹിബിന്റെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ കേരള മതാന്തരീക്ഷത്തിൽ ഏറെ ചർച്ചകൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയ സത്യദൂതൻ 1952-53 കാലഘട്ടത്തിൽ സാമ്പത്തിക പ്രയാസത്താൽ മരണക്കിടക്കയിലായെങ്കിലും 1954 ൽ മൗലാനാ സാഹിബ് പത്രാധിപത്യം ഏറ്റെടുത്ത് കൊണ്ട് അതിന് ജീവൻ നൽകി എഴുന്നേൽപ്പിച്ചു. നാല് വർഷത്തിന് ശേഷം അനാരോഗ്യത്താൽ പിന്മാറിയ മൗലാനാ സാഹിബിന് പകരം സ്ഥാനമേ

റ്റടുത്തത് എൻ. അബ്ദുർറഹീം സാഹിബായിരുന്നു. പത്രാധിപത്യ സ്ഥാനത്ത് ചരിത്രം സൃഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം പിൻവാങ്ങിയത്. പിന്നീട് മുടക്കമില്ലാതെ മുന്നേറിയ സത്യദൂതൻ 1974 ൽ പാകിസ്താനിൽ അഹ്മദികളെ അമുസ്ലിം ന്യൂനപക്ഷമായി പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ പാക്ഷികമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. വാർത്താ പത്രികാ രൂപത്തിൽ 2 വർഷത്തോളം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച സത്യദൂതൻ വീണ്ടും പഴയ രൂപത്തിലേക്ക് മാറി. ഇതിനിടയിൽ അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തി

ന്റെ കേരളാ ഘടകം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ മലബാർ അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിന്റെ ഉടമാവകാശം മേൽ ഘടകത്തിന് കൈമാറി. നേരത്തെ പറഞ്ഞ മഹാരഥന്മാരായ അളുകൾക്ക് പുറമെ മൗലവി അബ്ദുൽ വഹാ സാഹിബ്, സിദ്ധീക്ക് അമീറലി സാഹിബ്, ബി. യം കോയ സാഹിബ് മൗലവി ഇസ്‌മായിൽ സാഹിബ് തുടങ്ങിയ പ്രമുഖരും നേതൃത്വം നൽകിയ സത്യദൂതൻ ഇപ്പോൾ മുന്നോട്ട് നയിക്കുന്നത് എ. എം. മുഹമ്മദ് സലീം എന്ന പത്രാധിപരാണ്. 🌟

സത്യദൂതൻ ശതാബ്ദി ആഘോഷം

സത്യദൂതൻ ശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങൾ കണ്ണൂരിൽ വെച്ച് നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചതായി സത്യദൂതൻ ശതാബ്ദി ആഘോഷ കമ്മിറ്റി ചെയർമാനും കണ്ണൂർ ജില്ലാ അമീറുമായ അബ്ദുൽ അസീസ് സാഹിബ് അറിയിച്ചു. 2024 ഡിസംബർ 12 ന് ജില്ലാ അമീർമാരുടെയും സത്യദൂതൻ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റിയുടെയും സംയുക്ത യോഗത്തിലെ തീരുമാനം അറിയിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സത്യദൂതൻ ജന്മം കൊണ്ടത് കണ്ണൂരിലായത്കൊണ്ട് കണ്ണൂരിലായിരിക്കും ശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിക്കുക. ശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങളുടെ സമാപനം കോഴിക്കോട് വർഷാവസാനത്തിൽ നടത്താനും ശതവാർഷിക പതിപ്പ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. ഇത് സംബന്ധിച്ച് വിപുലമായ ഒരു യോഗം ചേർന്നതിന് ശേഷമായിരിക്കും അന്തിമ തീരുമാനമുണ്ടാകുക എന്നും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. കേരളത്തിന്റെ പൊതുമണ്ഡലത്തിൽ ശതാബ്ദി പൂർത്തിയാക്കുന്ന അത്യപൂർവ്വ പ്രസിദ്ധീകരണം എന്ന നിലക്ക് സത്യദൂതന്റെ സുദീർഘമായ വിജ്ഞാന സേവനം അഹ്മദികൾക്ക് അഭിമാനകരമാണെന്നും അമീർസാഹിബ് പറഞ്ഞു. കേരളത്തിൽ അഹ്മദികളുടെ ആശയ പ്രചാരണത്തിന്റെ ജീഹ്വയായി സേവനം ചെയ്ത സത്യദൂതന്റെ ശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങൾക്ക് ഓരോ അഹ്മദിയുടെയും ആതർത്ഥമായ പ്രാർത്ഥനയും അകമഴിഞ്ഞ സഹകരണവും അമീർ സാഹിബ് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. വിശദമായ പരിപാടികൾ പിന്നീട് അറിയിക്കുമെന്നും അബ്ദുൽ അസീസ് സാഹിബ് പറഞ്ഞു. 🌟

ലോക സമാധാനത്തിനു വുർആൻ നൽകുന്ന പാഠവും അഹ്മദിയാ വലീഫയുടെ പരിശ്രമങ്ങളും

ഇബ്നു വഫാ, ബേപ്പൂർ

വാഗ്ദാനം ചെയ്തു കൊണ്ട് അതു പൂർത്തിയാക്കാതിരിക്കുക കരാർ ഉണ്ടാക്കിയ ശേഷം അതു ലംഘിക്കുക തുടങ്ങിയവയും ഒരു തരത്തിൽ കളവിന്റെ തന്നെ മറ്റൊരു രൂപമാണു. ഇത്തരത്തിലുള്ള ദുഷ്പ്രവണതകൾ സമൂഹത്തിൽ പല വൃത്തികേടുകൾക്കും കാരണമായിത്തീരുന്നു.

വുർആൻ കൽപിക്കുന്നു

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

(നിങ്ങൾ കരാറുകൾ പൂർത്തിയാക്കുക. തീർച്ചയായും കരാറുകളെ കുറിച്ചു ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതാണ്. വുർആൻ 17:35)

പിന്നീട് വ്യക്തികൾക്കിടയിലും സമൂഹങ്ങൾക്കിടയിലും രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കിടയിലുമുള്ള മറ്റൊരു ശാപമാണു പലിശ സമ്പ്രദായം. ഒരു പാവപ്പെട്ടവൻ നിർബന്ധിതാവസ്ഥയിൽ പലിശയ്ക്കു പണം കടം മേടിച്ചാൽ അവൻ ചങ്ങലയിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടതു പോലെ ആയിത്തീരുന്നു അതുപോലെ ദരിദ്ര രാഷ്ട്രങ്ങളോ അവയുടെ നേതാക്കളോ തങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കാനാവാതെ സമ്പന്ന രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ നിന്നും പണം പലിശയ്ക്കു കടം വാങ്ങുന്നു. അതോടെ ഈ പാവങ്ങൾ എന്നെന്നേക്കുമായി അവരുടെ സാമ്പത്തിക അടികമളായിത്തീരുന്നു. വുർആൻ ഈ തിന്മക്കെതിരിലും എല്ലാവർക്കും താക്കീതു നൽകുന്നതായും ജാഗ്രതപ്പെടുത്തുന്നതായും കാണാം.

വുർആൻ പറയുകയാണ്

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا أَلَّا يَكْبَأُ
يَقَوْمُ الَّذِينَ يَخْتَضُّهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْبَسِ

(പലിശ മുതൽ ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ ഭ്രാന്താകുന്ന പിശാച് ശക്തമായ ആഘാതമേൽപ്പിച്ച ഒരുവൻ എഴുന്നേൽക്കുന്നതു പോലെയാണത്രെ എഴുന്നേൽക്കുന്നതല്ല. വുർആൻ 2:276)

പല രാജ്യങ്ങളും ആയുധങ്ങൾ വാങ്ങിക്കൂട്ടുവാനായി പലിശയെ ആശ്രയിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരിക്കൽ ഈ കെണിയിൽ അകപ്പെട്ടാൽ അതിൽ നിന്നും മോചനം ദുഷ്കരമാണ്. ലോക മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ പ്രാരംഭ കാരണങ്ങളും പലിശ തന്നെയായിരുന്നു. ഈ അടുത്ത കാലത്തു ശ്രീലങ്കയുടെ സമ്പത്ത് വ്യവസ്ഥ തകർന്നടിയുകയും വിലക്കയറ്റം അതിരുകഴിഞ്ഞുവരുകയും നിത്യോപയോഗ വസ്തുക്കൾക്കായി ജനം വലയുന്നതും ചെയ്യുന്നത് ലോകം കണ്ടതാണ്. അതും പലിശയുടെ അനന്തര ഫലമായിരുന്നു. അതിനാൽ വുർആൻ പലിശ ഇടപാടുകൾ ശക്തമായി വിരോധിക്കുന്നു. ഇസ്ലാമിക അധ്യാപനമനുസരിച്ചു സക്കാത്ത്, ഖർസെ ഹസ്ന, പിന്തുടർച്ചാവകാശം, സദഖ, ഖൈറാത്ത്, കച്ചവടം

زكوة، قرض حسنه، وراثت، صدقه و خيرات، تجارت)

മുതലായവ പലിശയ്ക്കു പകരമായിട്ടുള്ളതാണ്.

സമ്പന്ന രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള മറ്റൊരു ദുഷ്പ്രവണതയാണു

പാവപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങളുടെ സമ്പത്ത് കണ്ട് ആർത്തിപുണ്ട് ദുഷ്ടലാക്കോടെ അതു എങ്ങനെയെങ്കിലും കൈക്കലാക്കാനുള്ള ശ്രമം. അവസാനം കാര്യങ്ങൾ യുദ്ധത്തിലാണു ചെന്നെത്തുക. ഈ നികൃഷ്ടമായ പ്രവൃത്തിയെ കുറിച്ചു വുർആൻ പറയുന്നതിങ്ങനെയാണു.

لَا تَمْتَنُنَّ عَيْنِيكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ

(അവരിൽ നിന്നുള്ള വിവിധ വിഭാഗക്കാർക്കു നാം നൽകിയിരിക്കുന്ന താൽകാലികമായ സുഖസൗകര്യങ്ങളിലേയ്ക്കു നീ കണ്ണു വിടർത്തി നോക്കരുത്. (വുർആൻ 15:89) ഈ ആയത്തിൽ വുർആൻ നൽകിയിട്ടുള്ള ഉപദേശം ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഒരിക്കലും തന്നെ ഒരു രാജ്യം മറ്റൊരു രാജ്യത്തിന്റെ ആഭ്യന്തര കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുകയോ അന്യരുടെ സമ്പത്തു ദുഷ്ടലാക്കോടെ നോക്കുകയോ കൈക്കലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയോ ഇല്ല. അതിലൂടെ യുദ്ധത്തിലേയ്ക്കു നയിച്ചേക്കാവുന്ന ശത്രുതയോ കിടമത്സരമോ ഉണ്ടാവുകയുമില്ല.

ലോക സമാധാനത്തിനു വിലങ്ങു തടിയായി നിൽക്കുന്ന മറ്റൊരു വലിയ തിന്മ മതസ്തർദ്ധതയും മറ്റു മതങ്ങളെ നിന്ദിക്കലുമാണു. ഇതു മത തീവ്രവാദത്തിനും ഭീകരപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമാണു തിരികൊളുത്തുന്നത്. ലോകത്തുള്ള ഒരു രാജ്യത്തിനും തങ്ങൾ ഈ വിപത്തിൽ നിന്നും സുരക്ഷിതരാണെന്നു അവകാശപ്പെടാനാവുകയില്ല.

ഈ കാലത്തു വ്യക്തി സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു മറ്റു മതങ്ങളേയും മത ഗുരുക്കന്മാരേയും പരിഹസിക്കുകയും അപമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വികലവും മാനുഷ്യതയ്ക്കു തികച്ചും വിരുദ്ധവുമായ ഈ ചിന്താഗതിയെ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അങ്ങേയറ്റം അപലപിക്കുകയും എല്ലാ മതങ്ങളേയും മത ഗുരുക്കന്മാരേയും ബഹുമാനിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതു അനിവര്യമാണെന്നു കൽപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സമൂഹത്തിൽ കുഴപ്പങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നവരെ ഉപദേശിച്ചു കൊണ്ട് ഖുർആൻ പറയുന്നു

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا

(ഭൂമിയിൽ നന്മ വരുത്തിയ ശേഷം അതിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കരുത് ഖുർആൻ 7:57) അതുപോലെ മതവിഭേദവും മതനിന്ദയും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായി ഇസ്‌ലാം എത്ര മനോഹരമായ അധ്യാപനമാണ് നൽകിയിരിക്കുന്നത് എന്നു നോക്കാം. ഖുർആൻ പറയുന്നു.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ

(അല്ലാഹുവിനു പുറമെ മറ്റൊരാളെ വിളിച്ചു പ്രാർഥിക്കുന്നുവോ അവരെ നിങ്ങൾ ശകാരിക്കരുത്. അപ്പോൾ ശത്രുത നിമിത്തം അവർ അറിവില്ലാതെ അല്ലാഹുവിനെ ശകാരിച്ചേക്കും

കൊല്ലം കൊലയും നാട്ടിലെ കുഴപ്പങ്ങളേയും അപലപിച്ചു കൊണ്ട് ഖുർആൻ പറയുന്നു

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا

(ആരെങ്കിലും മറ്റൊരാളെ വധിക്കുകയോ നാട്ടിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത നിലയിൽ (നിരപരാധിയായ) ഒരാളെ വധിച്ചാൽ അയാൾ മനുഷ്യരെ മുഴുവൻ വധിച്ചതു പോലെയാകുന്നു. ഇനി

ആരെങ്കിലും ഒരാളുടെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചാൽ അയാൾ മനുഷ്യരെ മുഴുവൻ രക്ഷിച്ചതു പോലെയാകുന്നു. ഖുർആൻ 5:33) ലോക മതങ്ങൾക്കിടയിൽ പേരിലൂടെ തന്നെ ഇസ്‌ലാം സമാധാനത്തിന്റേയും ശാന്തിയുടേയും മതമാണെന്നും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പരിപൂർണ്ണ അനുസരണമാണു തങ്ങളുടെ മുഖ്യദ്രവ്യെന്നും ഉൽഘോഷിക്കുന്ന ഏക മതം ഇസ്‌ലാം മാത്രമാണു. ആ ഒരുലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പലകാര്യങ്ങളും ഖുർആനിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇസ്‌ലാം എപ്പോഴും ബലാൽക്കാരത്തിന്റേയും രക്തച്ചൊരിച്ചിലിന്റേയും അധ്യാപനമാണു നൽകുന്നതെന്ന ആരോപണങ്ങൾ ശത്രുക്കളിൽ നിന്നുണ്ടാകാറുണ്ട്. തികച്ചും അസംബന്ധവും യാതൊരു അടിസ്ഥാനവുമില്ലാത്ത ആരോപണമാണിത്. ഇസ്‌ലാം ശാന്തിയുടേയും സമാധാനത്തിന്റേയും മെത്രിയുടെയും സഹാനുഭൂതിയുടെയും മതമാണു. നന്മനിറഞ്ഞതും സദാചാരപരവുമായ നല്ല കാര്യങ്ങളിൽ സഹകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാനായി ഇസ്‌ലാം മറ്റു മതസ്ഥരേയും ക്ഷണിക്കുന്നതായി കാണാം. ഖുർആൻ പറയുന്നു

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

(നന്മയിലും അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിലേക്കുകൾ സുക്ഷ്മമായി പാലിക്കുന്ന കാര്യത്തിലും നിങ്ങൾ പരസ്പരം സഹായിക്കുക. പാപത്തിലും അതിക്രമത്തിലും നിങ്ങൾ അന്യോന്യം സഹായിക്കരുത്. ഖുർആൻ 5:3)

ഖുർആൻ എത്ര ഉന്നതവും സുന്ദരവുമായ അധ്യാപനമാണു കാഴ്ചവെക്കുന്നത്. ധർമ്മിഷ്ഠിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി നിങ്ങൾ വിളിക്കപ്പെട്ടാൽ നിങ്ങളെ

വിളിക്കുന്നത് ഏതു മതാനുയാലും ശരി, .അതു നോക്കാതെ എന്തു കാര്യത്തിനു വേണ്ടിയാണു വിളിക്കുന്നതെന്നു നോക്കി, ആ കാര്യത്തിൽ സഹകരിക്കുകയാണു വേണ്ടത്. മത സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റേയും സഹിഷ്ണുതയുടേയും ഏറ്റവും വലിയ വക്താവാണ് ഇസ്‌ലാം. ഖുർആൻ വളരെ ശക്തമായി വിളംബരപ്പെടുത്തുകയാണു

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ
 മതത്തിൽ ഒരു വിധത്തിലുള്ള ബലപ്രയോഗവുമില്ല. തീർച്ചയായും സന്മാർഗം ദുർമാർഗത്തിൽ നിന്നും വ്യതിരികതമായിരിക്കുന്നു. അതായത് നേർമാർഗമെന്താണ് ദുർമാർഗമെന്താണു എന്നു വ്യക്തമായ സ്ഥിതിക്കു ആരേയും നിർബന്ധിച്ചു മുസ്‌ലിം ആക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. മറ്റൊരു സ്ഥലത്തു ഖുർആൻ ഇങ്ങനെയും പറയുന്നുണ്ട്.

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمَرْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ

(പറയുക ഇതു നിങ്ങളുടെ നാഥനിൽ നിന്നുള്ള സത്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് ഏതൊരാൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അവൻ വിശ്വസിക്കട്ടെ ഏതൊരാൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അവൻ അവിശ്വസിക്കട്ടെ. ഖുർആൻ 18:30) ഇതിന്റെ അർത്ഥം ഇസ്‌ലാം നിന്റെ നാഥനിൽ നിന്നു അവതരിക്കപ്പെട്ട സത്യമാണ്. അതിനാൽ ഇഷ്ടമുള്ളവർ വിശ്വസിച്ചാൽ മതി ഇഷ്ടമില്ലാത്തവർക്കു നിഷേധിക്കാനുള്ള പരിപൂർണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്.

ഇവിടെ മറ്റൊരു കാര്യം കൂടി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മുർത്തദിനു അഥവാ മതത്യാഗിക്കു ഇസ്‌ലാം യാതൊരു വിധ ഭൗതിക ശിക്ഷയും കൽപിച്ചിട്ടില്ല. അവർക്കുള്ള ശിക്ഷ അല്ലാഹുവാണു തീരുമാനിക്കേണ്ടത്. അതു അല്ലാഹുവിന്റെ അധികാരത്തിൽ പെട്ടതാണ്. റസൂൽ കരീം^(സ) പ്രവചിച്ച ആകാശത്തിൻ

കീഴിലെ നികുഷ്ട ജീവികളായ ആലിംകൾ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന മത നേതാക്കൾ ഉണ്ടാക്കിയ നിയമങ്ങളാണ് ഇതൊക്കെ. ഇസ്‌ലാം ഉപേക്ഷിച്ചവരെ വധിക്കണമെന്നാണ് ഇക്കൂട്ടർ പറയുന്നത്. എന്നാൽ ഇസ്‌ലാം പരിപൂർണ്ണ മതസ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്ന മതമാണെന്നതാണു യാഥാർത്ഥ്യം. എല്ലാ ജനതയിലും അവരുടെ നേർമാർഗത്തിനായി അല്ലാഹു നബിമാരെ അയച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന ഇസ്‌ലാമിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വം മതങ്ങൾക്കിടയിൽ സർഭാവനയും അടുപ്പവും ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു സഹായകമായിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല എല്ലാ നബിമാരും അവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും അവർ കൊണ്ടുവന്ന സന്ദേശങ്ങളും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ളതാണെന്നു മനസ്സിലാക്കണമെന്നതും ഇസ്‌ലാമിന്റെ അധ്യാപനമാണ്. ഖുർആൻ പറയുന്നു

وَأَنَّ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ

(ഒരു ദൈവിക മുന്നറിയിപ്പുകാരൻ വന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു സമുദായവുമില്ല. ഖുർആൻ 35:25)

ഇസ്‌ലാമിന്റെ സഹിഷ്ണുതയുടെയും സഹനത്തിന്റേയും വ്യാപ്തി നോക്കുവിൻ, എല്ലാ മുസ്‌ലിമും ഇങ്ങനെയും പറയുന്നു ദൂതന്മാരിൽ ആർക്കിടയിലും ഞങ്ങൾ വ്യത്യസ്തം കൽപിക്കുന്നില്ല. ഖുർആൻ 2:286) ഇതു ഇസ്‌ലാമിന്റെ എത്ര വിശാലമായ മത സഹിഷ്ണുതയാണു വിളിച്ചോതുന്നത്. ഈ അധ്യാപനമനുസരിച്ചു എല്ലാമതങ്ങളേയും മതനേതാക്കളേയും ഗുരുക്കന്മാരേയും മതഗ്രന്ഥങ്ങളേയും ആരാധനാലയങ്ങളേയും ആദരിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെ ലോകത്തു വിവിധ മതാനുയായികൾക്കിടയിൽ ശാന്തിയുടേയും സമാധാനത്തിന്റേയും അന്തരീക്ഷം സംജാതമാകുന്നു.

ലോക സമാധാനത്തിനായി ഇസ്‌ലാം അനുശാസിക്കുന്ന മറ്റൊരു കാര്യം ഭരണാധികാരികളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. ആ അവസരത്തിൽ ആലോചിച്ചും ഉത്തരവാദിത്വത്തോടും ആ സ്ഥാനത്തിനു യോഗ്യരും തങ്ങളുടെ കടമ ഏറ്റവും നന്നായി നിർവഹിക്കുമെന്നു ബോധ്യമുള്ളവരെയുമാണു തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്. അത്തരത്തിൽ നാം ചിലരെ തെരഞ്ഞെടുത്താൽ നാം അവരെ പൂർണ്ണമായും അനുസരിക്കേണ്ടതുമാണ്. ഖുർആൻ പറയുന്നു

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذْ أَكُنْتُمْ بَيْنَ يَدَيْ النَّاسِ أَنْ تَقْسِمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا

(നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു, അമാനത്തുകൾ അവയുടെ അവകാശികളെ ഏൽപ്പിക്കണമെന്നു നിങ്ങളോടുകൽപിക്കുന്നു. ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നിങ്ങൾ വിധികൽപിക്കുമ്പോൾ നീതിപൂർവ്വം വിധി കൽപിക്കണം (എന്നും നിങ്ങളോടു അല്ലാഹു കൽപിക്കുന്നു.) അല്ലാഹു നിങ്ങളോടു ഉപദേശിക്കുന്നതെന്തോ അത് ഏറ്റവും ഉത്തമമായതാകുന്നു. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു വളരെ കേൾക്കുന്നവനും നല്ല പോലെ കാണുന്നവനുമാകുന്നു. ഖുർആൻ 4:59) ഇവിടെ അമാനത്തുകൾ എന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ വിവക്ഷ വോട്ടവകാശമാണ്.

ഇന്നു ലോകം വളരെയേറെ പുരോഗതി പ്രാപിച്ചിട്ടാണുള്ളത് നൂതനങ്ങളായ വാർത്താ വിനിമയ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ ലോകം ചുരുങ്ങി ഒരു ഗ്രാമ സമാനമായിരിക്കുകയാണ്. ഖുർആൻ എല്ലാ തരം ജനതകളുടേയും സമൂഹങ്ങളുടേയും വ്യവഹാരങ്ങൾ നീതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കണമെന്നു അനുശാസിക്കുന്നു. ഖുർആൻ പറയുന്നു.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ

شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(വിശ്വസിച്ചവരെ, നിങ്ങൾ നീതിക്കു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നവരായി അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടി നിലകൊള്ളുക. ഒരു സമുദായത്തോടുള്ള വിരോധം അവരോടു നീതി പാലിക്കാതിരിക്കാൻ നിങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ. നിങ്ങൾ എപ്പോഴും നീതി പാലിക്കുക. അതു ദൈവഭക്തിയുമായി ഏറ്റവും അടുത്തതാണ്. നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുക. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെ കുറിച്ചു സൂക്ഷ്മമായി അറിവുള്ളവനാണ് ഖുർആൻ 5:9)

ഖുർആൻ ഒരു സാർവലോകിക ദൈവികഗ്രന്ഥമാകുന്നു. മനുഷ്യന്റെ വ്യക്തിപരവും സാമൂഹികവും ഭൗതികവും ആത്മീയവുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അതിൽ വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ജനതകളും സമൂഹങ്ങളും ഭാവിയിൽ ഭിന്നിച്ചു പോവുകയും അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങളും കലഹങ്ങളും ഉടലെടുക്കുകയും ചെയ്തേക്കാമെന്നു ആലിമുൽ ഗൈബായ അല്ലാഹുവിനറിയാം. അത്തരത്തിൽ വല്ലതും സംഭവിച്ചാൽ സമാധാനം നിലനിർത്തുവാൻ നാം എന്തു നടപടിയാണു കൈകൊള്ളേണ്ടതെന്നു ഖുർആൻ നമുക്കു പറഞ്ഞു തരുന്നുണ്ട്. ഖുർആൻ അരുൾ ചെയ്യുകയാണ്.

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغْت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيَّ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

(വിശ്വാസികളിൽപെട്ട രണ്ടു വിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ യുദ്ധത്തിലേർപ്പെട്ടാൽ നിങ്ങൾ അവർക്കിടയിൽ രത്നജിപ്പുണ്ടാക്കുക. എന്നിട്ടു

അവരിലൊരു വിഭാഗം മറ്റു വിഭാഗത്തെ ആക്രമിക്കുന്നതായാൽ ആക്രമിക്കുന്ന വിഭാഗത്തോടു അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നതു വരെ നിങ്ങൾ യുദ്ധം ചെയ്യുക. അങ്ങനെ അവർ മടങ്ങിയാൽ അവരുടെയിടയിൽ ന്യായപൂർവ്വം നിങ്ങൾ രഞ്ജിപ്പിക്കുകയും നീതിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക. നീതിപാലിക്കുന്നവരെ അല്ലാഹു തീർച്ചയായും സ്നേഹിക്കുന്നു. (ഖുർആൻ 49:10)

രാഷ്ട്രാന്തരീയ സമാധാനം കൈവരുത്തുന്നതിനായി ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കു ഒരു ഐക്യ രാഷ്ട്രസഭ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും ആ സഭയ്ക്കു സൈനിക ശക്തി അത്യാവശ്യമാണെന്നും ഈ വചനം നമുക്കു പറഞ്ഞു തരുന്നു. ഒന്നാം ലോക മഹായുദ്ധത്തിനു ശേഷം ലീഗ് ഓഫ് നേഷൻസ് (സർവരാജ്യ സഖ്യസഭ) സ്ഥാപിതമായിരുന്നു. എന്നാൽ അതിനു സൈനിക ശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു തന്നെ അതു പരാജയപ്പെട്ടു. തന്നിമിത്തം രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധമുണ്ടായി. പിന്നീട് ഐക്യ രാഷ്ട്ര സഭ എന്ന യു.എൻ. ഓ നിലവിൽ വന്നു. പക്ഷേ, പൂർണ്ണമായ സൈനിക ശക്തി അതിനുമില്ല. മാത്രമല്ല ഖുർആന്റെ ഈ വചനത്തിൽ പറഞ്ഞ മറ്റു ഗുണങ്ങളും അതിനില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ രാഷ്ട്രാന്തരീയ സമാധാനം കൈവരുത്തുന്ന കാര്യത്തിൽ യു.എൻ.ഓയും പരാജയപ്പെട്ടു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഖുർആന്റെ മുകളിൽ ചേർത്ത വചനത്തിൽ

طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

(വിശ്വാസികളിൽപെട്ട രണ്ടു വിഭാഗങ്ങൾ) എന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഈ അധ്യാപനം മുസ്ലിംകൾക്കു മാത്രമുള്ളതാണെന്നു ധരിക്കേണ്ടതില്ല. ഖുർആനിക

അധ്യാപനമെന്ന നിലയിൽ ഈ സംബോധന പ്രഥമമായി വിശ്വാസികളോടാണെങ്കിലും താത്ത്വികമായി ഈ നിർദ്ദേശം മുഴുവൻ ലോക ജനതയുടേയും മാർഗ്ഗ ദർശനത്തിനുള്ളതാണ്. പ്രസ്തുത വചനത്തിലെ

فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا

(ന്യായപൂർവ്വം നിങ്ങൾ സമാധാനമുണ്ടാക്കുകയും നീതിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക) എന്ന ഈ ഭാഗം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണ്. രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കിടയിൽ തീരുമാനം കൽപിക്കുമ്പോൾ തികച്ചും നീതിയും നെറിയും പുലർത്തേണ്ടതാണെന്നും അതിൽ ഇടപെടുന്ന രാഷ്ട്രങ്ങൾക്കു സ്വർഗ്ഗ താൽപര്യമൊന്നും ഉണ്ടാകരുതെന്നും ഇതു നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

മുസ്ലിംകൾക്കു പ്രതിരോധത്തിനായി വാളെടുക്കാനുള്ള അനുവാദം ആദ്യമായി നൽകിക്കൊണ്ട് ഖുർആൻ അരുൾ ചെയ്യുകയാണ്.

أُذِّنْ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَاهِرُونَ وَاللَّهُ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ الَّذِينَ أُخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَهَادِمَتِ صَوَامِعُ وَبِيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَئِن صُرِفَتْ لَئِنَّ اللَّهَ لَعَزِيزٌ

(യുദ്ധം ചെയ്യപ്പെടുന്നവർക്കു (തിരിച്ചും യുദ്ധം ചെയ്യാൻ) അനുമതി നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ അവർ അക്രമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു

അവരെ സഹായിക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവനാകുന്നു. ഞങ്ങളുടെ നാഥൻ അല്ലാഹുവാണ്. എന്നവർ പറയുന്നതൊഴിച്ചു മറ്റൊരു കാരണവും കൂടാതെ അന്യായമായി തങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ നിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടവരാണവർ. മനുഷ്യരിൽ ചിലർക്കു മറ്റു ചിലരിൽ നിന്നുള്ള അക്രമത്തിൽ നിന്നു സ്വയം രക്ഷിക്കുന്നതിനു അല്ലാഹു അനുമതി നൽകിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ സന്യാസി മഠങ്ങളും ക്രിസ്തീയ ദേവാലയങ്ങളും ജൂതപള്ളികളും മുസ്ലിം പള്ളികളും എല്ലാം തകർക്കപ്പെട്ടായിരുന്നു അവയിൽ വെച്ചു അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ധാരാളമായി അനുസ്മരിക്കപ്പെടുന്നു. തന്നെ സഹായിക്കുന്നവരെ അല്ലാഹു സഹായിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു മഹാശക്തനും പ്രതാപവാനുമാകുന്നു. (ഖുർആൻ 22:40,41)

പ്രതിരോധത്തിനുള്ള അനുവാദം നൽകിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ യഹൂദികളുടെ ആരാധനാ ലയവും ക്രിസ്ത്യൻ പള്ളികളും ഹിന്ദുക്കളുടെ അമ്പലങ്ങളും മുസ്ലിം പള്ളികളും ഒന്നും തന്നെ സുരക്ഷിതമായിരിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. മുസ്ലിംകൾക്കു പ്രതിരോധയുദ്ധം ചെയ്യുവാനുള്ള അനുവാദം ഇസ്ലാമിനെ മാത്രം സംരക്ഷിക്കുവാൻ വേണ്ടിയിരുന്നില്ല. മരിച്ചു എല്ലാ മതങ്ങളുടേയും സംരക്ഷണത്തിനു വേണ്ടിയിരുന്നതു. (തുടരും) ●

വിവാഹ മോചനവും ഇസ്‌ലാമും.

വിവാഹ മോചനം വേദനാജനകമാണ്. നിരവധി ഉപാധികളുള്ള സമയ ബന്ധിത പ്രക്രിയയാണ് ഇസ്‌ലാമിലെ വിവാഹ മോചന നിയമങ്ങൾ. ആ നിയമങ്ങൾ തന്നെ വിവാഹ മോചനത്തെ സ്വയം ദുർബലപ്പെടുത്തി അനുരഞ്ജനത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് വരാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നവയാണ്. മുനിഷ്ഠ മാനുഷ്യമെന്ന മനുഷ്യബന്ധത്തിന് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ആഘാതമേൽപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലാണ് ഇസ്‌ലാം വിവാഹ മോചന നിയമങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

എ. എം മുഹമ്മദ് സലീം

വിവാഹമോചനം നിയമപരമായി അനുവദിച്ചതിന്റെ പേരിൽ വളരെയേറെ വിമർശനങ്ങൾക്ക് വിധേയമായ മതമാണ് ഇസ്‌ലാം. മറ്റു മതങ്ങളിലുള്ളത് പോലെയൊരു നിലക്കും വിചേരിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു വിശുദ്ധ ബന്ധമാണ് (Sacrament) വിവാഹം എന്ന് ഇസ്‌ലാം കരുതുന്നില്ല. അതൊരു കരാറാണ് വിവാഹപങ്കാളികൾ വിജയിപ്പിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമായ ബലവത്തും വിശുദ്ധവുമായ ഒരു കരാർ. ദൈവം കൂട്ടിച്ചേർത്തതിനെ മനുഷ്യന് വേർപ്പെടുത്താൻ പാടില്ല എന്ന് പറഞ്ഞ് വിവാഹ മോചനത്തിന് അനുവാദം നൽകാത്ത ക്രൈസ്തവ സമൂഹത്തിലാണ് ഇന്ന് വിവാഹ മോചനം വളരെ കൂടുതൽ കാണപ്പെടുന്നത്. എന്നത് ഒരു വിരോധാഭാസമാണ്. ക്രൈസ്തവ യൂറോപ്പിൽ മാത്രമല്ല എല്ലാ ആധുനിക പരിഷ്കൃത സമൂഹങ്ങളിലും വിവാഹമോചനം സാർവ്വത്രികമായ ഒരു പ്രതിഭാസമായി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ വ്യക്തി ജീവിതത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങളുടെയും സംഘർഷങ്ങളുടെയും ആധിക്യമാണ് വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന ഈ വിവാഹ മോചന നിരക്ക് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതോടൊപ്പം ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിലും ധാർമിക ശക്തിയുടെ പിൻബലത്തോടെ പൊരുത്തക്കേടുകളും അപസരങ്ങളും തരണം ചെയ്യുന്നതിലും മനുഷ്യൻ നേരിടുന്ന പരാജയത്തേയും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

മനുഷ്യ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും അവർ ഏത് ജാതിയിലോ വർഗ്ഗത്തിലോ വംശത്തിലോ പെട്ടവരായിരുന്നാലും ഭാര്യ ഭർത്താക്കന്മാരായി പരസ്പരം ശാന്തി പകർന്ന് കൊണ്ട് ഇണക്കത്തോടെ ജീവിക്കാൻ കഴിയും എന്നത് ദൈവത്തിന്റെ മഹത്തായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായി ചുരുങ്ങിയ പരയുന്നു: **‘നിങ്ങൾക്കു നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ അവൻ ഇണകളെ സൃഷ്ടിച്ചു. എന്നത് അവന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. നിങ്ങൾ അവരോട് കൂടി ചേർന്ന് മനസ്സമാധാനം കൈവരുത്തുവാൻ വേണ്ടിയാണ്. എന്നിട്ട് നിങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അവൻ സ്നേഹവും കാരുണ്യവും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നതും ചിന്തിക്കുന്ന ജനതക്ക് ഇതിൽ പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമുണ്ട്.’** (30:22)

മനുഷ്യനെ ഇണകളാക്കി സൃഷ്ടിച്ച ദൈവം അവരെ കാണാ ചരുകൊണ്ട് ബന്ധിച്ച് ആ ഇണക്കത്തെ ദൃഢപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. എന്ന് അല്ലാഹു അഭിമാന പൂർവ്വം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ നടക്കുന്ന വിവാഹങ്ങളിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും സ്നേഹവാത്സല്യങ്ങളുടെ ദൈവിക അനുഗ്രഹത്താൽ സമ്പന്നമാണ്. എന്നത് ഈ ചുരുങ്ങിയ വചനത്തിന്റെ ഉത്തമ ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. നിർഭാഗ്യവാനായ മനുഷ്യനാണ് തന്റെ പിഴവുകൾ

കൊണ്ട് വിവാഹബന്ധത്തെ വിചേരിക്കുന്നത്. ഒരു ധർമ്മസംഹിതയുടേയോ മതാധ്യാപനങ്ങളുടെയും സഹായമില്ലാതെ തന്നെ മനുഷ്യന് അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രകൃത്യായുള്ള ഇണകളുടെ പരസ്പര സ്നേഹത്തിന്റെ ബലത്തിൽ വിജയകരമായ വൈവാഹിക ജീവിതം നയിക്കാനാവും. വൈവാഹിക ജീവിതത്തെ ശാന്തിപൂർണ്ണമാക്കാൻ ഇസ്‌ലാം നൽകുന്ന അധ്യാപനങ്ങൾ നിസ്തുലമാണ്. വധുവരന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ അവർക്കുള്ള യോഗ്യതയെ പറ്റിയുള്ള അധ്യാപനങ്ങൾ ഇസ്‌ലാം നൽകുന്നു. ദാമ്പത്യ ജീവിതത്തിന്റെ നാനാ വശങ്ങളിലേക്കും വെളിച്ചം വീശുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)യുടെ ചര്യയെന്ന നിലക്ക് നൽകി കൊണ്ടാണ് മിക്ക മുസ്‌ലിം വിവാഹങ്ങളും നടക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് മുസ്‌ലിം സമൂഹത്തിൽ വിവാഹ മോചനം അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടും പൊതുവേ ദാമ്പത്യ ജീവിതം സംഘർഷരഹിതമാണ്. എന്നാലും വിവാഹ മോചന നിരക്ക് മുസ്‌ലിം സമൂഹത്തിലും ആധുനിക കാലത്ത് താരതമ്യേന വർദ്ധിച്ചുവരുന്നത് ഇസ്‌ലാമിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അഭിലക്ഷണീയമല്ല.

വിഭിന്നങ്ങളായ വ്യക്തിത്വങ്ങൾ ദാമ്പത്യചരടിൽ ബന്ധിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ഐക്യത്തോടൊപ്പം തന്നെ ജീവിത വീക്ഷണങ്ങളിൽ ഭിന്നതകളും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളും സ്വാഭാവികമാണ്. പൊരുത്തക്കേടുക

ജൂടേയും അന്ധരസ്യങ്ങളും ഏകോപിപ്പിച്ച് ഇണക്കത്തോടും പരസ്പര സന്ദേഹത്തോടും കൂടിയ മുന്നോട്ടു പോകലാണ് വൈവാഹിക ജീവിതം. വിവാഹ മോചനത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. വ്യക്തികളുടെ മാനസി കാവസ്ഥകളും അഭിരുചിയും സമീപനങ്ങളും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കുന്നത് പോലെ വിവാഹ മോചനത്തിന്റെ കാരണങ്ങളും വ്യത്യസ്തമാണ്. വിവാഹ മോചനം ഇസ്‌ലാമിൽ അങ്ങേയറ്റം നിർഭാഗ്യകരമായ ഒരു വ്യക്തി ദുരന്തമാണ്. ‘അനുവദനീയമായ കാര്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന് ഏറ്റവും അനിഷ്ടകരമായ കാര്യമാണ് വിവാഹ മോചനം.’ (അബൂദാവൂദ്) എന്ന് റസൂൽ തിരുമേനി^(സ) പറയുന്നു. മറ്റൊരിക്കൽ അവിടുന്ന് അരുളി: ‘നിങ്ങൾ വിവാഹം കഴിക്കുക ആസ്വാദനത്തിന് വേണ്ടി രൂപി നോക്കി നടക്കുന്ന സ്ത്രീ പുരുഷന്മാരെ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല.’ (ദാരൂഖുത്നി) ‘വിവാ

ഹമോചനവേളയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സിംഹാസനം വിരകൊള്ളും എന്ന് റസൂൽ തിരുമേനി^(സ) പറയുകയുണ്ടായി. (ഖുർതുബി) മനുഷ്യ പ്രകൃതിക്കും യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്കും യോജിച്ച വിധത്തിലാണ് ഇസ്‌ലാമിക നിയമങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്. വൈവാഹിക ജീവിതം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാത്ത വിധം അകൽച്ചയും വെറുപ്പും വിദേഷവുമാണ് ദമ്പതിമാർക്കിടയിൽ വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതെങ്കിൽ ഇസ്‌ലാം വിവാഹ മോചനം അനുവദിച്ചു കൊണ്ട് അവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്നു. അവരുടെ ജീവിതം ഭൂമിലെ നരകമാക്കാൻ ഇസ്‌ലാം അനുവദിക്കുന്നില്ല. ഇത് മറ്റുമതങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഇസ്‌ലാമിനെ ഏറ്റവും പുരോഗമന പരവും യാഥാർത്ഥ്യബോധ വുമുള്ള ഒരു മതമാക്കി മാറ്റി തീർക്കുന്നു. യാതൊരു നിലക്കും വിചേദിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു വിശുദ്ധ ബന്ധമാണെന്ന് (Sacra-

ment) വിവാഹം എന്ന് ഇസ്‌ലാം കരുതുന്നില്ല. അതൊരു കരാറാണ്. തത്വത്തിൽ നാം സിവിൽ വ്യവഹാരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ ഉണ്ടാക്കുന്നത് പോലുള്ള ഒരു കരാർ. കരാർ പാലിക്കാൻ അതിലേർപ്പെടുന്ന ഇരു കക്ഷികളും ബാധ്യസ്ഥരാണ് കരാറിലെ നിബന്ധനകൾ പങ്കാളികൾ ലംഘിക്കപ്പെടുമ്പോൾ കരാർ ദുർബലപ്പെടുകയും കരാർ റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇസ്‌ലാമിൽ വിവാഹം ഒരു സാധാരണ കരാറല്ല. അതിന്റെ ദൃഢതയെ സംബന്ധിച്ചും അവിചിന്നതയെ സംബന്ധിച്ചും ഉണർത്തിക്കൊണ്ട് ഖുർആൻ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. ‘നിങ്ങൾ പരസ്പരം ഒട്ടിച്ചേർന്ന് ജീവിക്കുകയും അവർ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉറച്ച കരാർ (വിവാഹകരാർ) വാങ്ങുകയും ചെയ്ത സ്ഥിതിക്ക് നിങ്ങൾ അതെങ്ങിനെ തിരിച്ചു വാങ്ങൂ?’ (4:22) ഭാര്യയോട് ഇഷ്ടക്കേടുള്ളത് കൊണ്ട് ഭർത്താവിന് വിവാഹ

മോചനം ചെയ്യാം. എന്നത് ഇസ്ലാമിൽ വിവാഹ മോചനത്തിനുള്ള ന്യായീകരണമല്ല. ആ ഇഷ്ടക്കേടിനെ ഒരൊറ്റ ദൃഷ്ടിയിൽ നോക്കാതെ അവളിലെ നന്മകൾ കണ്ടുകൊണ്ട് തന്നെ പരമാവധി വിട്ടുവീഴ്ചയോടെ ജീവിച്ച് ദാമ്പത്യം സ്നേഹ സമ്പൂർണ്ണമാക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നാണ് ഖുർആന്റെ ഉപദേശം. **നിങ്ങൾ ജീവിത പങ്കാളിയോട് ഉത്തമ രൂപത്തിൽ വർത്തിക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് അവരുടെ നേരെ അനിഷ്ടം തോന്നിയെക്കാം എന്നാൽ നിങ്ങൾക്ക് അനിഷ്ടകരമായി തോന്നുന്ന ഒന്നിന് അല്ലാഹു സമൃദ്ധമായ നന്മകൾ ഒരുക്കി വെച്ചിട്ടുണ്ടാകാം. (4:19)**

വിവാഹ മോചനം ഇസ്ലാമിൽ നിരവധി വ്യവസ്ഥകൾക്കും ഉപാധികൾക്കും വിധേയമായ ഒരു സുദീർഘ പ്രക്രിയയാണെന്ന് കാര്യം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്. അതിന്റെ ഓരോ ഘട്ടത്തിലും ദമ്പതിമാർ തമ്മിൽ അനുരഞ്ജനത്തിന് ആവർത്താവർത്തിച്ചുള്ള ശ്രമങ്ങളുണ്ടാവണമെന്ന് നിഷ്കർശിക്കുന്നു.

ഗുരുതരമായ കലഹങ്ങളും മദ്ധ്യസ്ഥരും

അനുസരണ ശീലവും വിശ്വാസം കൊണ്ടും സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർക്ക് നൽകപ്പെട്ട സ്ഥാനങ്ങൾ പരസ്പരം അംഗീകരിച്ചും വിവാഹ ജീവിതം വിജയിപ്പിക്കാനാണ് ഇസ്ലാമിന്റെ ആഹ്വാനം. **‘സ്ത്രീൾക്ക് ചില ബാധ്യതകൾ ഉള്ളത് പോലെ ന്യായമായ അവകാശങ്ങളുമുണ്ട്.’ (2:23) ‘പുരുഷന്മാർ സ്ത്രീകളുടെ മേൽ രക്ഷാധികാരം മുളളവരാണ്. അല്ലാഹു അവരിൽ ചിലർക്ക് അവരെക്കാൾ ചില മേന്മകൾ നൽകിയത് കൊണ്ടും അവർ തങ്ങളുടെ ധനത്തിൽ നിന്ന് ചിലവ് ചെയ്യുന്നു എന്നുള്ളത് കൊണ്ടുമാണിത്. അതിനാൽ അനുസരണ ശീലമുള്ളവരും അല്ലാഹു സംരക്ഷിക്കും വിധം തങ്ങളുടെ**

ഭർത്താക്കന്മാരുടെ രഹസ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നവരുമാണ് സഹരിതരായ സ്ത്രീകൾ’ (4: 35)

ഭർത്താവിനെ അനുസരിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥയായ സ്ത്രീ അനുസരണത്തോടെ പരസ്പരം, വിശ്വാസവും രഹസ്യവും കാത്തുസൂക്ഷിച്ച് ജീവിക്കുമ്പോൾ വിവാഹ ജീവിതം സ്വർഗ്ഗീയമാകുന്നു. ഇതിന് വിപരീതമായാൽ ഗുരുതരമായ കലഹങ്ങളും പിണക്കങ്ങളും ഉടലെടുക്കുന്നു. അങ്ങനെ വിവാഹ ബന്ധം വിചേദിക്കപ്പെട്ടു പോകുമെന്ന് ബന്ധുക്കളോ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളോ അറിയുന്ന പക്ഷം അവർ അനുരഞ്ജിപ്പിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

‘എന്നിട്ട് അവർ രണ്ട് പേർക്കുമിടയിൽ പിളർപ്പുണ്ടാകുമെന്ന് നിങ്ങൾ (ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ) ഭയപ്പെടുന്ന പക്ഷം അവന്റെ ബന്ധുക്കളിൽ നിന്ന് ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥനേയും അവളുടെ ബന്ധുക്കളിൽ നിന്ന് ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥനേയും നിശ്ചയിക്കുക. അവർ രണ്ടു പേരും (മധ്യസ്ഥന്മാർ) രജിപ്പിച്ചുണ്ടാക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശിക്കുന്നതായാൽ രണ്ട് പേർക്കുമിടയിൽ യോജിപ്പുണ്ടാക്കുന്നതുമാണ്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാം റിയുന്നവനും സൂക്ഷ്മജ്ഞാനുമാണ്’ (4:36)

ഇവിടെ മദ്ധ്യസ്ഥന്മാരുടെ പങ്ക് വളരെ നിർണ്ണായകമാണ്. മധ്യസ്ഥന്മാർ അവരുടെ കക്ഷികളുടെ പക്ഷം പിടികൊണ്ടുള്ള സമർത്ഥനങ്ങളിലേക്കും വിവാദങ്ങളിലേക്കും ഒരിക്കലും വഴിമാറിപ്പോകരുത്. അനുരഞ്ജനമായിരിക്കണം മധ്യസ്ഥന്മാരുടെ ലക്ഷ്യം. ഇതിനായി വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്തും പൊരുത്തുകൊടുത്തും വിവാഹ പങ്കാളികളുടെ തെറ്റുകൾ തിരുത്തിയും അവരെ അനുനയിപ്പിച്ചും യോജിപ്പിനായി മാറ്റിതീർക്കാൻ സ്വന്തം കക്ഷിയെ മധ്യസ്ഥന്മാർ ആദ്യം ഒരുക്കണം. അതിന് ശേഷം പരസ്പരം യോജിപ്പിനായുള്ള മധ്യസ്ഥ

ശ്രമം വിജയിക്കുന്നതാണെന്ന് അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. ഇസ്ലാമിൽ വിവാഹ മോചനം മൂന്നു വിധമാണ്. ഒന്ന് തലാഖ്, രണ്ട് ഖുൽഅ്, മൂന്ന് ഫസ്ക്

തലാഖ്

ഭർത്താവിന് നൽകപ്പെട്ട അധികാരം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വിവാഹ ബന്ധം വേർപ്പെടുത്തുന്നതിനെയാണ് തലാഖ് എന്ന് പറയുന്നത്. തലാഖ് പുരുഷനുള്ള (ഭർത്താവിനുള്ള) അധികാരമാണ്. **‘അല്ലാദീ ബി യദീഹി ഉക്ദത്തു നിക്കാഹി’ വിവാഹ ബന്ധം ആരുടെ അധികാരത്തിലാണോ ആ ആൾ (2:238) എന്ന ഖുർആന്റെ പരാമർശമനുസരിച്ച് വിവാഹ മോചനത്തിൻ സാധരണ ഗതിയിലുള്ള അധികാരം ഭർത്താവിനാണ്. തലാഖ് രണ്ട് വിധത്തിലുണ്ട്. ഒന്ന് തലാഖ് രജ്ഘു (തിരിച്ചെടുക്കാവുന്ന തലാഖ് Revocable Divorce) രണ്ടാമത്തേത് തലാഖ് ബാഇൻ (തിരിച്ചെടുക്കാനാകാത്ത തലാഖ് Irrevocable Divorce)**

അറബികൾക്കിടയിൽ അജ്ഞാന കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന സമ്പ്രദായമായിരുന്നു ഈലാഅ്. ഭർത്താവ്, ഞാൻ ഭാര്യയുമായി ബന്ധപ്പെടുകയില്ല എന്ന് ശപഥം ചെയ്ത് മാറിനിൽക്കുന്ന സമ്പ്രദായമാണിത്. ചിലപ്പോൾ വർഷങ്ങളോളം ഭാര്യയുമായി ബന്ധപ്പെടാതെ മാറിനിൽക്കും. അറബികൾക്കിടയിലുണ്ടായിരുന്ന തലാഖിന്റെ ഒരു പ്രാകൃത രൂപമാണിത്. അങ്ങനെ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തവർ പരമാവധി നാല് മാസം മാത്രമേ വിട്ടു നിൽക്കാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് താഴെ പറയുന്ന ഖുർആൻ വാക്യം അവതരിച്ചതോടെ ഇസ്ലാമിൽ വിധിവന്നു. ബോധപൂർവ്വം നടത്തുന്ന ഇത്തരം ശപഥങ്ങളെ അപലപിച്ചു കൊണ്ട് ഖുർആൻ പറയുന്നു:

‘തങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് ശപഥം ചെയ്യുന്നവർക്ക് (ലില്ലദീന

യുജ്ജുന മിൻ നിസാഇക്കും) നാല് മാസം പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. പിന്നെ അവർ ഈ കാലയളവിൽ (രജണിപ്പ് ഉദ്ദേശിച്ച്) മടങ്ങുന്നുവെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അല്ലാഹു വളരെ പൊറുത്തു കൊടുക്കുന്നവനും വളരെ കൃപചെയ്യുന്നവനുമത്രെ ' (2:227) ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ പിണങ്ങി ക്കൊണ്ട് ബന്ധപ്പെടാതെ നാലു മാസമെ നിൽക്കാൻ പാടുള്ളൂ എന്നതിന് ഖുർആനിക പ്രമാണം ഈ വചനമാണ്. നാലാം മാസം കഴിഞ്ഞാൽ മധ്യസ്ഥന്മാർ ഇടപെട്ട് പ്രശ്നം പരിഹരിച്ച് രജണിപ്പുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കണം.

ഇനി മധ്യസ്ഥ ശ്രമങ്ങൾക്കെല്ലാം ശേഷം ഭർത്താവ് തലാഖിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് ഉടനടി പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്താവുന്ന വിധം ക്ഷിപ്ര സാധ്യമല്ല. നിശ്ചിത കാല ദൈർഘ്യത്തോടു കൂടിയതും ഉപാധികളോടു വ്യവസ്ഥ ചെയ്യപ്പെട്ടതുമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണിത്. തലാഖ് പ്രഖ്യാപനത്തിന് ശേഷം വിവാഹ മുക്ത പുനർവിവാഹം കഴിക്കാതെ നിൽക്കുന്ന നിശ്ചിത കാലദൈർഘ്യമാണ് ഇദ്ദേഹിന്. ഇദ്ദേഹിന് അറിയപ്പെടുന്നത്. ഇദ്ദേഹിന് കാലത്തും ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിൽ അനുരജ്ഞനത്തിന്റെ തീവ്രശ്രമങ്ങൾ

നടത്താനാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഉപാധികളുടെ താൽപര്യം.

ഇദ്ദേഹിന് കാലം

ഇദ്ദേഹിന് എന്നാൽ വിവാഹ മോചിതയും ഭർത്താവ് മരിച്ച വിധവകളും പുനർ വിവാഹം കഴിയുന്നതുവരെ പാലിക്കേണ്ട നിശ്ചിതമായ ദീക്ഷാകാലം അഥവാ കാത്തിരിപ്പിന്റെ കാലമാണ്. ഭർത്താവ് മരിച്ച വിധവകളുടെ ഇദ്ദേഹിന് നാലു മാസവും പത്ത് ദിവസവുമാണ്. വിവാഹ മോചിതയുടെ ഇദ്ദേഹിന് മൂന്ന് ആർത്തവ കാലമാണ്. (ഥലാസ ഖുറൂഇൻ) എന്നാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പറയുന്നതു്. വിവാഹമുക്ത ഭർത്താവുമായി വേർപെട്ട് പുനർ വിവാഹത്തിൽ ഏർപ്പെടാതെ കാത്തിരിക്കേണ്ട കാലമാണിത്. ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'ഇനി അവർ വിവാഹ മോചനത്തിനാണ് തീരുമാനിക്കുന്നതെങ്കിൽ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും നന്നായി അറിയുന്നവനുമകുന്നു. വിവാഹ മോചിതയായ സ്ത്രീകൾ മൂന്ന് ആർത്തവ കാലംവരെ സ്വയം നിയന്ത്രിച്ച് കാത്തിരിക്കേണ്ടതാണ്. അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ രജണിപ്പാണ് ആശ്രയിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതിൽ (ആ കാലയളവിൽ) അവരെ (തലാഖ് ചൊല്ലിയവളെ)

തിരിച്ചെടുക്കുന്നതിൽ കൂടുതൽ അവകാശമുള്ളത് അവർക്കാണ്. (ഭർത്താക്കന്മാർക്ക്)' (2:229) തലാഖ് ചൊല്ലിയാലും ഉടൻ തന്നെ വിവാഹ വിചേദനത്തിന്റെ പൂർണ്ണ രൂപത്തിലേക്ക് വരുന്നില്ല എന്ന് ഈ വചനം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവർ മൂന്ന് ആർത്തവ കാലം (ഥലാസത: ഖുറൂഇൻ) ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ കാത്തിരിക്കണം. 'ഖുർഇ' (ആർത്തവം) ന്റെ ബഹു വചനമാണ് 'ഖുറൂഅ്' ഇവിടെ ഖുറൂഅ എന്നതിന് ആർത്തവകാലം എന്നും നേർവിപരീതമായ ശുദ്ധി കാലങ്ങൾ എന്നും അർത്ഥം പറയുന്നു. ഖുലഫാഉർ റാശിദയു്⁽¹⁾, ഇമാം ഹംവൽ⁽²⁾ ഉം ഖുർഅ് എന്ന പദത്തിന് 'ആർത്തവകാലങ്ങൾ' എന്ന് അർത്ഥം പറയുമ്പോൾ അയിശാ⁽³⁾, ഇബ്നു ഉമർ⁽⁴⁾, ഇമാം മാലിക്⁽⁵⁾, എന്നിവർ 'ശുദ്ധി കാലങ്ങൾ' എന്നും അർത്ഥം പറയുന്നു. മൂന്ന് ആർത്തവങ്ങൾ എന്ന് പറഞ്ഞാൽ രണ്ട് മാസവും മൂന്ന് ശുദ്ധി കാലങ്ങൾ എന്ന് പറഞ്ഞാൽ മൂന്ന് മാസവും അർത്ഥം ലഭിക്കും. മദ്ഹബിന്റെ ഇമാമുകൾ വ്യത്യസ്ത വീക്ഷണം പുലർത്തുന്ന ഈ വിഷയം ഒരുചിത്രത്തിന് വിടാവുന്നതാണ്

മതാഅ് (ജീവനാംശം)

വിവാഹ മുക്തയായ മുസ്ലിം സ്ത്രീക്ക് ഭർത്താവ് ജീവനാംശം നൽകണമെന്ന 1985 ഇന്ത്യയിലെ സുപ്രീം കോടതി വിധി കോളിളക്കം സൃഷ്ടിച്ചതാണല്ലോ? ആധുനിക കാലത്ത് വിവാഹ മുക്തയായ മുസ്ലിം സ്ത്രീയുടെ അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനായി നമ്മുടെ പരമോന്നത കോടതി വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂക്തങ്ങൾ ഉദ്ദരിച്ച് ഇക്കാര്യത്തിലുള്ള യാഥാസ്ഥിതിക നിലപാടിനെ തിരുത്തിയത് തന്നെ വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ അജയ്യതയ്ക്കുള്ള തെളിവാണ്. ആ വചനം ഇപ്രകാരമാണ്.

'വിവാഹ മോചിതരായ സ്ത്രീ

കൾക്കും ന്യായാനുസ്മൃതം ജീവനാംശം നൽകേണ്ടതാണ്. (ഇക്കാര്യം) സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർക്ക് (നാം) ഒരു ബാധ്യതയാക്കിയിരിക്കുന്നു.’ (2:242)

നികാഹ് കഴിഞ്ഞു പക്ഷേ സഹശയനം നടന്നില്ല. അതിന് മുമ്പ് തലാവ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇദ്ദേഹം ആചരിക്കേണ്ടതില്ല. അവൾക്കും മതാഅ് (ജീവനാംശം) നൽകി സ്നേഹ പൂർവ്വം പറഞ്ഞയക്കാനാണ് ഖുർആൻ പറയുന്നത്. ‘നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ (വിവാഹം ചെയ്തിട്ട് അവരെ) സ്വർത്തിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലോ അല്ലെങ്കിൽ വിവാഹമുഖ്യമായി ഒന്നും നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലോ അവരെ വിവാഹ മോചനം ചെയ്തുവെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് കുറ്റമൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ ഈ സ്ഥിതിയിൽ നിങ്ങൾ അവർക്ക് ജീവിത വിഭവം നൽകേണ്ടതാണ്. സമ്പന്നൻ അവന്റെ കഴിവനുസരിച്ചും ദരിദ്രൻ അവന്റെ കഴിവനു സരിച്ചും മര്യാദ പ്രകാരമുള്ള ജീവിത വിഭവം. സദ്വൃത്തന്മാർക്ക് അതൊരു ബാധ്യതയുമാകുന്നു. (2:237)

ഇദ്ദേഹം കാലത്തെ തിരിച്ചെടുക്കൽ വിവാഹ മുക്തയുടെ ഇദ്ദേഹം എന്നത് വിവാഹമുക്ത ഗർഭിണിയാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കാനുള്ള ഒരു ഉപാധി മാത്രമല്ല. വിമോദിക്കപ്പെട്ട വിവാഹ ബന്ധം പുനസ്ഥാപിക്കാനുള്ള കാല പരിധി കൂടിയാണ്. വിവാഹ മോചനത്തിന്റെ ആദ്യപടി എന്ന നിലയിൽ തലാവ് ചെയ്യപ്പെട്ടെങ്കിലും ഇദ്ദേഹം കാലത്ത് പുരുഷന് സ്ത്രീ അന്യയാകുന്നില്ല. അതേ സമയം ഭാര്യയുമല്ല. ഈ സമയം തലാവ് ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ത്രീ ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ തന്നെ താമസിക്കണമെന്നാണ് ഖുർആന്റെ കൽപ്പന. ഇദ്ദേഹം കാലത്ത് സ്ത്രീയെ വീണ്ടും ഭാര്യപദവിയിലേക്ക് നിരൂപാധികം ഭർത്താവിന് തിരിച്ചെടുക്കാം. വാസ്തവത്തിൽ ഒരു വീട്ടിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ വീ

ണ്ടും അവർ അടുക്കാനും രജതിപ്പുണ്ടാക്കാനുമാണ് ഇസ്ലാം അങ്ങനെ നിഷ്കർശിച്ചത്. ഇങ്ങനെ തലാവ് ചെയ്തതിന് ശേഷവും ഒരു പ്രഖ്യാപനം വഴി അവളെ ഭാര്യപദത്തിലേക്ക് തിരിച്ചെടുക്കാം. ഈ തലാവിനെയാണ് ‘തലാവ് റജ്ഹൂ’ മൊഴി ചെയ്ത ഭാര്യയെ മൊഴി റദ്ദാക്കി തിരിച്ചെടുക്കാവുന്ന ആനുകൂല്യമുള്ള തലാവ് എന്നു പറയുന്നത്. ഇപ്രകാരം രണ്ട് തവണ ഇസ്ലാമിൽ അനുവദനീയമാണ്. ഖുർആൻ പറയുന്നു:

‘(റദ്ദാക്കാവുന്ന അഥവാ തിരിച്ചെടുക്കാവുന്ന വിവാഹ മോചനം) രണ്ടു പ്രാവശ്യമാണ്. പിന്നീട് ന്യായമായ നിലയിൽ (ഭാര്യയെ) യെ കൂടെ നിറുത്തുകയോ ഔദാര്യ പൂർവ്വം വിട്ടയക്കുകയോ ചെയ്യാം. നിങ്ങൾ അവർക്ക് (ഭാര്യമാർക്ക്) നൽകിയിട്ടുള്ളവയിൽ നിന്നും യാതൊന്നും (തിരികെ) വാങ്ങുന്നത് നിങ്ങൾക്ക് അനുവദനീയമല്ല. രണ്ടുപേരും അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമാതിർത്തികളെ നിലനിർത്തുകയില്ലെന്ന് ഭയപ്പെടുന്നെങ്കിലല്ലാതെ. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമ പരിധികളെ പാലിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിയാതെ വരുമെന്ന് നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ എന്തു നൽകിക്കൊണ്ട് അവർ (വിവാഹ) മോചനം നേടുന്നുവോ അതിലവർക്ക് ഇരുവർക്കും കുറ്റമില്ല അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമ പരിധികളാണിവ. അതുകൊണ്ട് ഇവയെ നിങ്ങൾ ലംഘിക്കരുത്. ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമ പരിധികളെ അതിലംഘിക്കുന്നുവെങ്കിൽ (അറിയുക) അവർ തന്നെയാണ് അധർമ്മകാരികൾ’ (2:230)

അതായത് ഇദ്ദേഹം കാലത്ത് പുരുഷന് അവളെ ഒരു പ്രഖ്യാപനം വഴി നികാഹ് കൂടാതെ തിരിച്ചെടുക്കാം. എന്നാൽ ഇദ്ദേഹം കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷമാണെങ്കിൽ അവളുടെ സമ്മതം വാങ്ങി വീണ്ടും നികാ

ഹ് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങനെ ഒന്നാമത്തെ നികാഹ് കഴിഞ്ഞ് തിരിച്ചെടുത്ത് വിവാഹ ജീവിതം നയിക്കവെ വീണ്ടും പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടായി തലാവ് ചെയ്താൽ എന്നിരിക്കട്ടെ എന്നാലും ഇദ്ദേഹം കാലത്തിനുള്ളിൽ വീണ്ടും ആദ്യത്തേത് പോലെ തിരിച്ചെടുക്കാം അത്പോലെ ഇദ്ദേഹം ശേഷമാണെങ്കിൽ നികാഹ് ചെയ്തും തിരിച്ചെടുക്കാം. ഇങ്ങനെ രണ്ട് തവണ തിരിച്ചെടുക്കാവുന്ന (തലാവ് റജ്ഹൂ) ആനുകൂല്യം ഇസ്ലാം അനുവദിക്കുന്നു. ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം മനസ്സിലാവുന്നത് തലാവിന് ശേഷം വേർപിരിയുന്ന ബന്ധങ്ങൾ അനുരജ്ഞനത്തിലൂടെ പുനസ്ഥാപിച്ചു കൊണ്ട് മുന്നോട്ടു പോകാൻ ഇസ്ലാം എളുപ്പ വഴികൾ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. തലാവിന് ശേഷവും അവർ ഭർതൃഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കണം

‘ഓ നബി, നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ വിവാഹ മോചനം ചെയ്യുമ്പോൾ അവരുടെ ഇദ്ദേഹം യുടെ സമയ മനുസരിച്ച് വിവാഹ മോചനം ചെയ്യുക. ഇദ്ദേഹം കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യുക. നിങ്ങളുടെ നാമനായ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുക. അവരുടെ വീടുകളിൽ നിന്ന് നിങ്ങളവരെ പുറത്താക്കുകയുമരുത്. അവർ സ്വയം പുറത്തുപോകുകയുമരുത്. അവർ പ്രത്യക്ഷമായൊരു ദുർപ്രവർത്തി ചെയ്താലല്ലാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ (നിയമ) പരിധികളാണിവ. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമ പരിധികളെ വല്ലവനും ലംഘിക്കുന്നതായാൽ അവൻ തന്റെ സ്വന്തം ആത്മാവിനെ തന്നെയാണ് ദ്രോഹം ചെയ്യുന്നത്. അതിന് ശേഷം അല്ലാഹു ഏതെങ്കിലും ഒരു പുതിയ കാര്യം നടപ്പിൽ വരുത്തിയേക്കുമെന്ന് നിഅറിയുന്നില്ല.’ (65:2) ഖുർആന്റെ ഈ കൽപ്പന നബി^(സ) തിരുമേനിയോടല്ല എന്ന് വ്യക്തമാണ്. റസൂൽ തിരുമേനി^(സ)ക്ക് വിവാഹ മോചനം പാടില്ല എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചതാണ് (33: 53) അതുകൊണ്ട് ഇത് മു

സ്ലിംകളോടുള്ള പൊതു കൽപ്പനയാണ്.

ഈ ഖുർആൻ വചനത്തിൽ വിവാഹ മോചനം ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ത്രീയെ ഇദ്ദേഹം വരെ മൊഴി ചൊല്ലിയ ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ തന്നെയാണ് പാർപ്പിക്കേണ്ടത് എന്ന് വ്യക്തമായും അല്ലാഹു നിഷ്കർശിച്ചു പറയുന്നു. അതോടൊപ്പം സ്ത്രീകളോട് സ്വയം പുറത്ത് പോവരുതെന്നും കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ വ്യക്തമായ ദുർപ്രവർത്തി ചെയ്ത സ്ത്രീകൾ എന്നത് കൊണ്ട് വ്യഭിചാരമാണ് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടത്. വിവാഹ മോചനങ്ങളിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും സ്ത്രീയുടെ വ്യഭിചാര കുറ്റം കൊണ്ടല്ല എന്ന് വ്യക്തമാണല്ലോ.

മൊഴിചൊല്ലപ്പെട്ട ഗർഭിണികളായ സ്ത്രീയുടെ ഇദ്ദേഹം അവൾ പ്രസവിക്കുന്നത് വരെയാണ്. പ്രസവ ശുശ്രൂഷയടക്കം എല്ലാ ചിലവുകളും ഭർത്താവ് തന്നെ വഹിക്കണം. ശിശുവിന് മൂലകൊടുക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ ചിലവും ഭർത്താവാണ് വഹിക്കേണ്ടത്. ഇദ്ദേഹത്തിന് വിവാഹ മുക്ത പുരുഷന്റെ ഭാര്യയല്ല. തലാഖ് ചെയ്യപ്പെട്ടവളാണ്. ആകയാൽ (മുൻ)ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ അവൾക്ക് യാതൊരുവിധ പീഡനമോ വിഷമമോ ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല എന്ന് ഖുർആൻ പ്രത്യേകം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഖുർആൻ പറയുന്നു. **‘അവരെ (വിവാഹ മുക്തയായ സ്ത്രീകളെ അവരുടെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സമയത്ത്) നിങ്ങളുടെ കഴിവിനനുസരിച്ച് നിങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലത്ത് താമസിപ്പിക്കുക. അവർക്ക് വിഷമമുണ്ടാക്കാൻ വേണ്ടി നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുത്. അവർ ഗർഭിണികളാണെങ്കിൽ പ്രസവിക്കുന്നത് വരെ നിങ്ങളുടെ ചിലവ് നൽകുക. പിന്നീട് നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി അവർ (ശിശുവിന്) മൂല കൊടുക്കുകയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ അവർക്ക് അവരുടെ പ്ര**

തിഫലങ്ങൾ നൽകുക. ഉചിതമായ നിലയിൽ നിങ്ങൾ പരസ്പരം കൂടിയായാലോ ചിട്ട തീരുമാനിക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് പരസ്പരം വിഷമം അനുഭവപ്പെടുന്നതായാ അവനു (പിതാവു) വേണ്ടി മറ്റൊരു സ്ത്രീ മൂലപ്പാൽ കൊടുക്കട്ടെ.’ (അത്തലാഖ്.65:7)

വാസ്തവത്തിൽ മുറിഞ്ഞ് പോയ ബന്ധം പുനസ്ഥാപിക്കാൻ ഇദ്ദേഹത്തിന് ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ താമസിക്കണം എന്നാണ് അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചത്. പക്ഷേ ഈ നിബന്ധന സാർവ്വത്രികമായി മുസ്ലിം സമൂഹത്തിൽ ലംഘിക്കപ്പെട്ടു കാണുന്നു. ഒരേ വീട്ടിൽ തന്നെ തലാഖ് ചെയ്യപ്പെട്ട വർജീവികളുമായി അത് തീർച്ചയായും അനുരഞ്ജനത്തിനുള്ള ഏറ്റവും ഒരേ വീട്ടിലുള്ള അവരുടെ ഇദ്ദേഹം താമസം വീണ്ടും യോജിപ്പ് സാധ്യമാക്കുന്നു. പക്ഷേ ഇവിടെ സാർവ്വത്രികമായി സംഭവിക്കുന്നത് നേരെ മറിച്ചാണ്. വഴക്കും വക്കാനുമായി ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ നിന്ന് തെറ്റിപ്പിരിഞ്ഞ് സ്വന്തം വീട്ടിൽ എത്തിയതിന് ശേഷമോ ഭർത്താവിൽ നിന്ന് അവൾ അകന്നു കഴിയുന്ന വേളയിലോ ആണ് ഭർത്താവ് തലാഖ് ചൊല്ലുന്നത്. ഇങ്ങനെ വേർപെട്ട് കഴിയുന്ന അവസ്ഥയിൽ തന്നെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലാവധി കഴിയുന്നു. അങ്ങനെ അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രമായ ഒരു നിയമം ഇവിടെ ലംഘിക്കപ്പെടുകയോ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ കഴിയാതെ പോവുകയോ ചെയ്യുന്നു. ഈ വിധി കർശനമായി സമൂഹം നടപ്പിൽ വരുത്തുകയാണെങ്കിൽ ഒരു പാട് വിവാഹമോചനങ്ങൾ ഒഴിവാക്കപ്പെടുമായിരുന്നു.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ യുക്തി

തലാഖിന് ശേഷമുള്ള ഇദ്ദേഹം ചുരുങ്ങിയത് മൂന്ന് ആർത്ഥങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള രണ്ട് ശുദ്ധികാലം ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. തലാഖ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന അവസരം ശുദ്ധി കാലമായിരിക്കണമെന്ന്

നിർബന്ധമാണ്. ആർത്ഥ സമയത്ത് തലാഖ് പാടില്ല. ഇതിന്റെ താൽപര്യം ആർത്ഥ വേളയിൽ ഭര്യഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിൽ സമ്പർക്കമില്ലാത്ത കാലമാണ്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്ത്രീ കളോടുള്ള ആഭിമുഖ്യം കുറയുന്നു. ആർത്ഥ കാലമായതിനാൽ അവരുടെ സംഘർഷങ്ങളും പിണക്കവും ലൈംഗിക വേഴ്ചയിലൂടെ ലഘൂകരിക്കാനും മയപ്പെടുത്താനുമുള്ള സന്ദർഭം ഉണ്ടാവുന്നില്ല. ശാരീരികമായി കൂടുതൽ അടുപ്പമുണ്ടാകുന്ന ശുദ്ധികാലത്ത് തലാഖിനോടുള്ള പ്രവണത കുറയുന്നതു കൊണ്ടാണ് ആ സമയത്ത് തലാഖ് ചൊല്ലാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അങ്ങനെ തലാഖ് പ്രഖ്യാപനത്തിന് ശേഷം മൂന്ന് ആർത്ഥ കാലങ്ങളോ അല്ലെങ്കിൽ ശുദ്ധികാലങ്ങളോ തലാഖിനും മറ്റൊരു വിവാഹത്തിനുമിടയിലുള്ള കാത്തിരിപ്പിന്റെ ഘട്ടമാണ് (ഇദ്ദേഹം കാലം). ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഭർത്താവിനോടൊപ്പം താമസിക്കുന്ന തലാഖ് ചെയ്യപ്പെട്ട ഭാര്യയെ അദ്ദേഹത്തിന് ഞാൻ ഇവളെ തിരിച്ചെടുക്കുന്നു എന്ന പ്രഖ്യാപനം നടത്തി തിരിച്ചെടുക്കാം. ഇദ്ദേഹം കാലത്ത് ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ കഴിയുന്നത് കൊണ്ട് വിവാഹ ജീവിതം പുനസ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഉചിതമായ സന്ദർഭവും സമയവും ലഭിക്കുന്നു. വിവാഹ മുക്ത ഗർഭിണിയാണെങ്കിൽ പ്രസവിക്കുന്നത് വരെയാണ് അവളുടെ ഇദ്ദേഹം സന്ദർഭത്തിൽ അവൾ ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിലും ചിലവിലുമാണ് കഴിയേണ്ടത്. തലാഖ് ചെയ്യപ്പെട്ട ഭാര്യയോടുള്ള വിരോധവും വിപ്രതിപത്തിയും ഇല്ലാതാവുന്ന ഏറ്റവും അനുകൂലമായ സാഹചര്യമായി ആ സന്ദർഭം മാറുന്നു. ഈ കാലയളവിൽ അവളെ തിരിച്ചെടുക്കാനുള്ള സാധ്യത ഒരുകയമാണ് ഈ നിബന്ധന വഴി ഇസ്ലാം ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. (തുടരും) ●

ആശങ്ക ഉയർത്തുന്ന സിറിയ

ഒരു ദശാബ്ദം മുമ്പ് അറബ് ലോകത്തുണ്ടായ മുല്ലപ്പൂ വിപ്ലവത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള ഭരണ മാറ്റമാണ് സിറിയയിൽ സംഭവിച്ചത്. വിമത സേനാ നേതാവ് അബൂ മുഹമ്മദ് അൽ ജുലാനിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഹൈഅത്ത് തഹ്‌രീർ അശ്ശാമ (എച്ച് ടി എസ്) എന്ന സായുധ ജിഹാദ് സംഘമാണ് സിറിയയിൽ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ബശ്ശാറുൽ അസദിന്റെ ഭരണകൂടം പിടിച്ചെടുത്തത്. എച്ച് ടി എസ് മുന്നേറ്റത്തിനു മുമ്പിൽ സിറിയൻ പ്രതിരോധമൊന്നുമില്ലാതെ ബശ്ശാർ അധികാരം ഉപേക്ഷിച്ച് റഷ്യയിൽ അഭയം തേടുകയാണുണ്ടായത്.

മുല്ലപ്പൂ വിപ്ലവകാലത്ത് ഈജിപ്ത്, ലിബിയ, തുണീഷ്യ, യമൻ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ ഭരണമാറ്റമുണ്ടായപ്പോൾ അന്ന് സിറിയയിൽ കലാപകാരികളെ തുരത്തി ബശ്ശാറിനെ സംരക്ഷിച്ചത് റഷ്യയും ഇറാനും ഹിസ്ബുല്ലയുമാണ്. മുല്ലപ്പൂ വിപ്ലവത്തിന് ശേഷം ഈജിപ്തിലും തുണീഷ്യയിലും വീണ്ടും ഏകാധിപതികൾ ഭരണത്തിൽ വന്നു. ലിബിയയും യമനും ആഭ്യന്തര യുദ്ധത്തിൽ വലയുകയുമാണ്. ഇപ്പോൾ സിറിയയിലും 57 വർഷം പഴക്കമുള്ള അസദ് കുടുംബഭരണകൂടം തൊടിച്ചിടക്കുള്ളിൽ പിഴുതുമാറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിമതസേന മൂന്ന് മാസം കൊണ്ട് അധികാര കൈമാറ്റം പൂർത്തിയാക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭരണഘടനയും പാർലമെന്റും ഇപ്പോൾ സസ്പെന്റ് ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്.

ബശ്ശാറുൽ അസദ് ഏകാധിപത്യ പ്രവണതയുള്ള നേതായിരുന്നു എന്നതിൽ സംശയമില്ല. അദ്ദേഹം ഭരിച്ച രാജ്യം അത്രമാത്രം സംഘർഷഭരിതവുമായിരുന്നു എന്ന കാര്യവും നാം കണക്കിലെടുക്കണം. മാത്രമല്ല ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന മഹാക്രൂരതകൾ യഹൂദ പാശ്ചാത്യൻ മാധ്യമങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയായിരിക്കാനാണ് സാധ്യത. സിറിയയിൽ ഭരണം പിടിച്ച എച്ച് ടി എസ് നേതാവ് അബൂ മുഹമ്മദ് അൽ ജുലാനിയെ അൽഖായിദാ ബന്ധം ആരോപിച്ച് അമേരിക്ക ഭീകരനായി പ്രഖ്യാപിച്ചതാണ്. മാത്രമല്ല അയാളെ പിടികൂടുന്നവർക്ക് ഒരു കോടി ഡോളർ ഇനാം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അമേരിക്ക ജുലാനിയുടെ ഭീകര പിൻവലിച്ച് അഭിമതനായി പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുകയാണ്. പശ്ചിമേഷ്യ സന്ദർശിച്ച യു എസ് നയതന്ത്ര സംഘത്തിലെ ബാർ ബറ ലീഫും അൽ ജുലാനിയും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ കൊടും ഭീകരൻ ജുലാനി ഒറ്റയടിക്ക് സമാധാനത്തിന്റെ വെള്ളരി പ്രാവായി മാറിയിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ ഹൈഅത്ത് തഹ്‌രീർ അശ്ശാമ (എച്ച് ടി എസ്) അമേരിക്കയുടെ ഭീകര പട്ടികയിൽ ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. ആവശ്യം കഴിഞ്ഞാൽ ജുലാനിയെ വീണ്ടും ഭീകരനാക്കി അയാൾ ഭരിക്കുന്ന സിറിയ, അമേരിക്കയും ഇസ്രായേലും മുഴുവൻ പിടിച്ചടക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. താൽപര്യങ്ങൾക്ക് വഴങ്ങുന്നുവെങ്കിൽ അയാളെ അവിടെ തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതാണ്

അമേരിക്കയുടെ നയതന്ത്ര മായാജാലം. ശിശുക്കളും സ്ത്രീകളുമടക്കം പതിനായിരക്കണക്കിന് ആളുകളെ പശ്ചിമേഷ്യയിൽ കൊന്നൊടുക്കാനും അത് തമസ്കരിക്കാനും മാധ്യമങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കുന്ന അമേരിക്കയും പശ്ചാത്യ മീഡിയകളുമാണ് സിറിയൻ വാർത്തകളും ലോകത്ത് എത്തിക്കുന്നത്. വിശകലനം ചെയ്യാതെ നാം അത് വിഴുങ്ങരുത്.

ബശ്ശാറുൽ അസദിനെ താങ്ങിനിർത്തിയിരുന്ന റഷ്യയും ഇറാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണം നിലനിർത്താൻ ഒട്ടും താൽപര്യം കാണിച്ചില്ല. ഉക്രയൻ യുദ്ധത്തിൽ വ്യാപൃതരായതുകൊണ്ടോ അതല്ല മറ്റു വല്ല ഗൂഢാഭ്യന്തരങ്ങളും ഉള്ളതുകൊണ്ടോ എന്തെന്നറിയില്ല അസദിന്റെ ഭരണം നിലനിർത്താൻ റഷ്യ സൈനികമായി യാതൊരു നീക്കവും നടത്തിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് അഭയം മാത്രമാണ് നൽകിയിരിക്കുന്നത്. റഷ്യക്ക് സിറിയയിൽ കലാപകാരികളെ നേരിടാൻ എല്ലാവിധ സൈനിക സന്നാഹങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. 1971 ൽ സിറിയയിൽ പണിതതും യൂറോപ്പിനെയും വടക്കൻ ആഫ്രിക്കയെയും നേരിടാൻ സജ്ജവുമായ റഷ്യയുടെ ആധുനിക വൽക്കരിച്ച വിപുലമായ ടാർടസ് എന്ന നാവികത്താവളവും അത്പോലെ ഖൈമിൻ എന്ന വ്യോമത്താവളവുമുണ്ട്. എന്നിട്ടും സിറിയൻ തലസ്ഥാനമായ ഡമാസ്കസ് വരെ നിർബാധം മുന്നേറിയ എച്ച് ടി എസ് സായുധ സംഘത്തെ റഷ്യ പ്രതിരോധിച്ചില്ല. പോരാട്ടങ്ങളും കൂട്ടക്കു

രുതിയും ആഭ്യന്തര യുദ്ധങ്ങളും ഒരു പാട് കണ്ടാണ് സിറിയയിൽ കേവലം പതിനൊന്ന് ദിവസം കൊണ്ട് രക്തരഹിത വിപ്ലവത്തിലൂടെ ഭരണമാറ്റമുണ്ടായത്. 2024 നവമ്പർ 27 ന് പൊടുന്നനെ തുടങ്ങി 2024 ഡിസംബർ 8 ന് ബശ്ശാറുൽ അസദിന്റെ നിഷ്ക്രമണത്തോടെ പര്യവസാനിച്ച വിമത മുന്നേറ്റം അത്ഭുതവും നിഗൂഢതയുമാണ് ഉയർത്തുന്നത്. ഇതിനെല്ലാം പിന്നിൽ തൊട്ടടുത്ത രാജ്യമായ ഇസ്രായേലിന്റെ കരങ്ങളുണ്ട് എന്ന കാര്യം വ്യക്തമാണ്. ഇതിനകം സിറിയൻ അതിർത്തിയിൽ നിന്നും ഉള്ളിലേക്ക് പത്ത് കിലോമീറ്റർ ഇസ്രായേൽ സൈന്യം കയറി. അവർ പുതുതായി പിടിച്ചടക്കിയ ഹെർമോൺ മല നിരകളിലെത്തിയാണ് സിറിയയിൽ ഇസ്രായേൽ സൈനിക സാന്നിധ്യം തുടരുമെന്ന് തെതന്യാഹു പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ജോർദാൻ, ഹസ്ബാനി എന്നീ നദികളിലെ ജലസ്രോതസ്സായ സിറിയയുടെ ഗോലാൻ കുന്ന്യൂകളുടെ മുന്നിലാണ് ഭാഗം ഇസ്രായേൽ 1967 ലെ ആറ് ദിന യുദ്ധത്തിൽ പിടിച്ചെടുക്കുകയും 1981 ൽ അത് തങ്ങളുടെ രാജ്യത്തോട് കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയും ചെയ്തതാണ്. ഇങ്ങനെ ആക്രമണത്തിലൂടെ രാജ്യവികസനമാണ് ഇസ്രായേലിന്റെ രാജ്യവിസൃത നയം. അവരുടെ തീവ്രവലത് പക്ഷ മന്ത്രിമാർ ഒരു പ്രസ്താവനയിൽ പറഞ്ഞത് ഡമാസ്കസ് വരെ ഇസ്രായേലിന്റെ അതിർത്തി വികസിപ്പിക്കുമെന്നാണ്. ഇപ്പോഴത്തെ സിറിയൻ വിപ്ലവം റഷ്യയുടെ സഹായത്തോടുള്ള ഇസ്രായേലിന്റെ വാഗ്ദത്ത ഭൂമിയുടെ രാജ്യവിസൃത പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാണോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇസ്രായേലിന് വേണ്ടി എന്തും ചെയ്യാൻ തയ്യാറായുള്ള റഷ്യയോട് ആഭിമുഖ്യം പുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ട്രംപ് അമേരിക്കൻ പ്രസിഡണ്ടായി 2025 ജനുവരി 20 ന് അധികാരമേൽ

ക്കുകയാണ്. അതിന് മുമ്പ് ഈ മേഖലയിൽ ഇസ്രായേലിന് ആധിപത്യമൊരുക്കാൻ രംഗവേദി ഒരുക്കാനായിരിക്കാനാണോ ഈ സംഭവ പരമ്പരകൾ.

സിറിയയിൽ വിപ്ലവ ജേതാവായ അബൂ മുഹമ്മദ് അൽ ജൂലാനിയുടെ പേരിൽ ഇസ്ലാമിക തീവ്രവാദം ആരോപിച്ച് സിറിയയെ സംഘർഷഭരിതമാക്കി ഇസ്രായേൽ സിറിയയെ എളുപ്പത്തിൽ സൈനികമായും രാഷ്ട്രീയമായും കീഴടക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്. പശ്ചിമേഷ്യയിലെ ഈ സൈനിക രാഷ്ട്രീയ നാടകങ്ങളിൽ ആരാണോ അവസാന ഗുണഭോക്താവ് അവരായിരിക്കും ഈ പശ്ചിമേഷ്യൻ നാടകത്തിന്റെ തിരക്കഥാകൃത്തും സംവിധായകനും ലാഭം കൊയ്യുന്ന നിർമ്മാതാവും. തീവ്രവാദികളും ഭീകരവാദികളും അതിനുള്ള നിമിത്തങ്ങളോ ഉപകരണങ്ങളോ മാത്രം.

കേരളത്തേക്കാൾ കുറഞ്ഞ ജനസംഖ്യയുള്ള (രണ്ടേകാൽ കോടി) സിറിയ പടിഞ്ഞാറൻ ഏഷ്യയിൽ മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽ തീരത്തു സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഒരു പശ്ചിമേഷ്യൻ രാജ്യമാണ്. ഏഷ്യ, യൂറോപ്പ്, ആഫ്രിക്ക എന്നീ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളുടെ സംഗമസ്ഥാനത്ത് മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽ തീരത്തു സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പശ്ചിമേഷ്യൻ രാജ്യമായ സിറിയ ലോകത്ത് വിധിനിർണ്ണായകമായ പല സംഭവങ്ങളുടെയും പ്രഭവ കേന്ദ്രമാണ്. ലോക മതസാംസ്കാരിക ചരിത്രത്തിൽ നിർണ്ണായക പ്രാധാന്യമുള്ള ഈ രാജ്യം സഹസ്രഹാബ്ദങ്ങളുടെ സമ്പന്നമായ ഒരു ചരിത്രഭൂമിയാണ്. മെസപ്പൊട്ടോമിയൻ സാമ്രാജ്യങ്ങളിലൊന്നായ അസീറിയയിൽ നിന്നു ലഭിച്ച നാമമാണ് സിറിയ. അറബിയിൽ ശാം എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഈ പുരാതന രാജ്യത്തിന്റെ ദേശവിസൃതി ചരിത്രത്തിൽ പല തവണ സങ്കോച വികാസങ്ങൾക്ക്

വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. ലെബനൻ, ഇന്നത്തെ ഇസ്രായേലിന്റെയും ജോർദ്ദാന്റെയും ഭൂരിപക്ഷം പ്രദേശങ്ങൾ, ഇറാഖിന്റെയും സൗദി അറേബ്യയുടെയും ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ എന്നിവചേർന്നതായിരുന്നു പുരാതന സിറിയ. അസീറിയർ, ബാബിലോണിയക്കാർ, പേർഷ്യക്കാർ, ഗ്രീക്കുകാർ, റോമാക്കാർ എന്നീ പ്രാചീന ലോകത്തെ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സിറിയയിൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. സെന്റ് പോൾ രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത ആധുനിക ക്രിസ്തു മതത്തിന്റെ ആദ്യകാല വിഹാരരംഗം സിറിയയുടെ തുർക്കി അതിർത്തിയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന അന്തിയോക്യയായിരുന്നു. സെന്റ് തോമസിനാൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട കേരളത്തിലെ പുരാതന സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ആസ്ഥാനം ഇന്നും സിറിയയാണ്.

റസൂൽ തിരുമേനി^(¹) ബാലനായിരിക്കുമ്പോൾ സന്ദർശിച്ച നാട് എന്ന നിലക്ക് ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ സിറിയ തുടക്കം മുതൽ തന്നെ ശ്രദ്ധ നേടിയ രാജ്യമാണ്. റസൂൽ തിരുമേനി^(¹)യുടെ കാലത്ത് തന്നെ ചില സിറിയൻ ഗോത്രങ്ങൾ മദീനയെ ആക്രമിക്കാൻ തയ്യാറെടുക്കുന്നു എന്ന് സൂചന കിട്ടിയതിന്റെ ഫലമായി പ്രതിരോധിക്കാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകൾ അവിടുന്ന് നടത്തിയിരുന്നു. റോമാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കീഴിലായിരുന്നപ്പോൾ ക്രി. വ ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടിലാണ് ഇസ്ലാം മതം സിറിയയിൽ പ്രചരിച്ചത്. ഖുലഫാ ഉറാശിദീങ്ങളായ ഹദ്ദരത്ത് അബൂബക്കർ^(²) ഹദ്ദരത്ത് ഉമർബ്നുൽ ഖത്താബ്^(³) എന്നിവരുടെ കാലത്ത് ഇസ്ലാമിന്റെ ഐതിഹാസിക പടനായകൻ ഖാലിദ് ബ്നു വലീദിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് സിറിയ മുസ്ലിംകൾക്ക് കീഴ്പ്പെട്ടത്. പിന്നീട് ഉമവീ ഖിലാഫത്തിന്റെ ആസ്ഥാനം സിറിയയിലെ ഡമാസ്കസ് ആയിരുന്നു. ഉത്തരാഫ്രിക്കയും സ്വെ

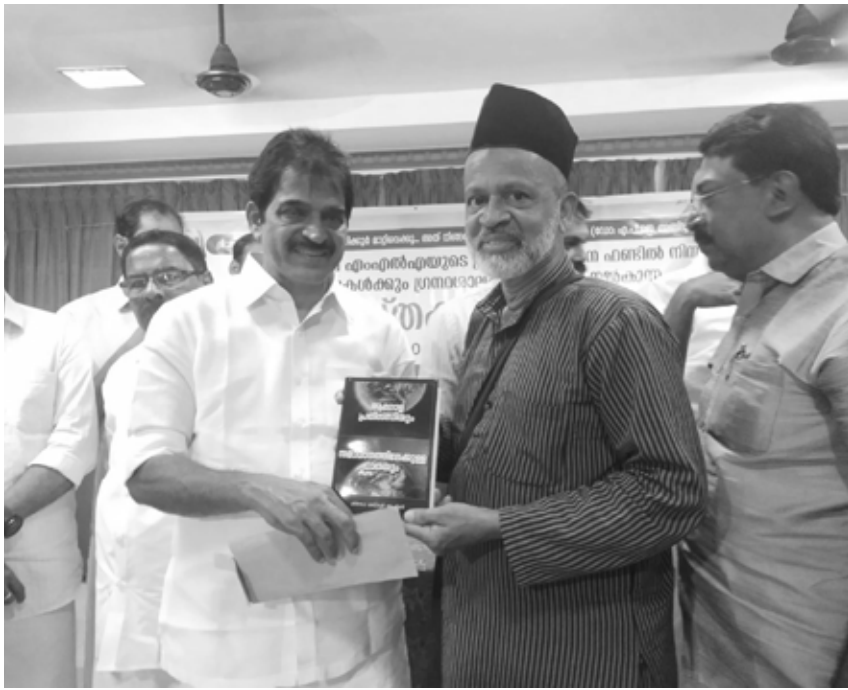
യിനും മുസ്ലിംകൾ കീഴടക്കിയത് ഡമാസ്ക്കസ് ആസ്ഥാനമായുള്ള ഉമവി വിലാഹത്തിനു കീഴിലാണ്. അബ്ബാസിയാ വിലാഹത്തിന് ശേഷം ഉമ്മാനിയ വിലാഹത്തിന് വന്നു. ഒന്നാം ലോക മഹായുദ്ധത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ട ഉമ്മാനിയ വിലാഹത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ 1920 ൽ ഫ്രഞ്ച് മാൻഡേറ്റിനു കീഴിൽ സിറിയ വന്നു. 1936 ൽ ഫ്രഞ്ച് സിറിയൻ സ്വാതന്ത്ര്യക്കരാർ പ്രകാരം സിറിയ സ്വതന്ത്രമായി. ഹാശിം അൽ അതാസ്സി ആദ്യ പ്രസിഡണ്ടായെങ്കിലും ആ കരാർ അംഗീകരിക്കാൻ ഫ്രഞ്ച് പാർലമെന്റ് വിസമ്മതിക്കുകയുണ്ടായി. 1946 രണ്ടാം ലോക യുദ്ധാനന്തരം അവസാന ഫ്രഞ്ച് സൈനികനും പിൻവാങ്ങി സിറിയ പൂർണ്ണമായും സ്വതന്ത്രമായി. 1948 ൽ ഇസ്രായേൽ അന്യായമായി രൂപീകൃതമായപ്പോൾ അറബ് സംയുക്ത സേനക്കൊപ്പം ഇസ്രായേലുമായി യുദ്ധം ചെയ്തു. പിന്നീട് പല തവണ സൈനിക അട്ടിമറികളും സിവിലിയൻ ഭരണങ്ങളും സിറിയയിലുണ്ടായി. 1958 ൽ ഈജിപ്ഷ്യൻ പ്രസിഡണ്ട് ഗമാൽ അബ്ദുനാസറുമായി ചേർന്ന് ഈജിപ്തും സിറിയയുമായി ലയിച്ച യൂണൈറ്റഡ് അറബ് റിപ്പബ്ലിക്കായി. 1961 ൽ സിറിയയിൽ സൈനിക അട്ടിമറിയോടെ ആ യൂണൈറ്റഡ് അറബ് റിപ്പബ്ലിക്ക് ഇല്ലാതായി. 1966 വീണ്ടും പട്ടാള അട്ടിമറി. 1967 ലെ ഇസ്രായേലുമായുള്ള യുദ്ധത്തിലാണ് ഗോലാൻ കുന്നുകൾ സിറിയക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടത്. അന്ന് ഈ ബശ്ശറുൽ അസദിന്റെ പിതാവ് ഹാഫിസുൽ അസദ് പ്രതിരോധ മന്ത്രി ആയിരുന്നു. 1970 കളിൽ അട്ടിമറിയിലൂടെയാണ് ഹാഫിസുൽ അസദ് പ്രസിഡണ്ടായത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അറബ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് ബന്ധത്തിന് പാർട്ടിയാണ് അട്ടിമറി നടത്തിയത്. ആ പാർട്ടിയുടെ സെക്രട്ടറി ജനറലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ബശ്ശറിന്റെ മൂത്ത സഹോദരൻ രാഷ്ട്രീയ ആഭിമു

ഖ്യമുള്ള ബാസൽ അൽ അസദ് ആയിരുന്നു പിതാവ് ഹാഫിസിന്റെ പിൻഗാമി ആയി വരേണ്ടത്. 1964 ൽ ഒരു കാർ അപകടത്തിൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചു. അങ്ങനെയാണ് അന്ന് നേത്ര ഡോക്ടറായി ലണ്ടനിൽ കഴിയുകയായിരുന്ന മകൻ ബശ്ശറുൽ അസദ് പ്രസിഡണ്ടാവുന്നത്. റസൂൽ തിരുമേനി^(സ) അവസാന കാലത്തെ സർവ്വനാശം വിതക്കുന്ന ശക്തികളുടെ പുറപ്പാടിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ പ്രവചനങ്ങൾ ശാമ്യമായി അഥവാ സിറിയയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. നിരവധി നാഗരിക സംസ്കൃതികളുടെ ജന്മഭൂമിയും വളർത്തുഭൂമിയുമായ സിറിയ അവയുടെയെല്ലാം ഉത്ഥാന പതനങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ച ചരിത്ര ഭൂമിയാണ്. ലോകത്തിന്റെ പരിഷ്കരണത്തിനും രക്ഷക്കുമായി അല്ലാഹു ഇക്കാലത്ത്

നിയോഗിച്ചയച്ച വാഗ്ദത്ത മസീഹ് ഹദ്ദരത്ത് അഹമദ്^(അ) സിറിയയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി പറഞ്ഞ മഹാ പ്രവചനം നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയിലുണ്ടായിരിക്കണം. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: “ലോകത്ത് വമ്പിച്ച ഒരു പ്രളയം (ഹൾർ) ഉണ്ടാകും. അതു ഒന്നാമത്തെ പ്രളയമായിരിക്കും. എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും (രാഷ്ട്രങ്ങളും) പരസ്പരം ആക്രമിക്കും. ലോകം രക്തം കൊണ്ട് നിറയുമ്പോൾ ചോരച്ചൊരിച്ചിലുണ്ടാകും, ഓരോ രാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രജകൾ തമ്മിലും ഭയങ്കരമായ യുദ്ധം നടക്കും. ലോക വ്യാപകമായ ഒരു നാശമുണ്ടാകും. ഈ എല്ലാ സംഭവങ്ങളുടെയും കേന്ദ്രം ശാം(സിറിയ) ആയിരിക്കും.” (തദ്ക്കിറത്തുൽ മഹ്ദി - രണ്ടാം വാല്യം ഭാ, 3).

വാർത്തകൾ

ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസിന്റെ സംഘടനാ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയും ആലപ്പുഴയിൽ നിന്നുള്ള ലോക്സഭാംഗവുമായ ശ്രീ കെ. സി വേണുഗോപാലിന് ആഗോളപ്രതിസന്ധിയും സമാധനത്തിലേക്കുള്ള പാതയും എന്ന ഖലീഫത്തുൽ മസീഹിന്റെ കൃതി കരുനാഗപ്പള്ളി പ്രചരണകാര്യ സെക്രട്ടറി ഷരീഫ് സാഹിബ് നൽകുന്നു.

2024 ഡിസംബർ 1 ഞായറാഴ്ച കോഴിക്കോട് ജില്ലാ സമ്മേളനത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടന്ന നബി കീർത്തന യോഗത്തിൽ പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരൻ സുരേന്ദ്രൻ പ്രസംഗിക്കുന്നു. ഡോ. സലാഹുദ്ദീൻ , എ.എം മുഹമ്മദ് സലീം ' ജില്ലാ അമീർ കെ. എം അഹ്മദ് കോയ മൗലവി സുൽത്താൻ അഹ്മദ് എന്നിവർ വേദിയിൽ

അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്ത് പാലക്കാട് തൃശൂർ ജില്ലാ സമ്മേളനം 2024 നവംബർ 24 ന് തൃശൂർ ജില്ലയിലെ കീഴ്ച്ചേരിയിൽ മൗലാനാ എം നാസീർ സാഹിബ് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്നു. ജില്ലാ അമീർ എച്ച് . സുലൈമാൻ സാഹിബ്, മൗലവി കെ. ഖമറുദ്ദീൻ സാഹിബ്, മൗലവി പി നൗഷാദ് സാഹിബ്, മൗലവി ടി. അമീറുദ്ദീൻ സാഹിബ്, മൗലവി കെ. നജ്മുദ്ദീൻ സാഹിബ്, മൗലവി കെ. മുഹമ്മദ് സലീം സാഹിബ്, എന്നിവർ വേദിയിൽ

ജൽസാ സാലാന വാദിഖാൻ 2024

അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്തിന്റെ വാർഷിക സമ്മേളനം 2024 വാദിയാനിൽ വിജയകരമായി സമാപിച്ചു.

വായിക്കുക, വരിക്കാരാവുക!

സത്യദൂതൻ

Rs. 30/-

ഒരു നൂറ്റാണ്ട് പൂർത്തിയാക്കിയ
മലയാളത്തിലെ
ഏക ഇസ്‌ലാമിക പ്രസിദ്ധീകരണം

SUBSCRIBE

ഒരു കോപ്പിക്ക് 30 രൂപ
വാർഷിക വരിസംഖ്യ 300 രൂപ

കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക്:
മാനേജർ
സത്യദൂതൻ, മസ്ജിദ് ഉമർ
സെന്റ് ബെനഡിക്ട് റോഡ്, എറണാകുളം
Email : sathyadoothan1@gmail.com
Phone No: 9447086862 (G. Pay)

G Pay accepted here

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS
+91 94470 86862

9447086862@okblzaxis

BHIM LPI